

TAT NUORTEN TULEVAISUUSRAPORTTI 2020

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto

Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää yläkoululaisten, lukiolaisten, ammatillisten opiskelijoiden (sisältäen kansanopistot) ajatuksia nykyisistä opinnoista, tulevaisuuden koulutusvalinnoista sekä työelämään liittyvistä tulevaisuudensuunnitelmista. Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella helmi-maaliskuussa 2020. Huomioitavaa on, tiedonkeruun viimeinen viikko (vko 12) ajoittui koronaviruksen aiheuttamaan etäopiskelu-aikaan.

Tutkimuksen toteutti Talous ja Nuoret TAT ry:n toimeksiannosta tutkimus- ja neuvonantoyhtiö T-Media Oy.

Tutkimuksen kyselylinkki välitettiin yhteistyössä Opetushallituksen, AMKE ry:n ja Sure Fire, Suomen rehtorit ry:n kanssa oppilaitosten rehtoreille.

Tulosten tilastollinen virhemarginaali on 95 prosentin luottamusvälillä yläkoululaisten tulosten kohdalla $\pm 1,28$ %-yksikköä, lukiolaisten tulosten kohdalla $\pm 2,23$ %-yksikköä ja ammatillisten opiskelijoiden tulosten kohdalla $\pm 2,89$ %-yksikköä. Yläkoululaisten tulokset on painotettu sukupuolen ja asuinpaikan mukaan, lukiolaisten ja ammatillisten opiskelijoiden tulokset on painotettu sukupuolen mukaan. Vastaajamäärät jakautuivat ryhmittäin seuraavasti:

- Yläkoululaisia: 5905
- Lukiolaisia: 1926
- Ammatillisia opiskelijoita: 1147

Tämä raportti on tekijänoikeuden alainen teos ja se on tarkoitettu tilaajaorganisaation sisäiseen käyttöön. Raporttia saa jakaa ja monistaa tilaajaorganisaation sisällä, mutta sitä ei saa levittää julkisuuteen tai kolmansille osapuolille ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa.

SISÄLTÖ

SUUNTA

1. Minne suunnataan, kun koulu loppuu
2. Ajatuksia lukiosta ja ammatillisesta oppilaitoksesta
3. Mitä halutaan opiskella lisää
4. Oppilaitosten vetovoimatekijät
5. Kesätyöt

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

1. Riittävä tieto ja ohjaus
2. Kuka antaa ohjausta
3. Tyytyväisyys ohjaukseen
4. Tärkeimmät tietolähteet
5. Käytetyt kanavat

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

1. Työelämässä tarvittavat taidot
2. Yrittäjäyys ja asenteet työtä kohtaan
3. Odotukset työelämälle
4. Alavalintaan vaikuttavat tekijät
5. Toimialojen vetovoima
6. Tulevaisuuden odotukset

LIITTEET

Vastaajakunnan rakenne
Osallistuminen opintoihin liittyviin kursseihin/
tapahtumiin/opintokokonaisuuksiin

SUUNTA

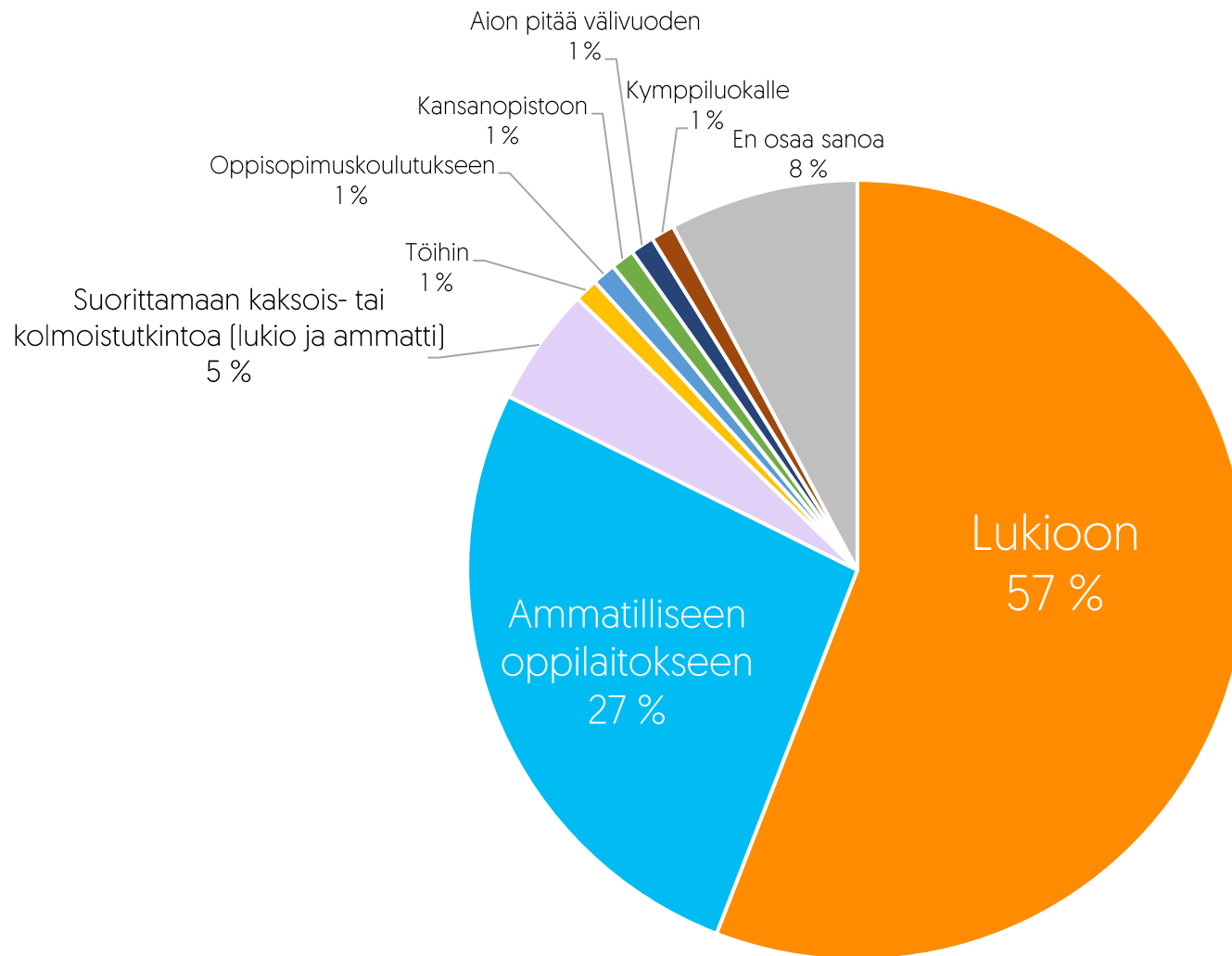
Minne suunnataan,
kun koulu loppuu?

TAT

TIMEDIA

PERUSKOULUN JÄLKEEN

YLÄKOULULAISET

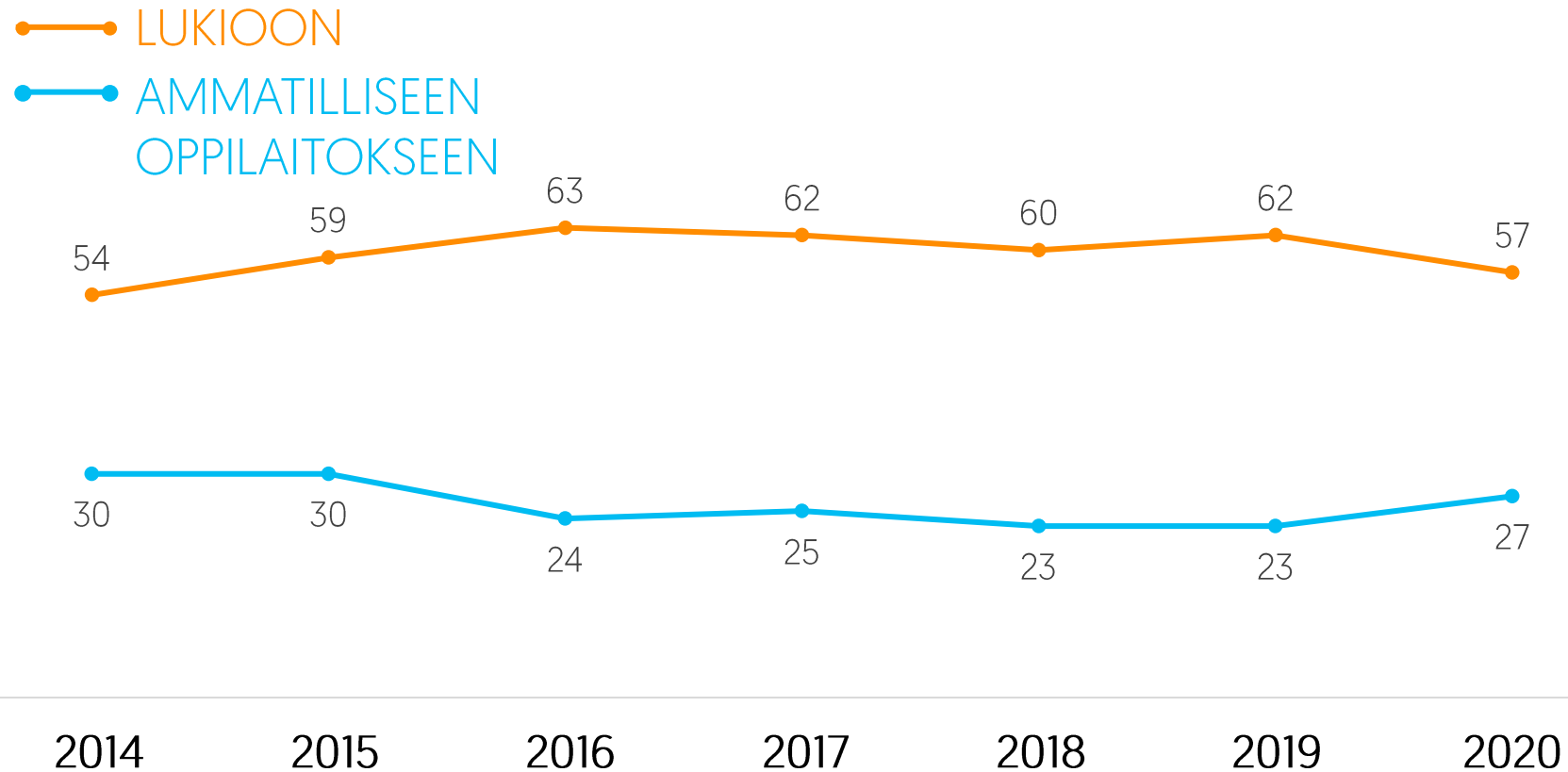
Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

N=5905

%

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

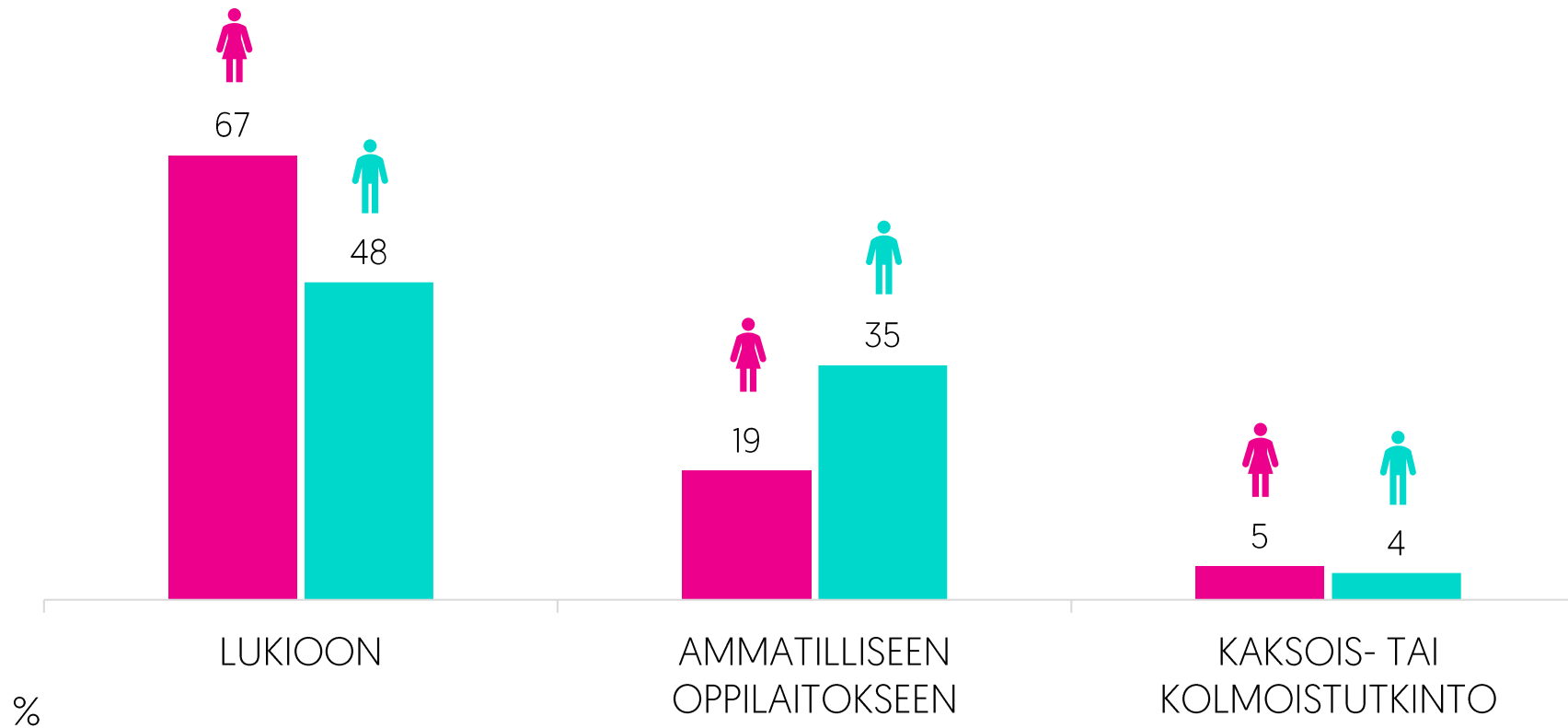
%

N=5905

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

Sukupuolen mukaan

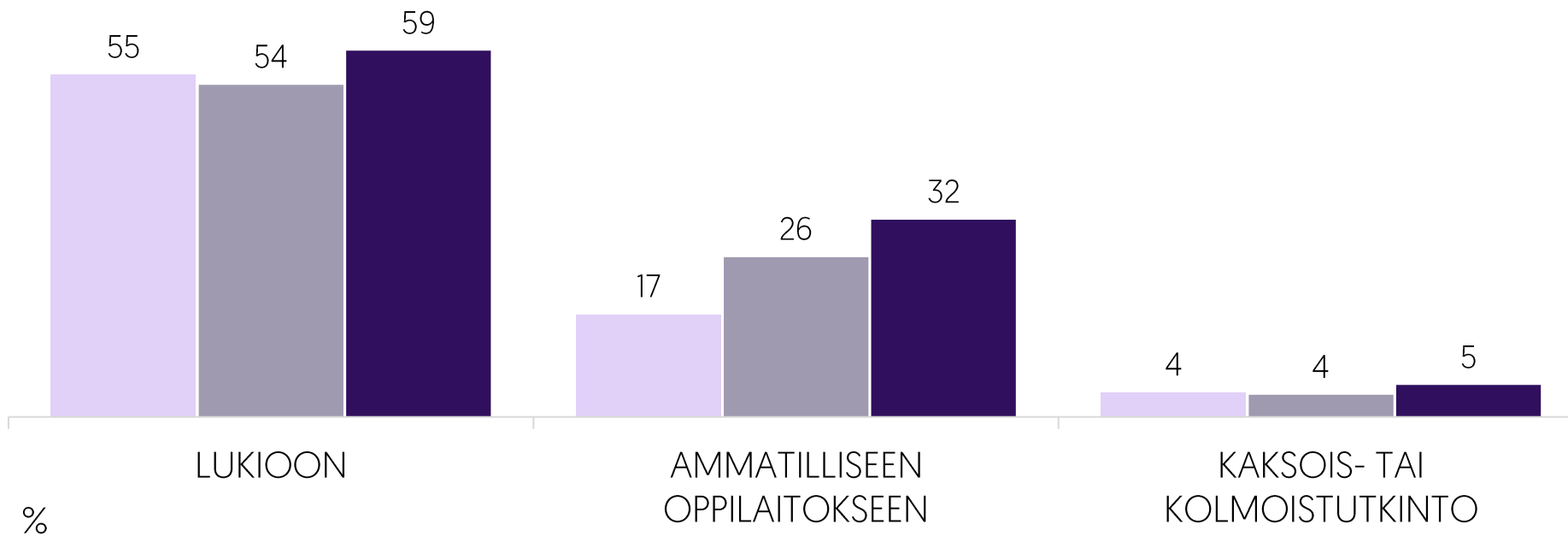
N=5905

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

Luokka-asteen mukaan

■ Seitsemännellä ■ Kahdeksannella ■ Yhdeksännellä

Ajatus hakeutumisesta ammatilliseen oppilaitokseen kasvaa yläkoulun myötä.

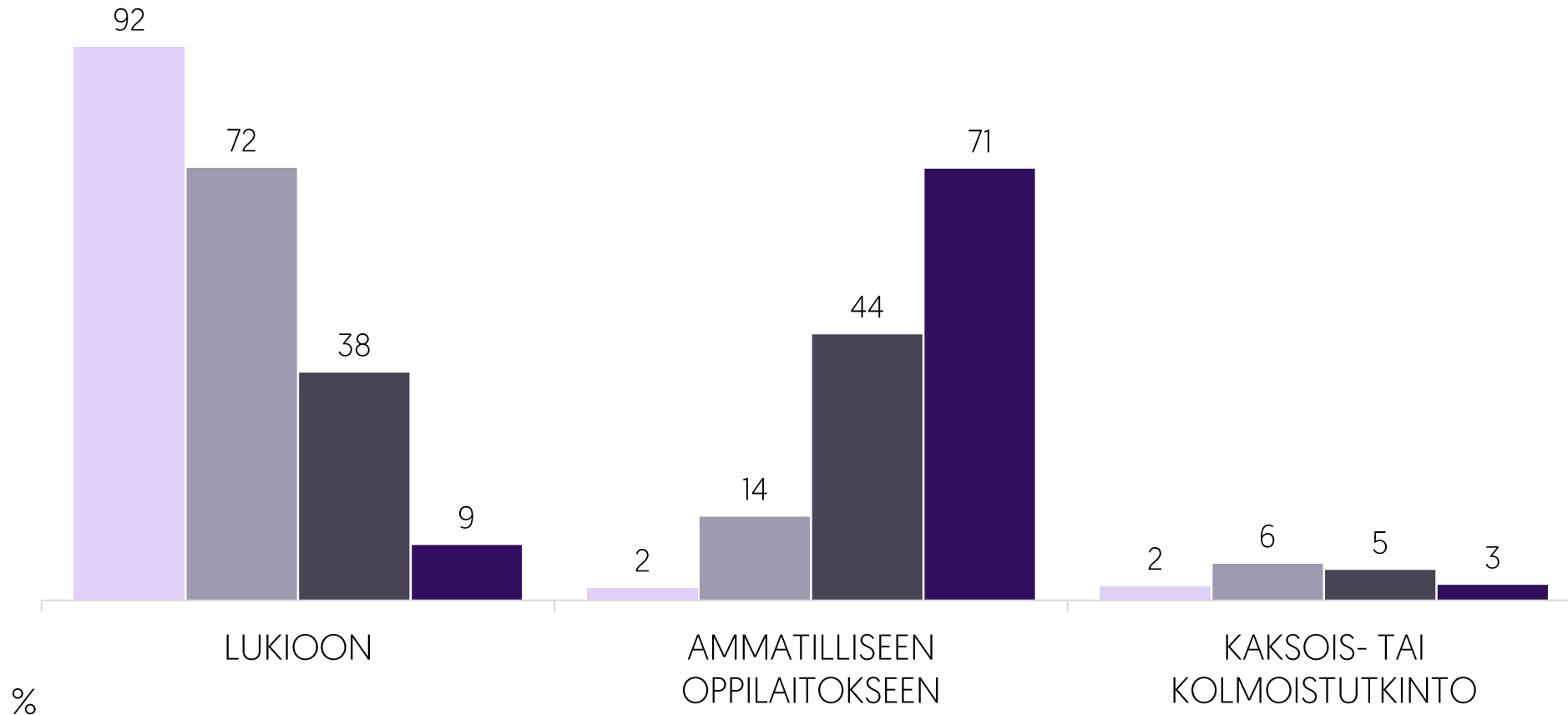
N=5905

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

Lukuaineiden keskiarvon mukaan

9,0 tai yli 8,0-8,9 7,0-7,9 alle 7,0

Koulumenestys heijastuu huomattavasti tuleviin opiskeluvaihtoehtoihin.

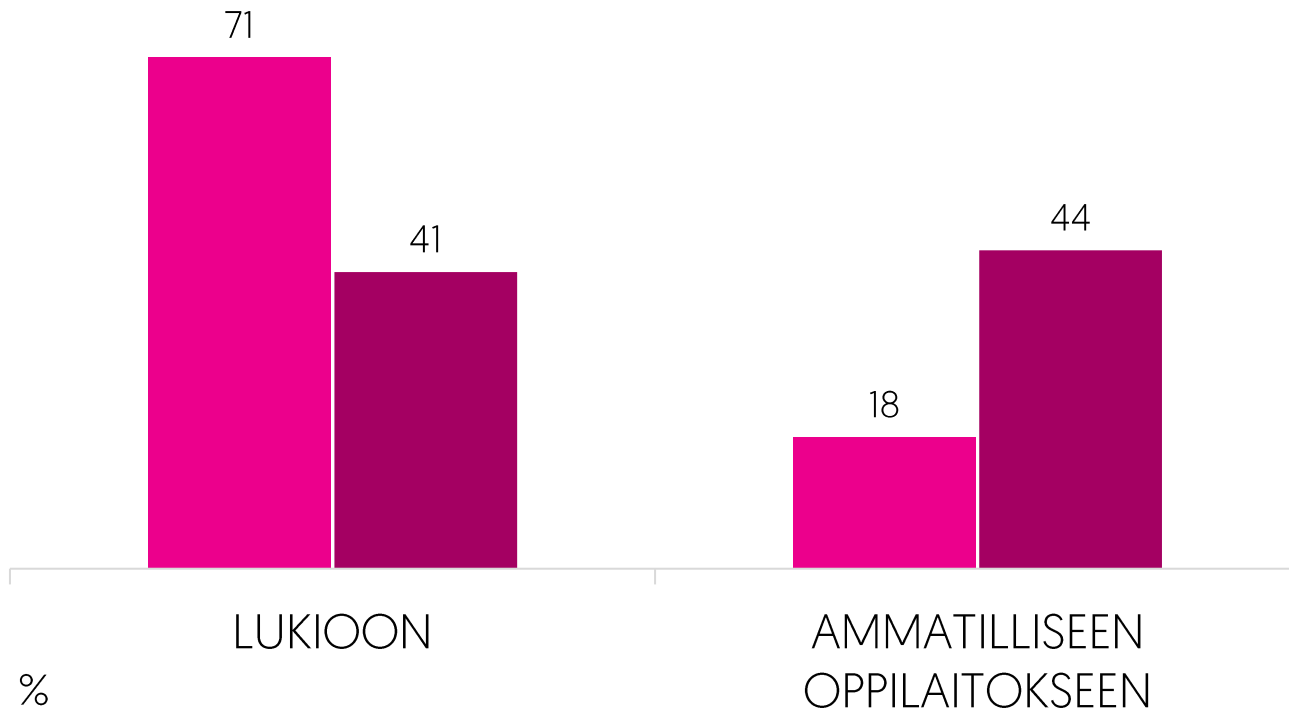
N=5905

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

Vanhempien koulutustaustan mukaan

- Ainakin toisella vanhemmista korkeakoulututkinto
- Vanhemmilla ei korkeakoulututkintoa

Vanhempien koulutustausta ohjaa tulevia opiskelu-valintoja.

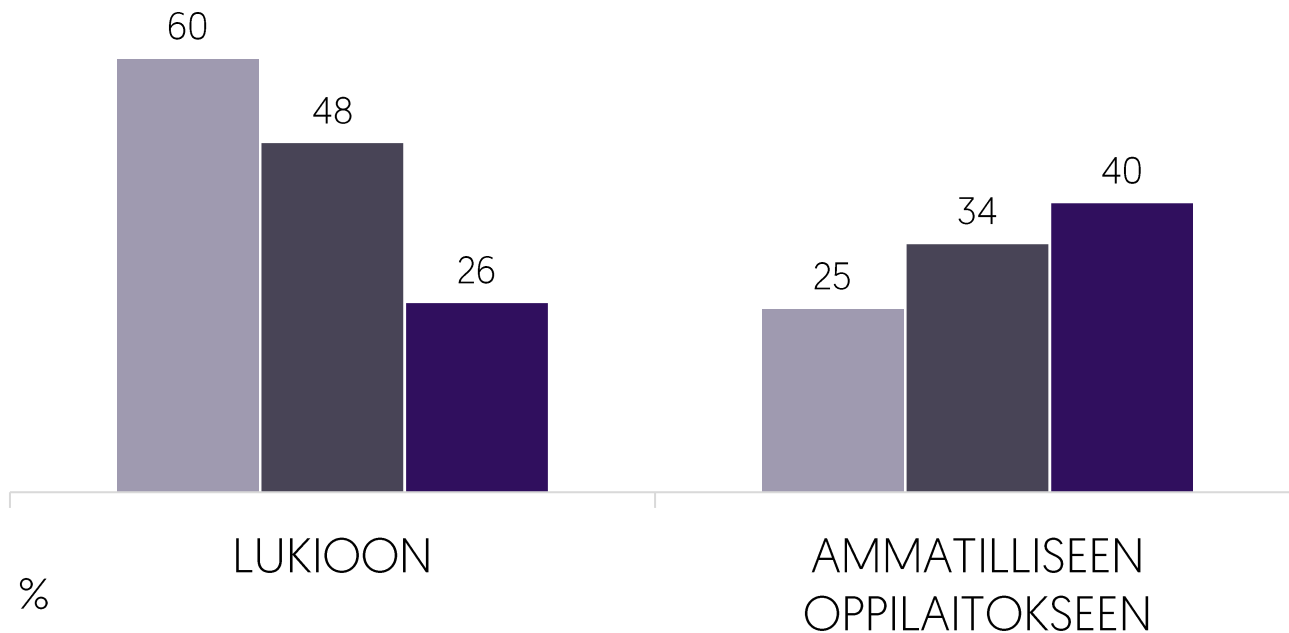
N=5905

PERUSKOULUN JÄLKEEN

Mitä ajattelet tällä hetkellä tekeväsi peruskoulun jälkeen?

Vanhempien työssäkäynnin mukaan

- Molemmat vanhemmat käyvät töissä
- Toinen vanhempi käy töissä
- Kumpikaan ei käy töissä

Vanhempien työtilanne vaikuttaa opiskeluvaihtoehtoihin.

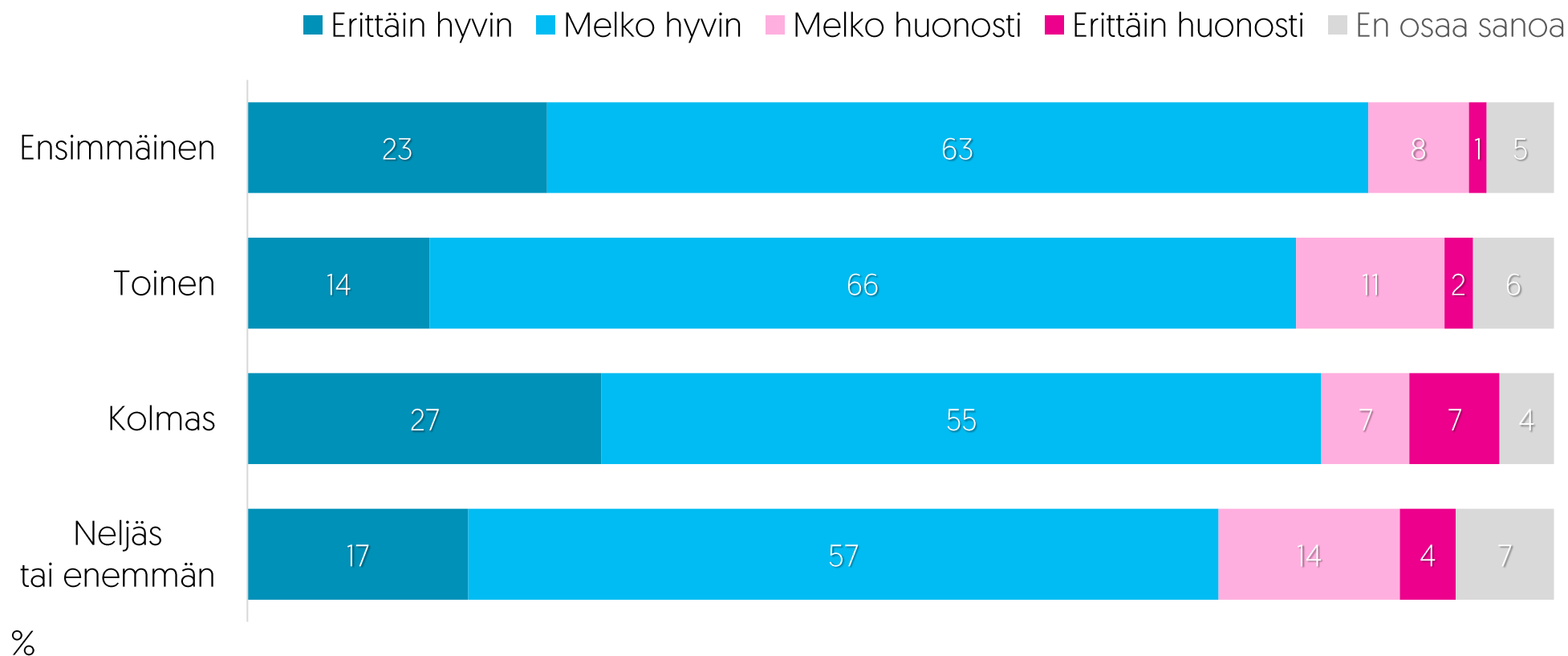
N=5905

TYTYTYVÄISYYS OPINTOIHIN

Opiskeluvuoden mukaan

Kuinka hyvin nykyiset opinnot vastaavat odotuksiasi tämän hetken kokemuksesi perusteella?

AMMATILLISET OPISKELIJAT

83 % kaikista ammatillisista opiskelijoista on sitä mieltä, että nykyiset opinnot vastaavat odotuksia erittäin tai melko hyvin!

N=1147

VALMISTUMISEN JÄLKEEN

AMMATILLISET OPISKELIJAT

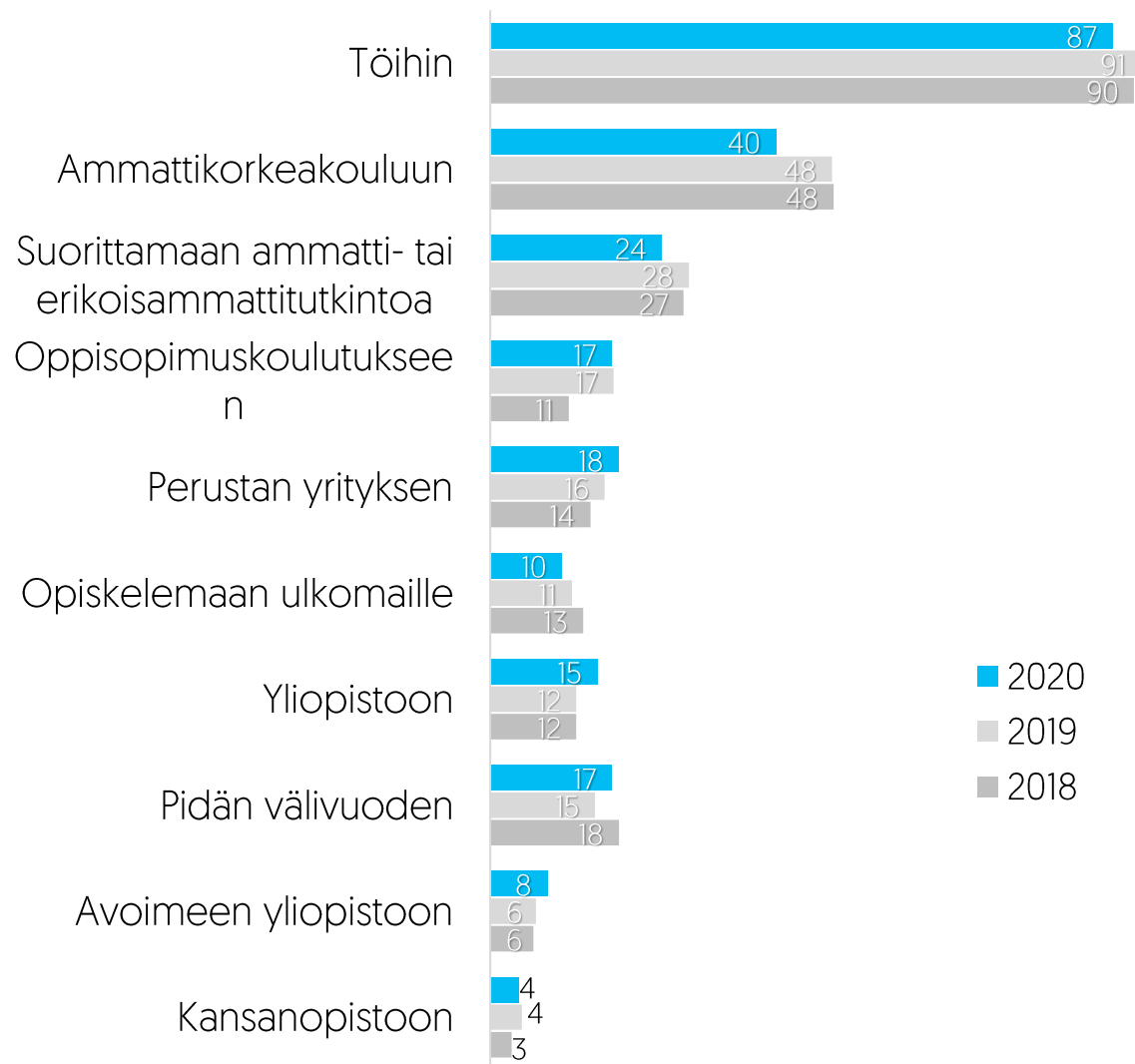
Mitä aiot tehdä valmistumisen jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

N=1147

VALMISTUMISEN JÄLKEEN

AMMATILLISET OPISKELIJAT

%

Mitä aiot tehdä valmistumisen jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

LUKION/YO-KIRJOITUSTEN JÄLKEEN

LUKIOLAISET

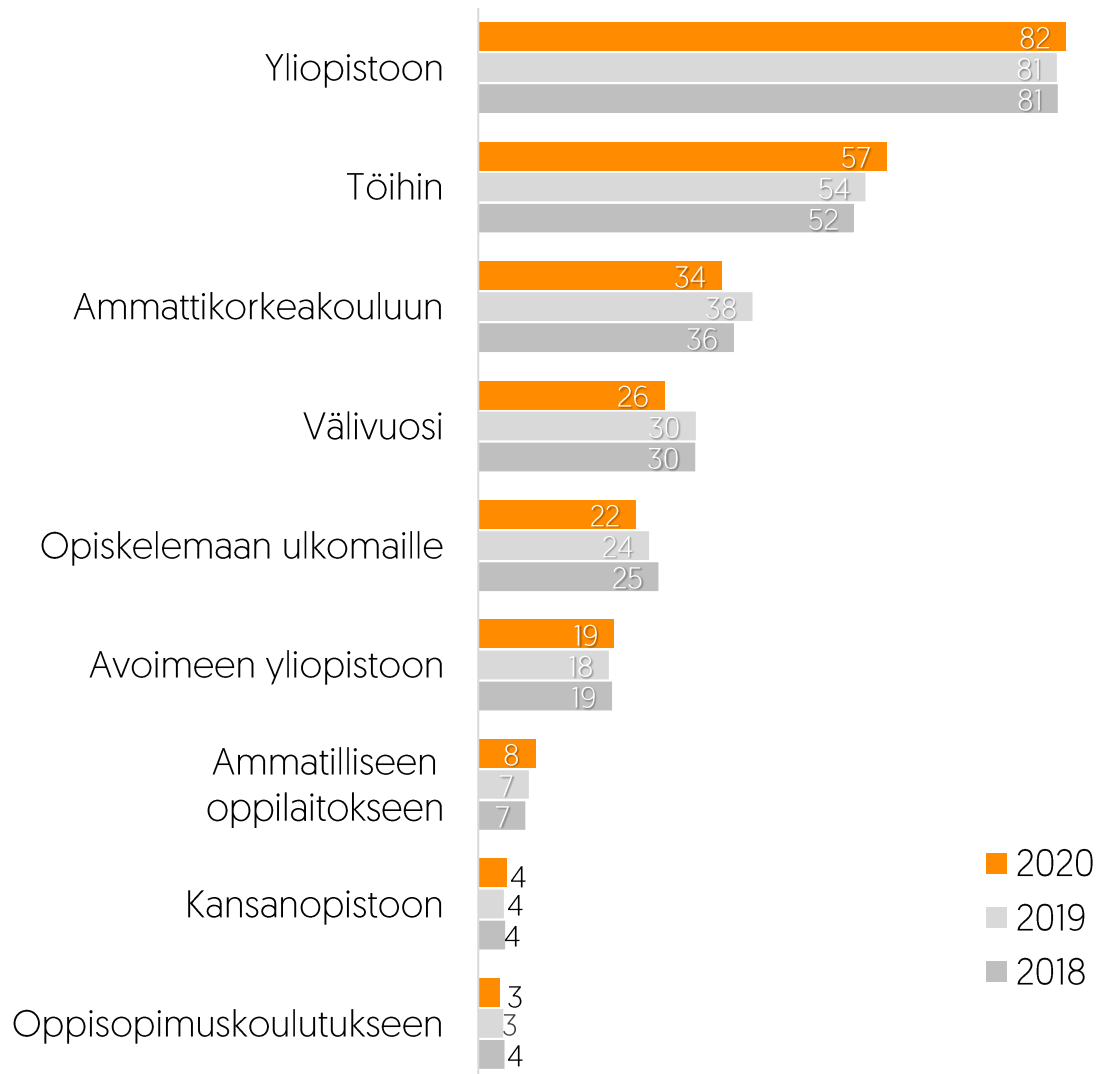
Mitä aiot tehdä lukion / ylioppilaskirjoitusten jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

N=1926

LUKION/YO-KIRJOITUSTEN JÄLKEEN

LUKIOLAISET

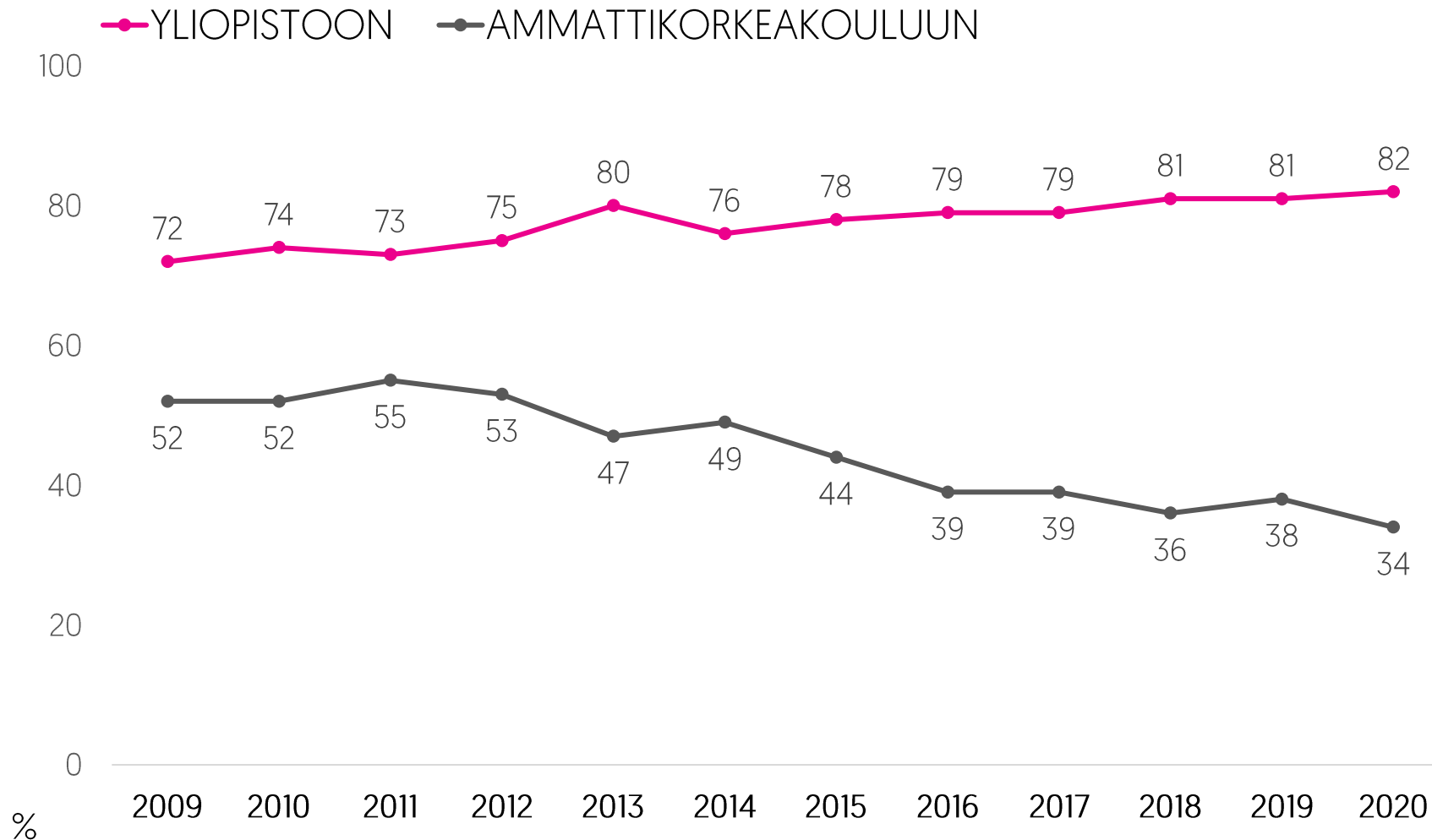
Mitä aiot tehdä lukion / ylioppilaskirjoitusten jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

%

LUKION/YO-KIRJOITUSTEN JÄLKEEN

LUKIOLAISET

Mitä aiot tehdä lukion / ylioppilaskirjoitusten jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

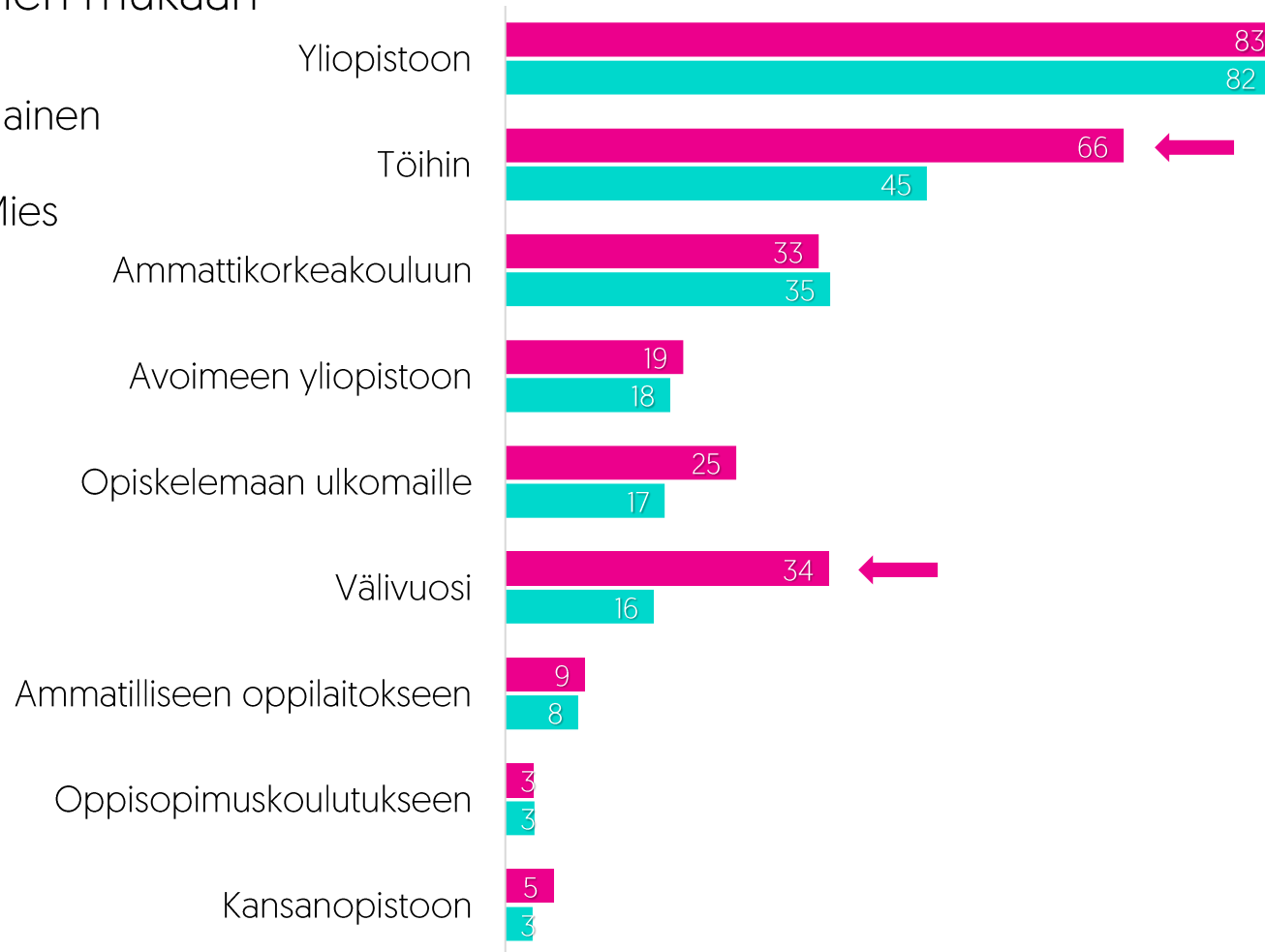
Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

N=1926

LUKION/YO-KIRJOITUSTEN JÄLKEEN

LUKIOLAISET

Sukupuolen mukaan

Mitä aiot tehdä lukion / ylioppilaskirjoitusten jälkeisenä vuotena?
[täysin varmasti/melko varmasti]

Mikäli aiot suorittaa armeijan tai siviilipalveluksen, niin vastaa mitä aiot tehdä sen jälkeen.

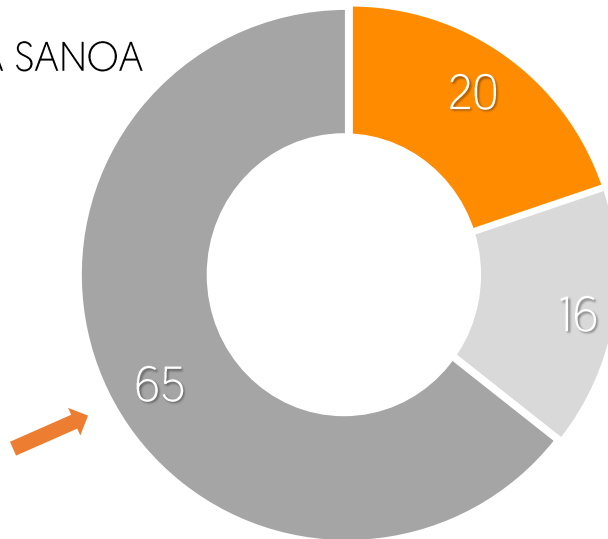
N=1926

KÄYTTÄISI JÄLKIOHJAUSTA

Jos et lukion/ylioppilaskirjoitusten jälkeen saa välittömästi opiskelupaikkaa, käyttäisitkö tarjolla olevaa jälkiohjausta?

LUKIOLAISET

- KYLLÄ
- EN
- EN OSAA SANOA

%

N=1926

SUUNTA

Ajatuksia lukiosta
ja ammatillisesta
oppilaitoksesta

Mitä sinulle tulee ensimmäisenä mieleen kun ajattelet lukiota?

Opiskelu ja lukeminen

- "Ahkera opiskelu"
- "Ahkeruus, kova työnteko, itsekuri"
- "Aikainen herätys"
- "Lukemista ja paljon koulutyötä"
- "Opiskelu ja koeviikot"
- "Paljon opiskelua"

Itsenäinen opiskelu

- "Enemmän itsenäisesti opiskellaan"
- "Itsenäinen opiskelu"
- "Omatoiminen opiskelu"
- "Att man har mera ansvar skälv o måst tänka hur man gör sitt schema"

Vanhojen tanssit, abiristeily, penkkarit ja Yo-kirjoitukset

- "Kirjoitukset" " Penkkarit, YO-kokeet"
- "Kirjoitukset, tanssit, penkkarit"
- "Gamlas dans"
- "Ylioppilaskirjoitukset"
- "Penkkarit ja vanhojen tanssit"
- "Abiristeily"

"Nya människor och nya möjligheter."

Aion/
haluan mennä

- "Aion mennä. Parempi työllistyvyys"
- "Aion mennä lukioon ja uskon että sieltä saa hyvät valmiudet tulevaisuuteen."
- "Aion käydä lukion, jotta saan hyväpalkkaisen työn."
- "Haluan mennä sinne."

Hyvä pohja
tulevaisuudelle

- "Alustava koulutus yliopistoon"
- "Hyvä yleissivistävä koulu"
- "Hyvät jatko-opintomahdollisuudet"
- "Jatko-opintoja"
- "Yleissivistys"
- "Hyvä koulutus ja parempi työmahdollisuus"
- "Hyvä mahdollisuus menestyä"

Mitä sinulle tulee ensimmäisenä mieleen kun ajattelet lukiota?

YLÄKOULULAISET

"Hermoromahdus"

Stressi

"Ahdistus ei vapaa aikaa"
"Että se on vaikeaa opiskelua ja todella stressaavaa"
"Että se on todella työläs ajanjakso elämässäni"
"Haastava, unettomia öitä, stressiä ja koeviikko."
"Mycket arbete och stress"
" Ei vapaa-aikaa. Pelkkää lukemista ja ahertamista.
Sosiaalinen elämä katoaa. Stressi"
" Lyhyet yöunet, vaikeat kokeet"

"Jännittää"

"Opinnot ja AHDISTUS!"

"Rankkuus ja pelottaa"

"Kalliit kirjat"

"Miten järjestän aikataulun"

Mitä sinulle tulee ensimmäisenä mieleen kun ajattelet ammatillista oppilaitosta?

Käytännön-
läheisyys

"Käsillä tekemistä"
"Opiskellaan ammattiin käytännönläheisesti"
"Enemmän toimintaa kuin pulpetissa istumista"
"Opitaan itse tekemällä"

Kun tietää
mitä haluaa...

"Ihmiset, joilla on selvät tulevaisuuden-
suunnitelmat ja unelma-ammatti."
"Om man vet vad man vill jobba med"
"Ne jotka tietävät mitä haluaa heti ysin jälkeen"

Helpompaa
kuin lukio

"Rennompaa kuin lukiossa"
"Mera chill än gymnasie"
"Kuulemma helppoa verrattuna lukioon"

"Helppo"

Jos ei
pääse lukioon

"Ihmiset ketkä eivät pääse lukioon"
"Niille joilla arvosanat ei riitä lukioon."

Paljon...

"Paljon tekemistä"
"Paljon opiskelua"
"Paljon työharjoittelua"

Helposti ja
nopeasti
töihin

"Kiinnostavaa"

"Helppo tapa päästä työmaailmaan."
"Että saa työpaikan heti opiskelun jälkeen"
"Hyödyllinen, jos haluaa valmistua nopeasti
ammattiin ja sitten töihin."
"Pääsee suoraa työelämään"

Minulle/
aion mennä

"Jes, mun juttu!"
"Menen mieluummin sinne
opiskelemaan."
"Meen opiskelemaa amikseen"

Monipuolinen,
mukavaa,
kivaa

"Monipuolinen ja monta eri alaa"
"Eri linjoja ja ehkä rennompia meininkiä"
"Kivaa ja mukavaa tekemistä"
"Mukavampaa, rennompaa ja saa tehdä
mistä itse tykkää"
"Parempi kuin lukio"
"Hyvä vaihtoehto"

Mitä sinulle tulee ensimmäisenä mieleen kun ajattelet ammatillista oppilaitosta?

Liian helppoa

"Liian lepsua opetusta"
"Vähän kokeita ja liian helppoa opiskelua"
"Löysäilyä monilla aloilla"

Huonompi
pohja
tulevaisuudelle

"Huonompi pohja elämälle"
"Laiskottelua ja kylällä pyörimistä"
"Sinne meni tulevaisuutesi"
"Huono palkka"
"Huono työ"

"Amisjonnet"
"Amispoppi"
"Amisviikset"
"Raksa"
"Auto" "Volvo"

A young woman with long brown hair, wearing a light pink puffer jacket, stands in a doorway with large glass panels. She is looking out towards a school building with a tiled roof and a paved courtyard. The scene is captured in a cinematic style with soft lighting.

SUUNTA

Oppilaitosten vetovoimatekijät

TAT

TIMEDIA

AMMATILLINEN OPPILAITOS - VETOVOIMATEKIJÄT

Mitkä asiat eniten vaikuttavat siihen, että haluat opiskella ammatillisessa oppilaitoksessa?
[Ammatilliseen oppilaitokseen ensisijaisesti hakeutuvat]

YLÄKOULULAISET

Usko omaan pärjäämiseen ja tietoisuus siitä mitä haluaa ohjaavat ammatilliseen oppilaitokseen.

N=1547

YLIOPISTO - VETOVOIMATEKIJÄT

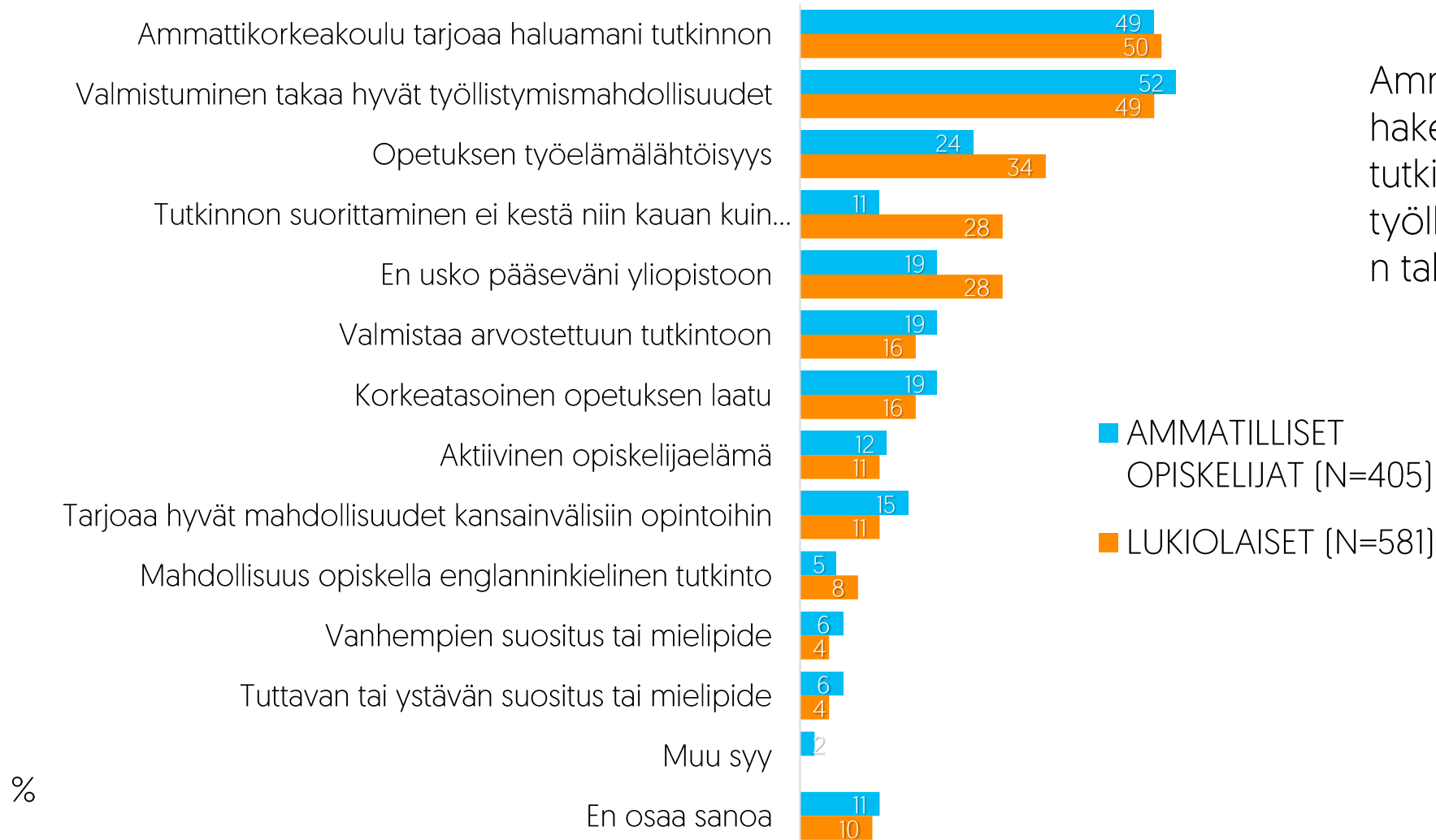
Mitkä asiat eniten vaikuttavat siihen, että haluat opiskella yliopistossa?
[Täysin/melko varmasti yliopistoon pyrkivät]

Yliopistoon hakeutuvia motivoi haluttu tutkinto ja sen myötä hyvät mahdollisuudet työelämässä.

AMMATTIKORKEAKOULU – VETOVOIMATEKIJÄT

Mitkä asiat eniten vaikuttavat siihen, että haluat opiskella ammattikorkeakoulussa?
[Täysin/melko varmasti ammattikorkeakouluun pyrkivät]

Ammattikorkeakouluun hakeudutaan sekä halutun tutkinnon, että hyvien työllistymismahdollisuuksien takia.

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

Riittävä tieto ja
ohjaus

TAT

marimekko

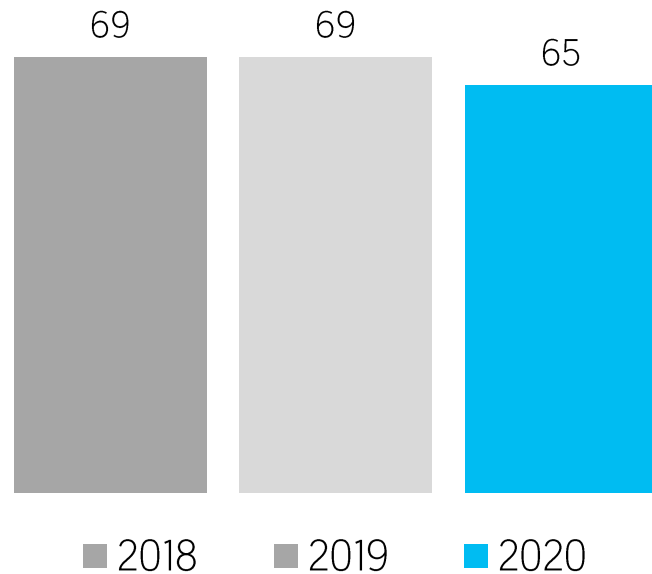
TIMEDIA

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA OPINTOIHIN LIITTYEN

Oletko saanut riittävästi tietoa ja ohjausta opintojesi aikana?

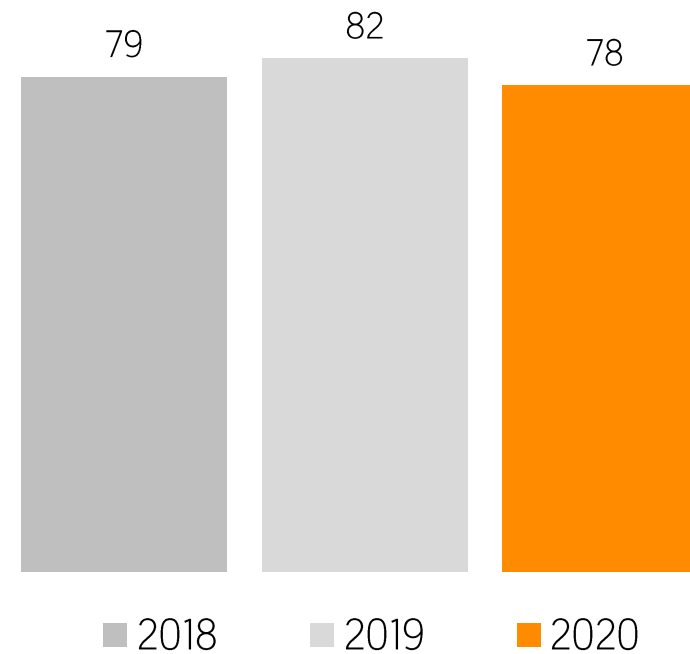
Nykyisiin opintoihin liittyen

AMMATILLISET OPISKELIJAT

Lukio-opintoihin liittyen

LUKIOLAISET

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA JATKO-OPINTOIHIN LIITTYEN

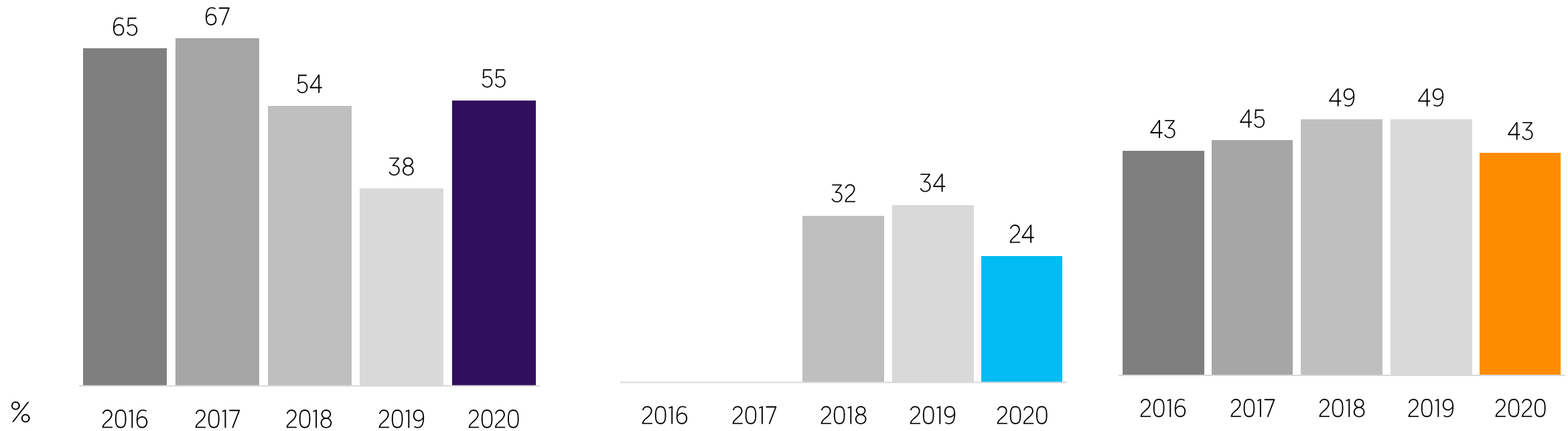
*Oletko saanut riittävästi tietoa ja ohjausta opintojesi aikana?**

[*Kysytty aiemmin: Oletko saanut riittävästi ohjausta opintojesi aikana?]

YLÄKOULULAISET

AMMATILLISET OPISKELIJAT

LUKIOLAISET

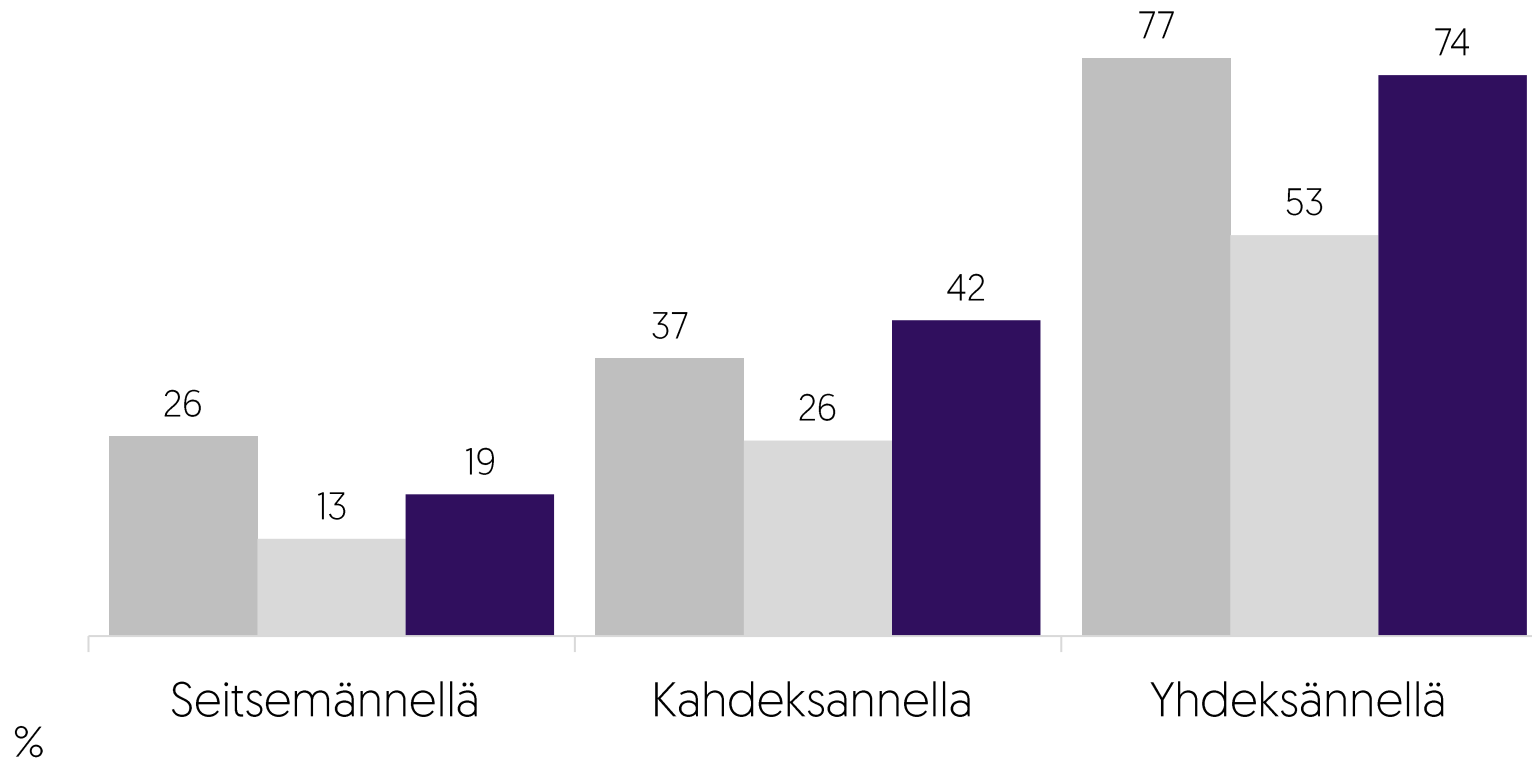

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA JATKO-OPINTOIHIIN LIITTYEN

YLÄKOULULAISET

Opiskeluvuoden mukaan

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

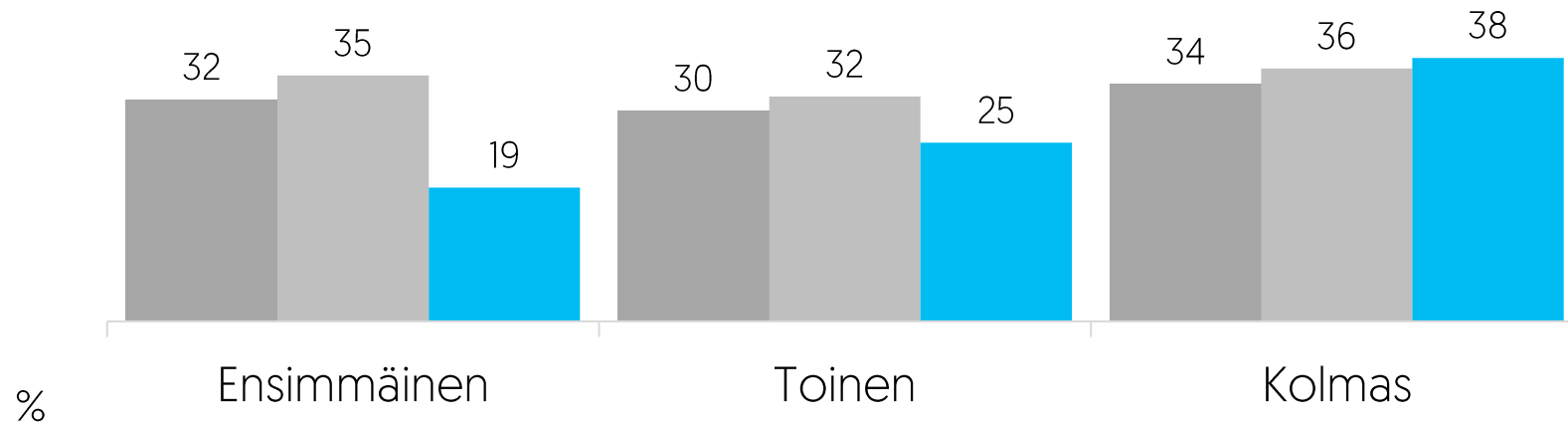

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA JATKO-OPINTOIHIN LIITTYEN

AMMATILISET OPISKELIJAT

Opiskeluvuoden mukaan

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

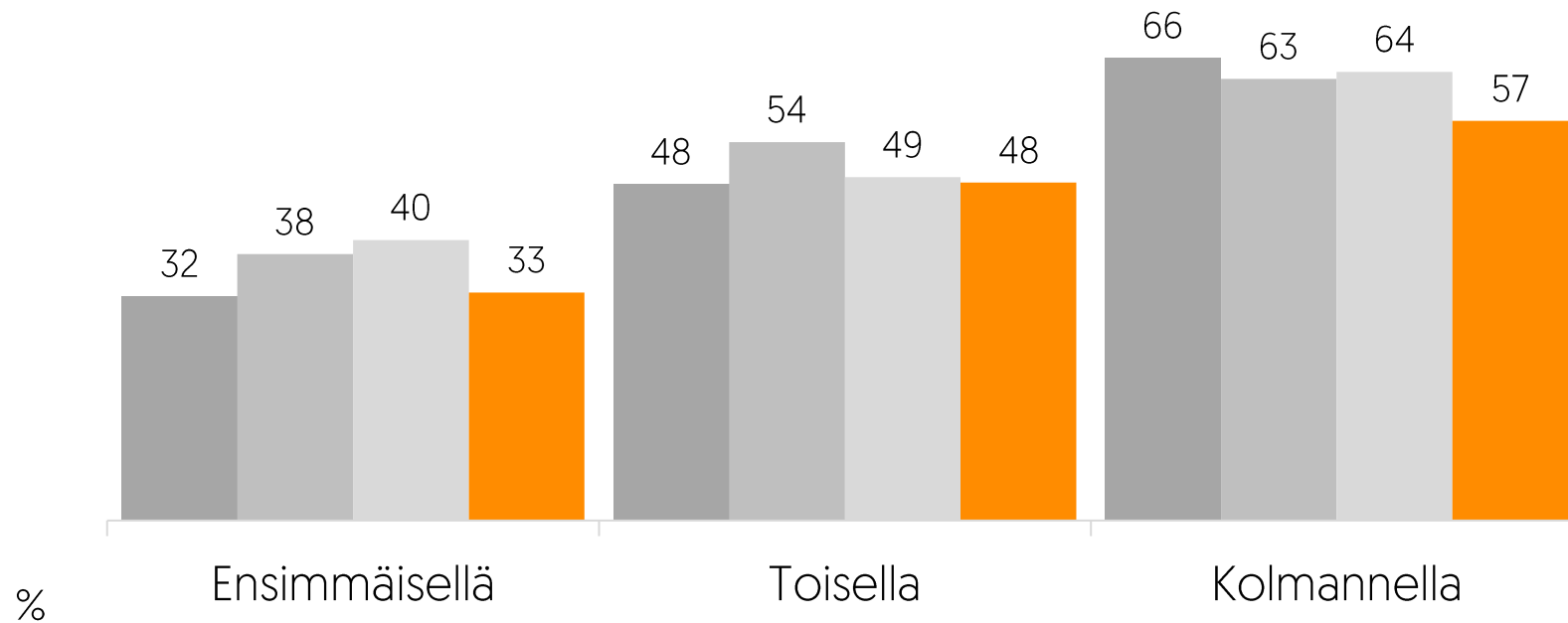

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA JATKO-OPINTOIHIIN LIITTYEN

LUKIOLAISET

Opiskeluvuoden mukaan

■ 2017 ■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA URASUUNNITTELUUN** LIITTYEN

*Oletko saanut riittävästi tietoa ja ohjausta opintojesi aikana?**

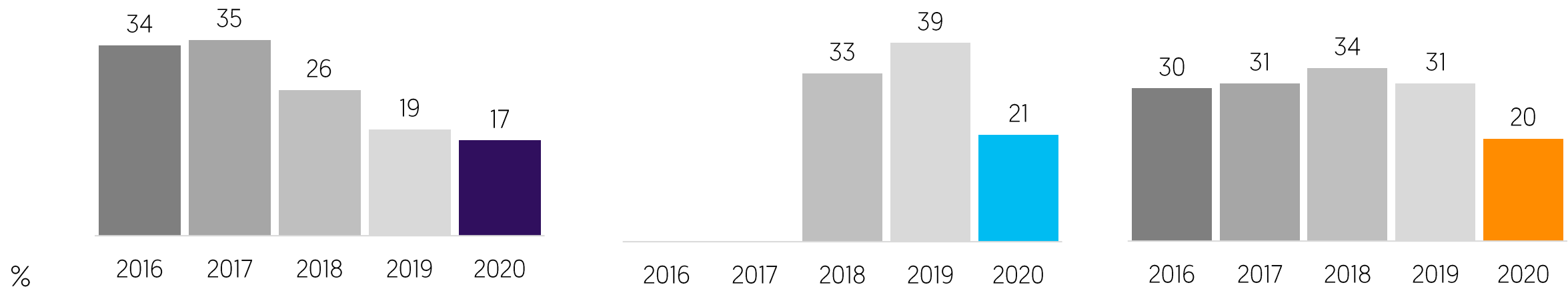
*Kysytty aiemmin: Oletko saanut riittävästi ohjausta opintojesi aikana?

** Kysytty aiemmin: uravalintoihin liittyen

YLÄKOULULAISET

AMMATILLISET OPISKELIJAT

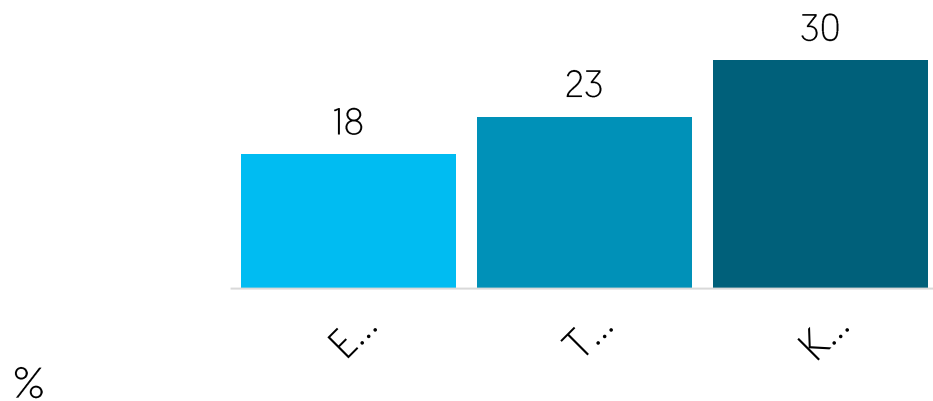
LUKIOLAISET

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA URASUUNNITTELUUN LIITTYEN

Oletko saanut riittävästi tietoa ja ohjausta opintojesi aikana?

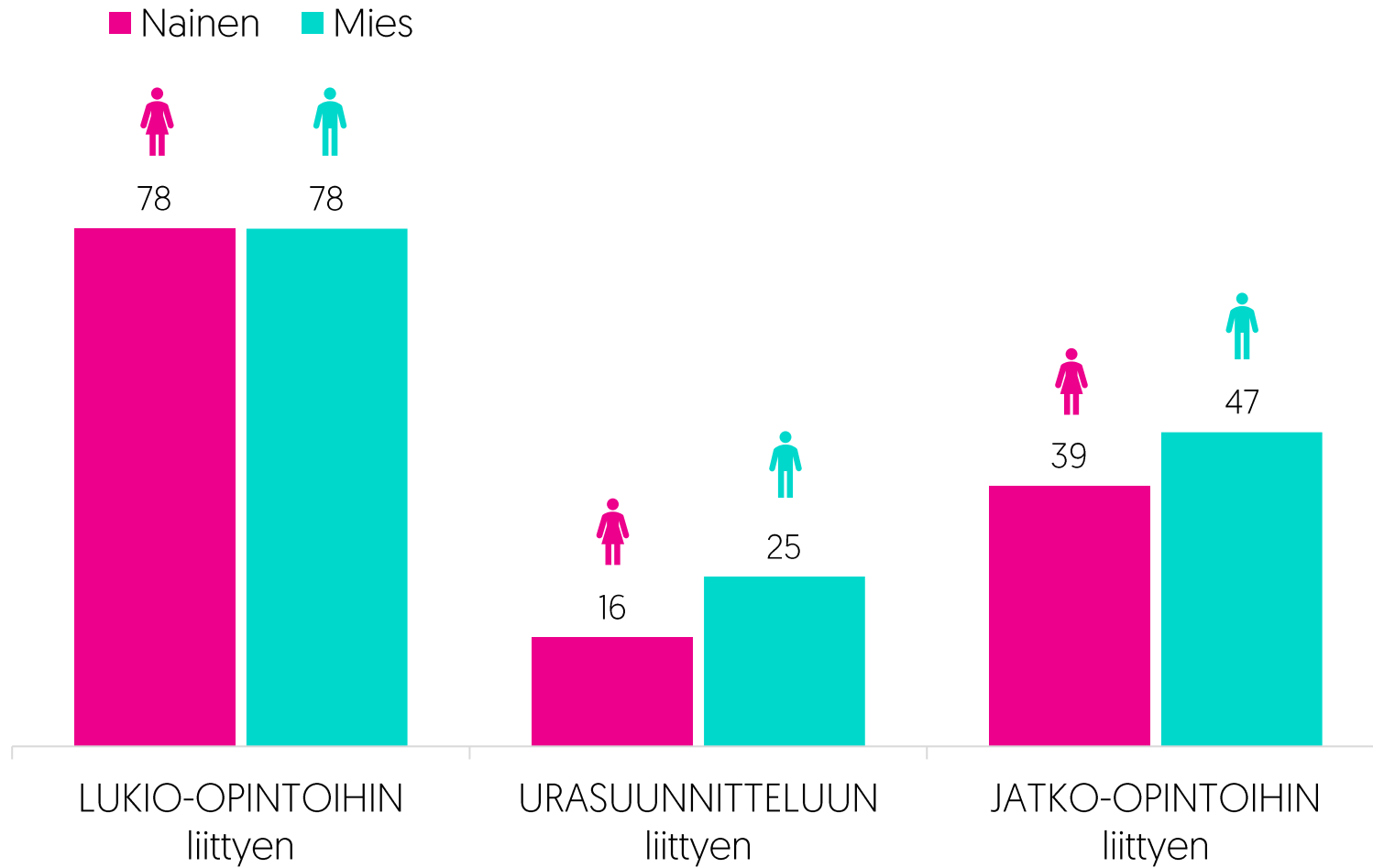
Opiskeluvuoden mukaan

N=1147

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA JA OHJAUSTA...

LUKIOLAISET

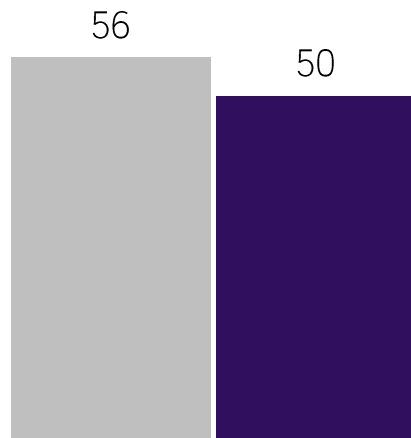
%

N=1926

SAANUT RIITTÄVÄSTI TIETOA TYÖELÄMÄSTÄ OPINTOJEN AIKANA

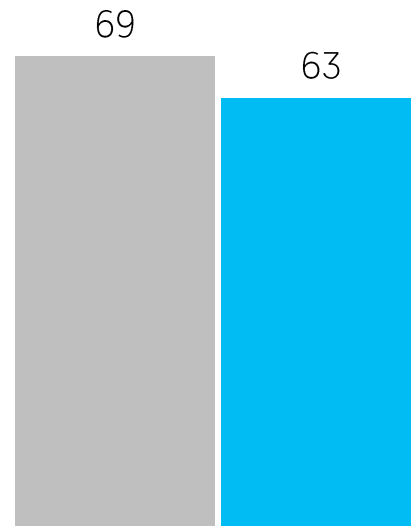
YLÄKOULULAISET

■ 2019 ■ 2020

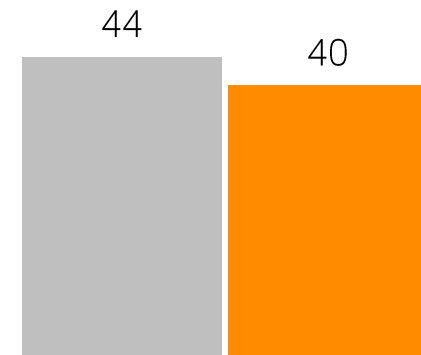
AMMATILLISET OPISKELIJAT

■ 2019 ■ 2020

LUKIOLAISET

■ 2019 ■ 2020

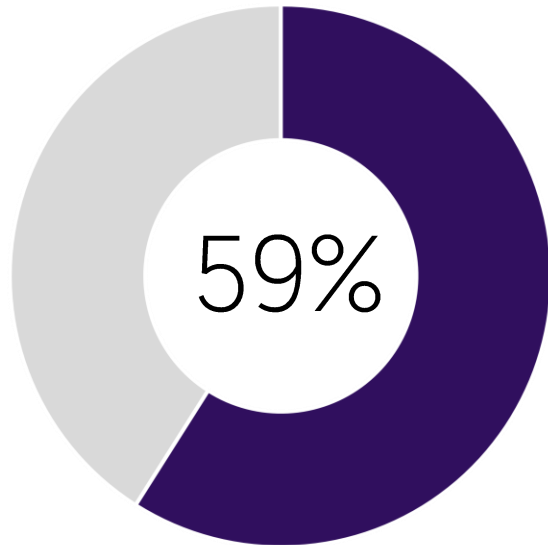

%

HALUAISIN, ETTÄ KOULUSSA KERROTAAN LISÄÄ TYÖELÄMÄSTÄ

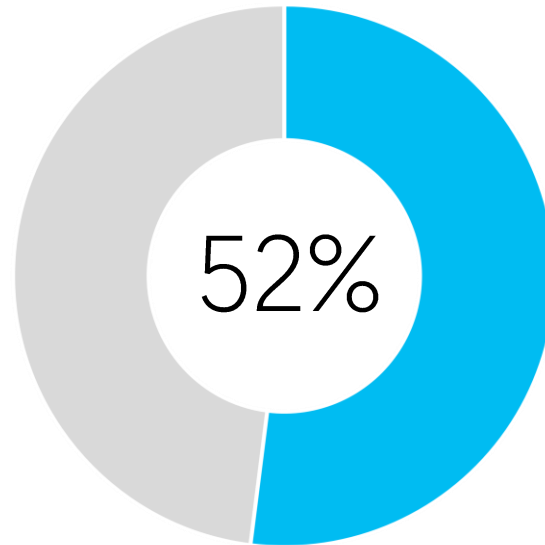
Täysin samaa mieltä/jokseenkin samaa mieltä

YLÄKOULULAISET

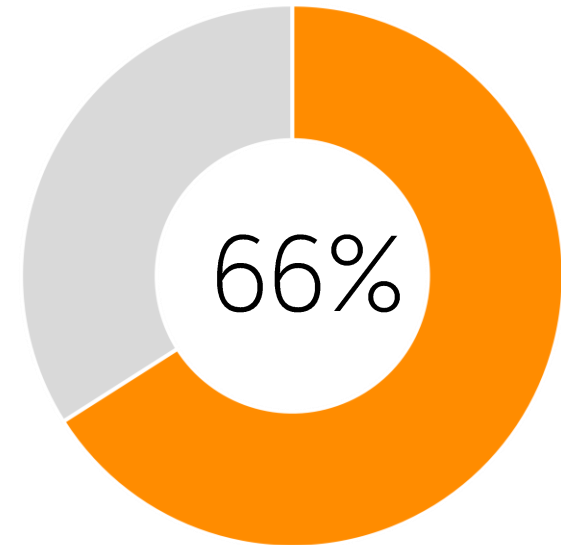
N=5905

AMMATILLISET OPISKELIJAT

N=1147

LUKIOLAISET

N=1926

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

Kuka antaa
ohjausta?

TAT

marimekko

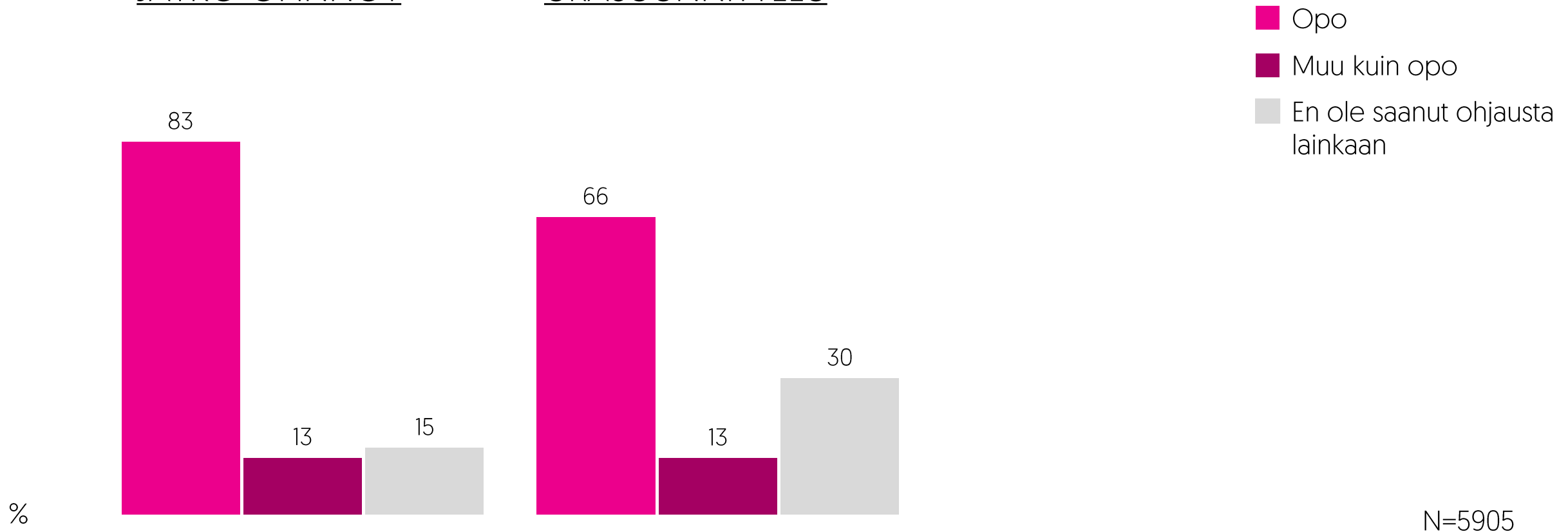
TIMEDIA

KUKA ANTANUT OHJAUSTA

Kuka koulussasi on antanut sinulle ohjausta seuraavissa asioissa?

JATKO-OPINNOT

URASUUNNITTELU

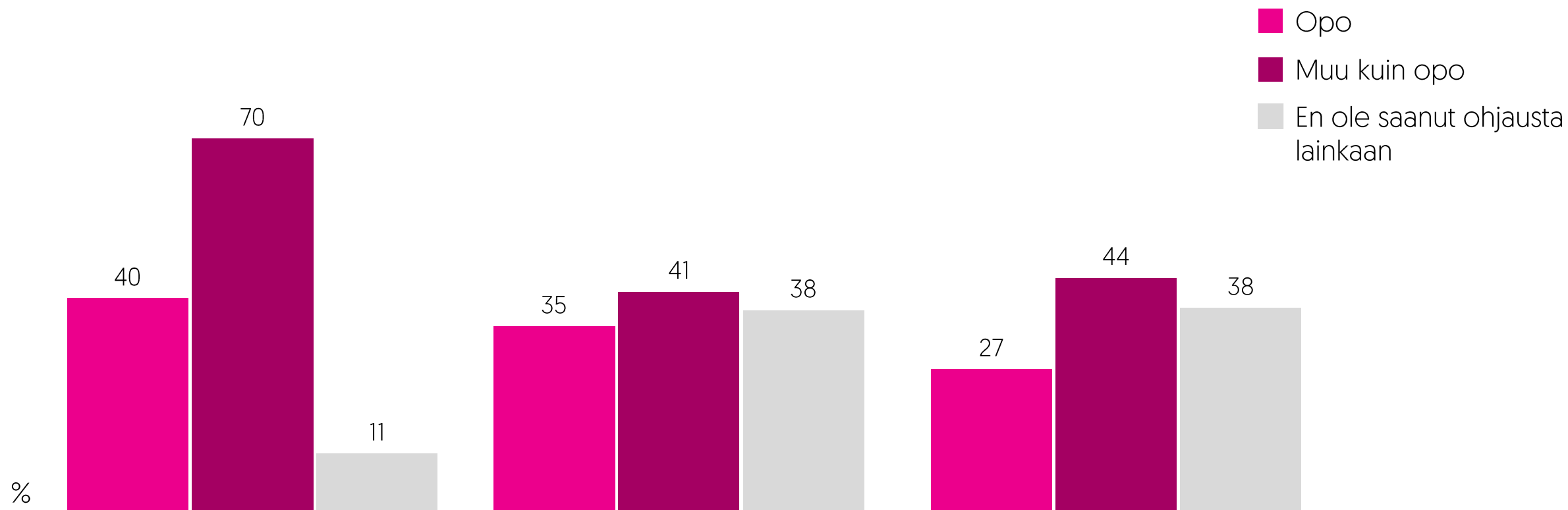
KUKA ANTANUT OHJAUSTA

Kuka koulussasi on antanut sinulle ohjausta seuraavissa asioissa?

NYKYISET-OPINNOT

JATKO-OPINNOT

URASUUNNITTELU

N=1147

KUKA ANTANUT OHJAUSTA

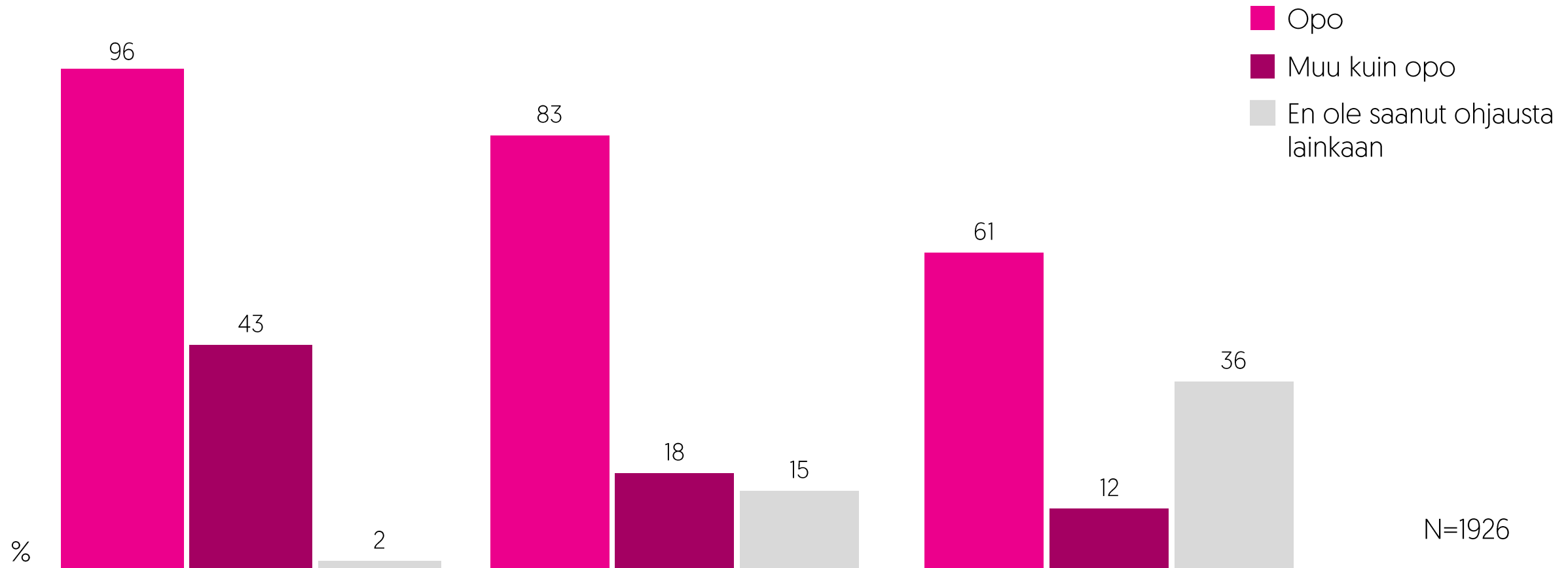
Kuka koulussasi on antanut sinulle ohjausta seuraavissa asioissa?

LUKIOLAISET

LUKIO-OPINNOT

JATKO-OPINNOT

URASUUNNITTELU

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

Jatko-opintojen
kustannukset

TAT

marimekko

TIMEDIA

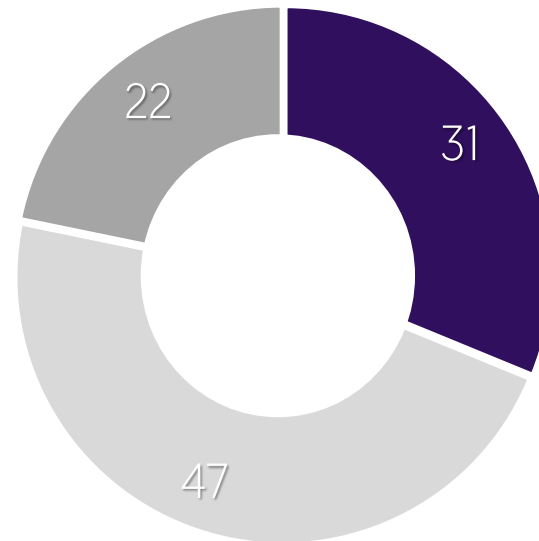
OPINTO-OHJAUKSESSA KÄSITELTY JATKO-OPINTOIHIN LIITTYVIÄ KUSTANNUKSIA

esim. oppikirjat ja muut materiaalikulut

[Ohjausta jatko-opintoihin saaneet, N=4755]

YLÄKOULULAISET

■ KYLLÄ ■ EI ■ EN OSAA SANOA

Seitsemännellä 14 % [Kyllä]

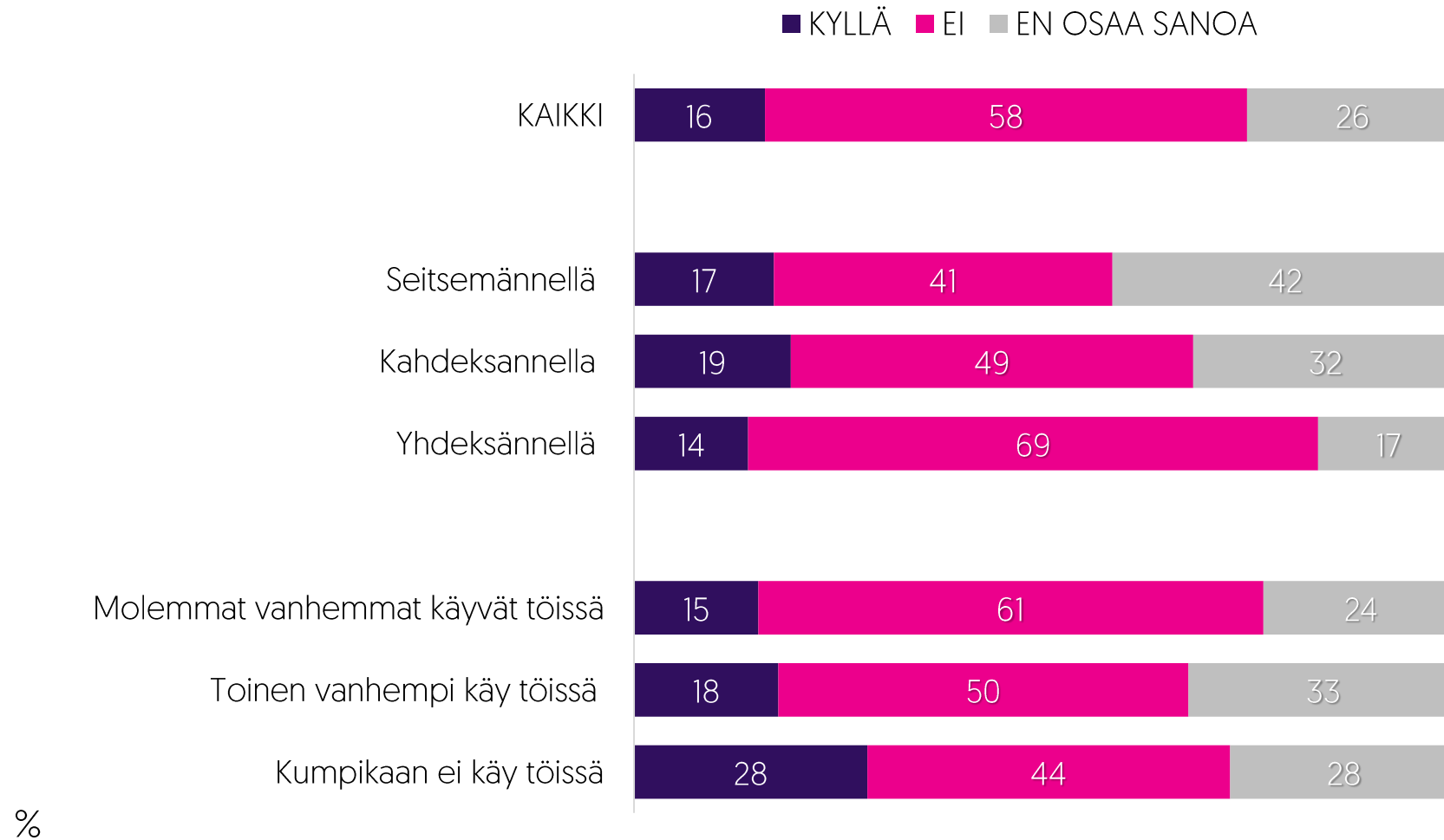
Kahdeksannella 18 % [Kyllä]

Yhdeksännellä 40 % [Kyllä]

%

KUSTANNUSTEN VAIKUTUS JATKO-OPINTOIHIN

Vaikuttavatko opiskeluun liittyvät maksut/kustannukset valintoihisi jatko-opintojen suhteen?

N=5749

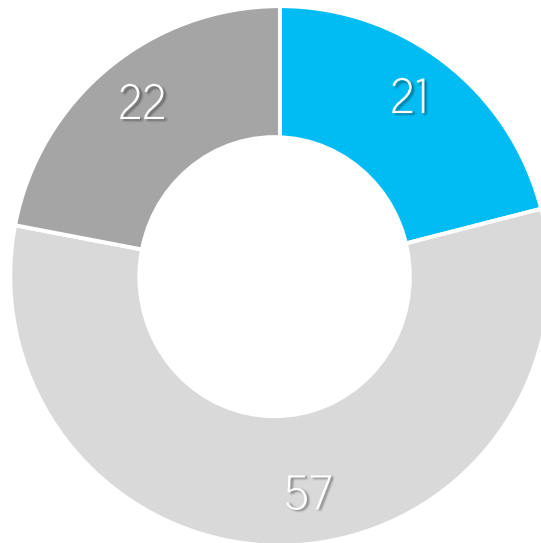
OPINTO-OHJAUKSESSA KÄSITELTY JATKO-OPINTOIHIN LIITTYVIÄ KUSTANNUKSIA

esim. oppikirjat ja muut materiaalikulut

[Ohjausta jatko-opintoihin saaneet]

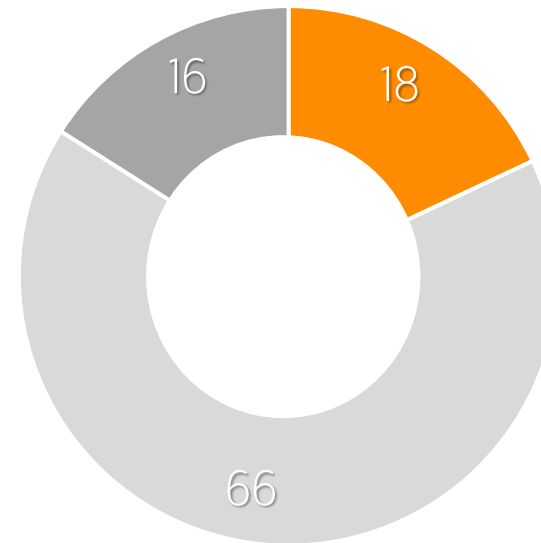
AMMATILLISET OPISKELIJAT

■ KYLLÄ ■ EI ■ EN OSAA SANOA

LUKIOLAISET

■ KYLLÄ ■ EI ■ EN OSAA SANOA

%

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

Tärkeimmät
tietolähteet

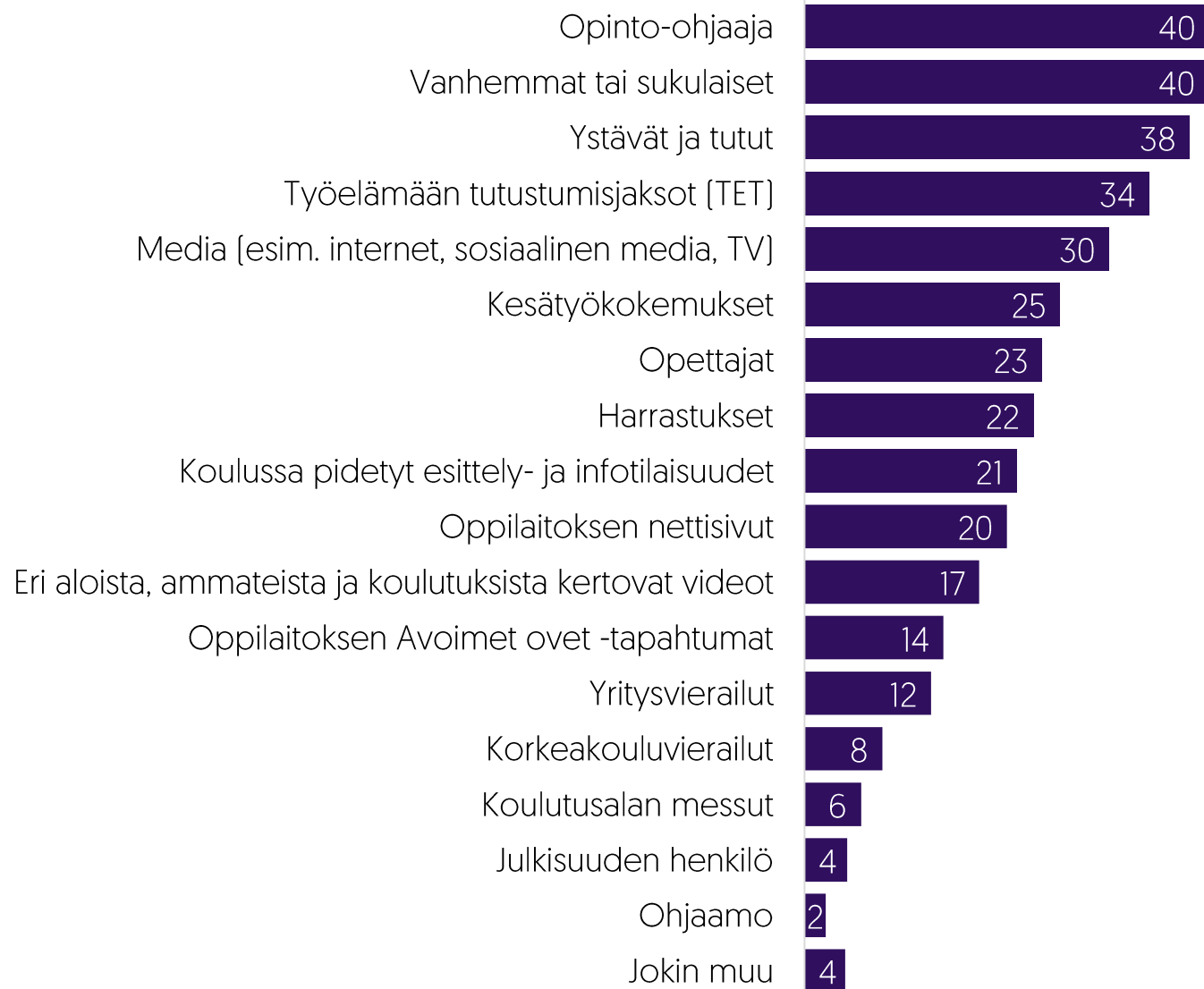
TAT

marimekko

TIMEDIA

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

%

YLÄKOULULAISET

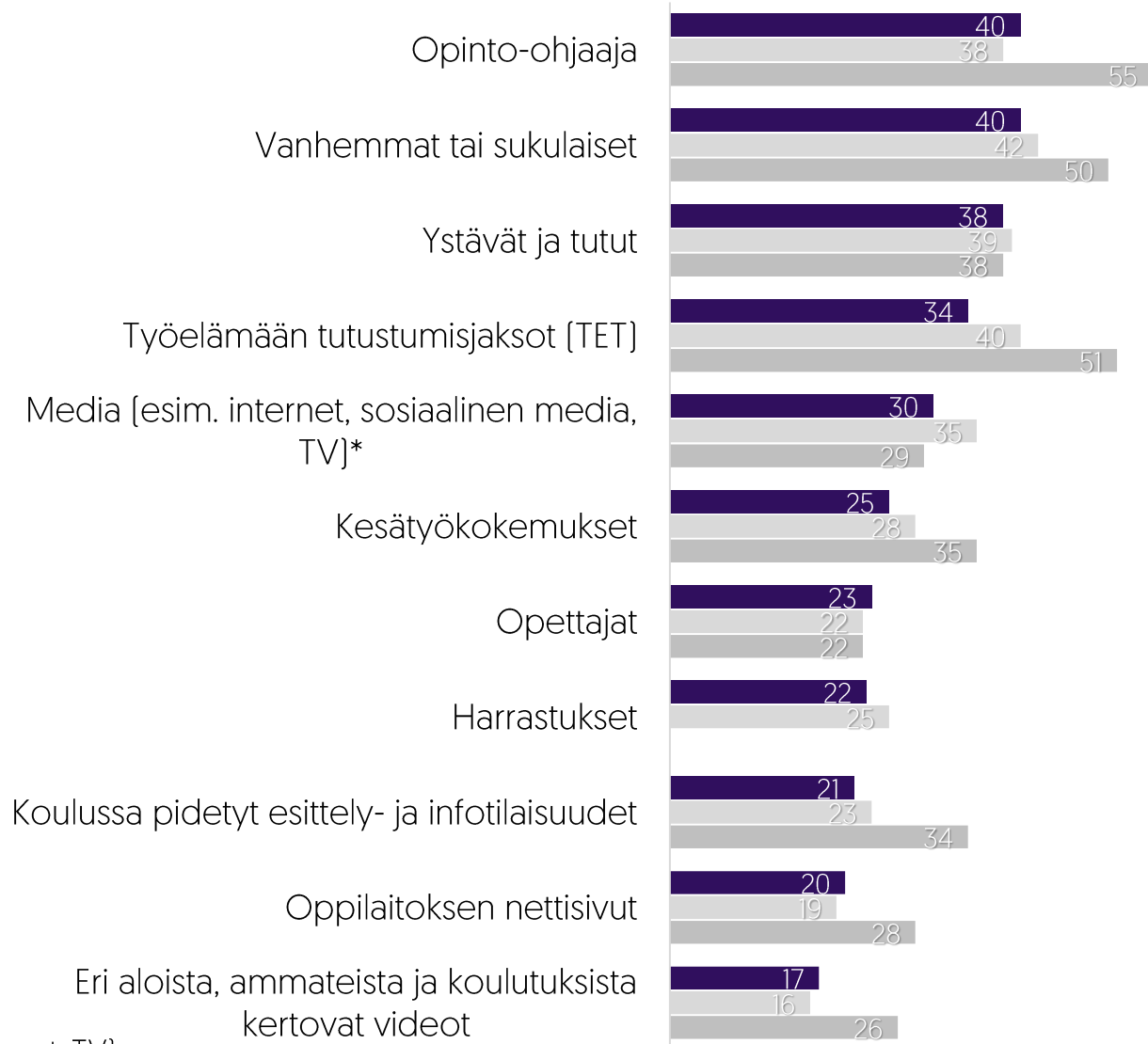
Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=5905

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Vuosivertailu
%

YLÄKOULULAISET

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

■ 2020
■ 2019
■ 2018

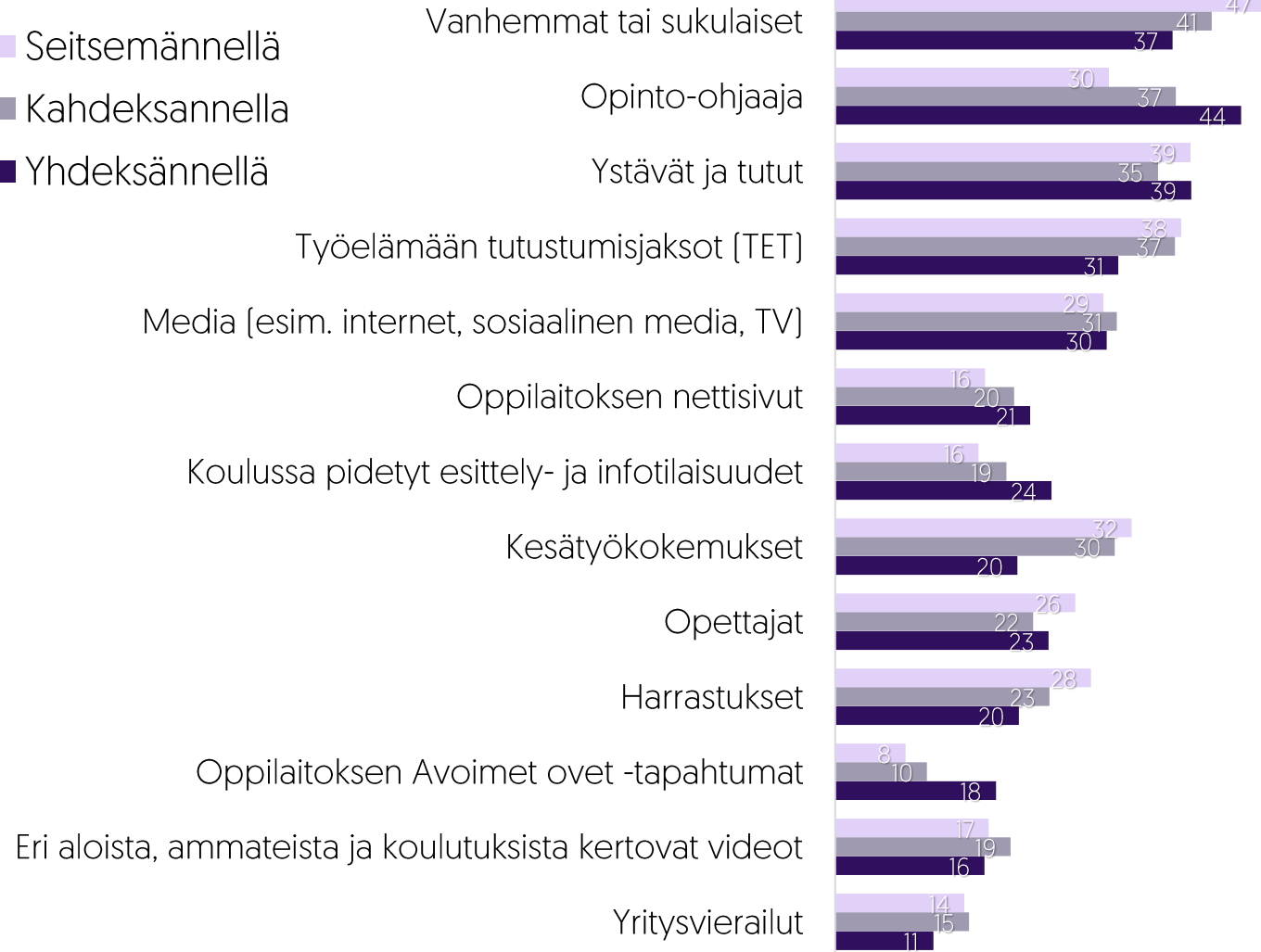
*Aiemmin kysytty: Media (esim. internet, TV)

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Luokka-asteen mukaan

%

- Seitsemännellä
- Kahdeksannella
- Yhdeksännellä

YLÄKOULULAISET

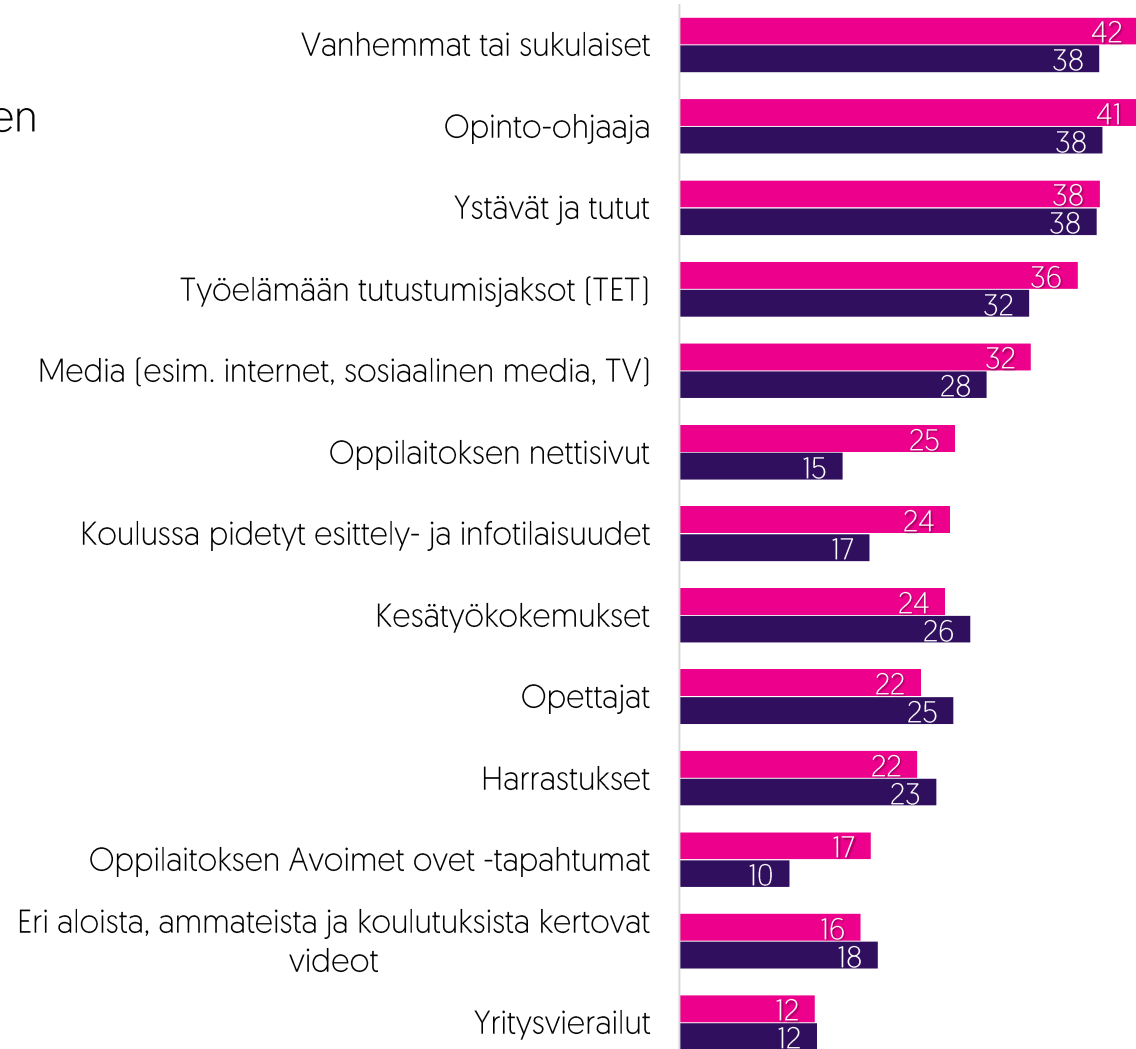
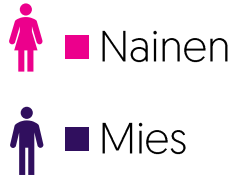
Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=5905

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Sukupuolen mukaan
%

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=5905

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

%

AMMATILISET OPISKELIJAT

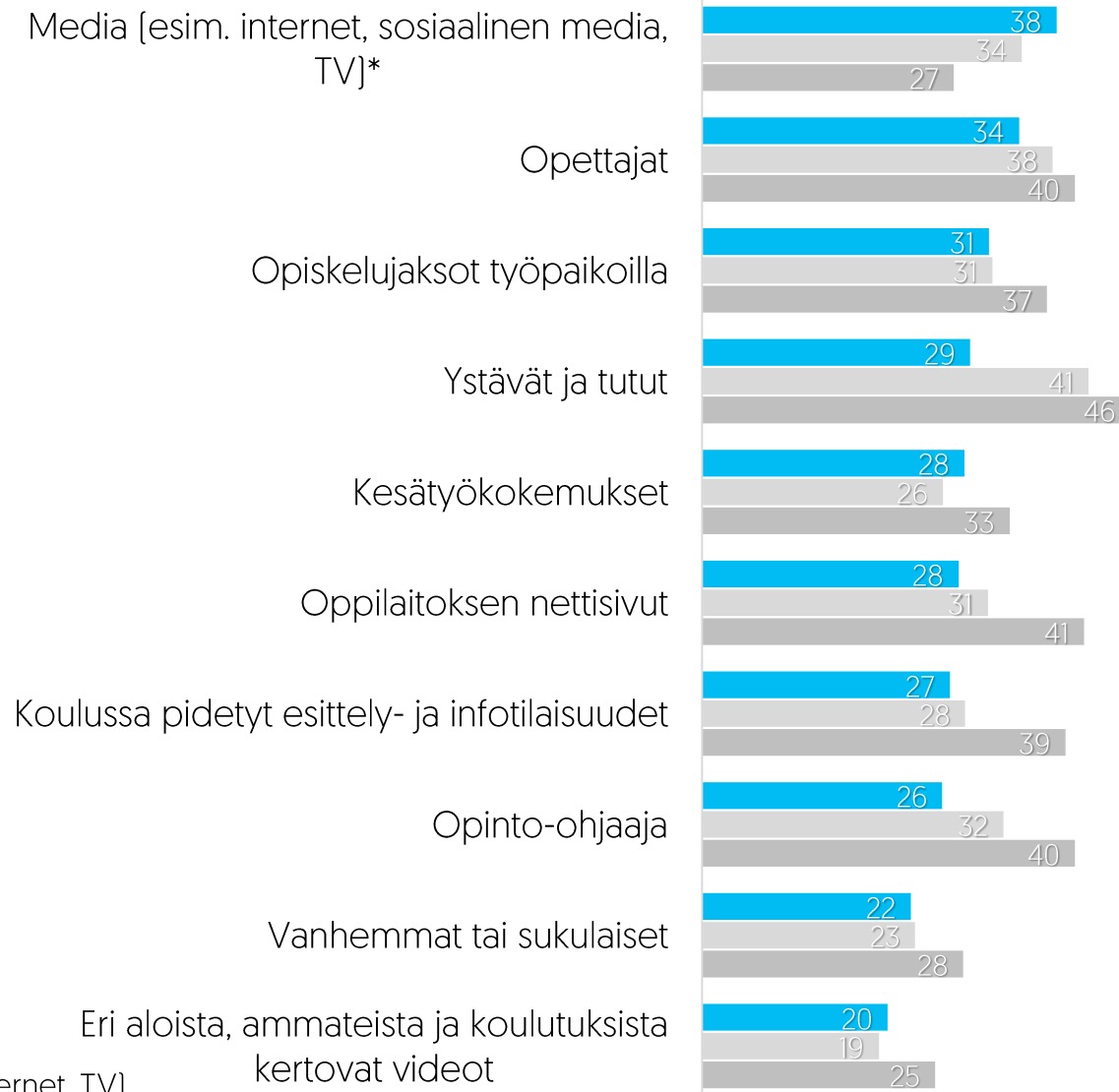
Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=1147

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

AMMATILLISET OPISKELIJAT

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

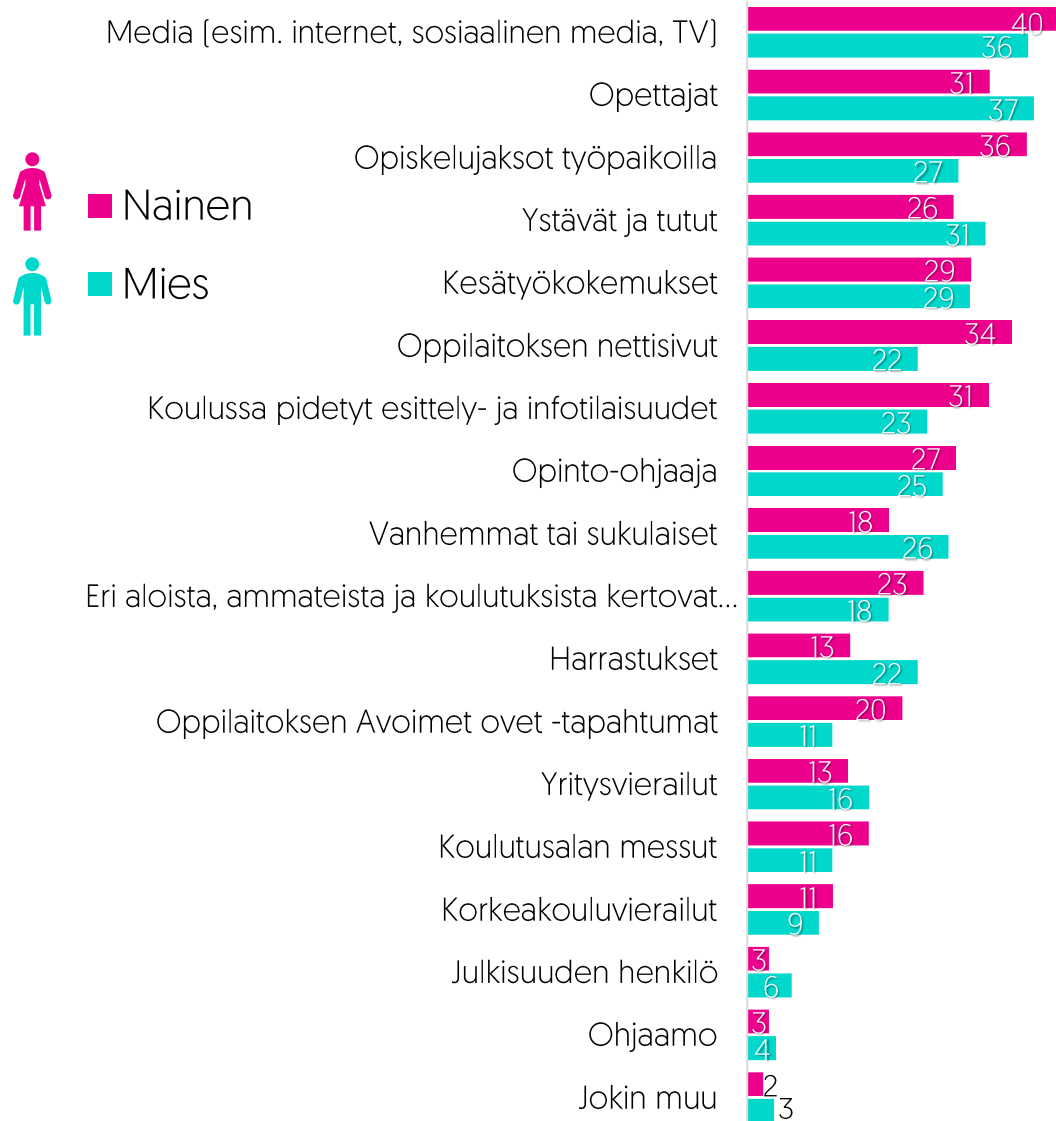
■ 2020
■ 2019
■ 2018

%

*Aiemmin kysytty: Media (esim. internet, TV)

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Sukupuolen mukaan

%

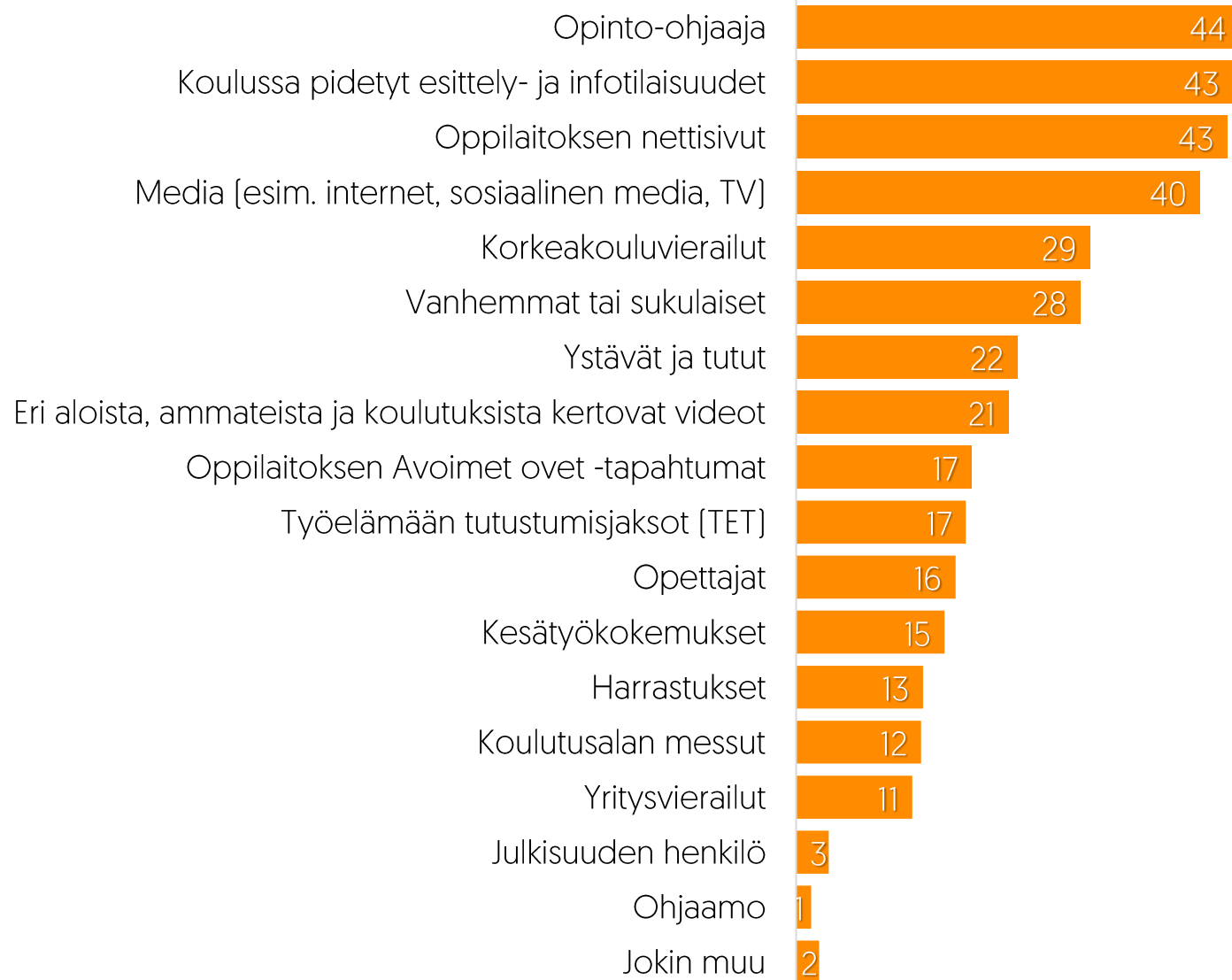
AMMATILLISET OPISKELIJAT

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=1147

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

%

LUKIOLAISET

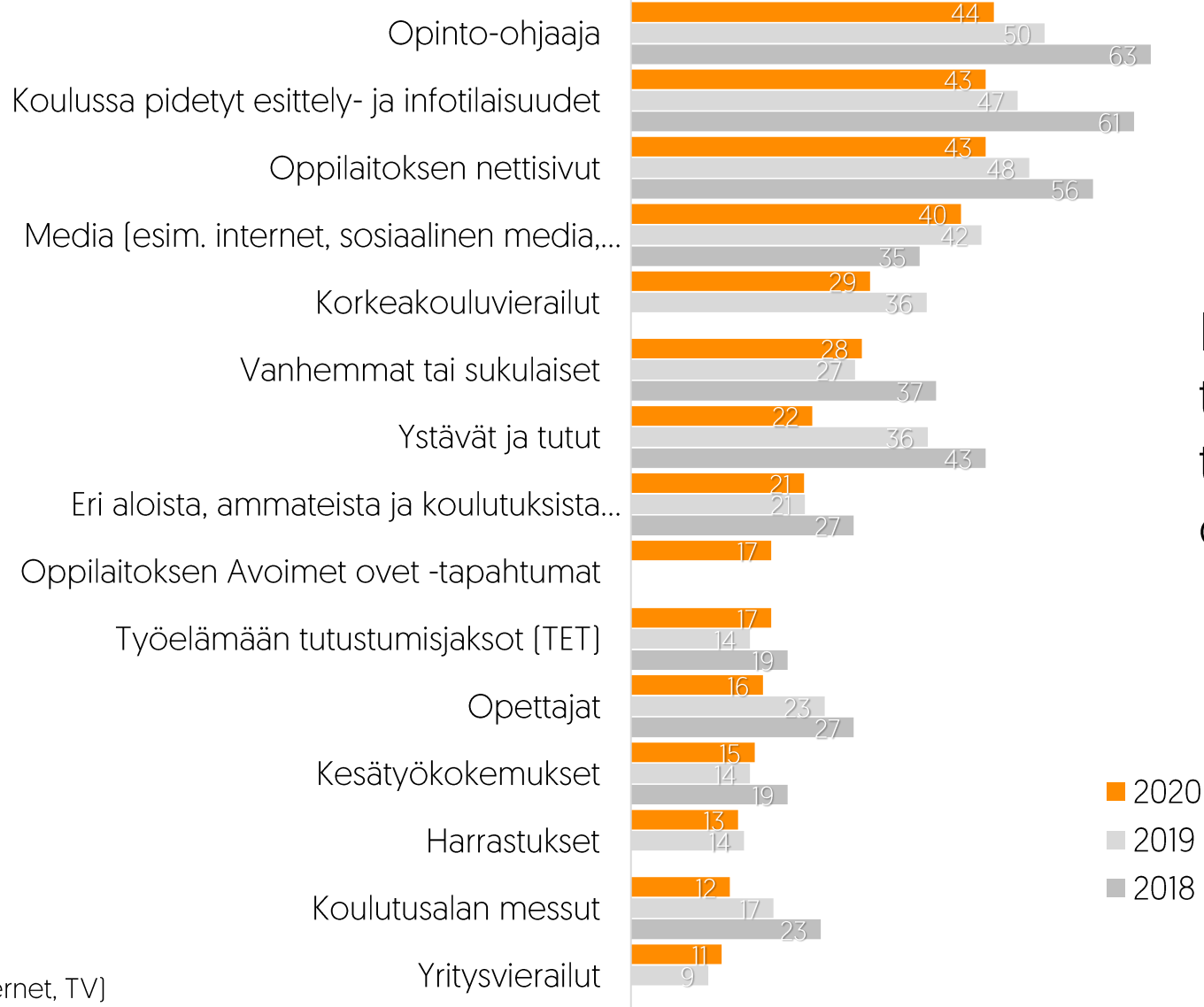
Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=1926

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

LUKIOLAISET

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdeä

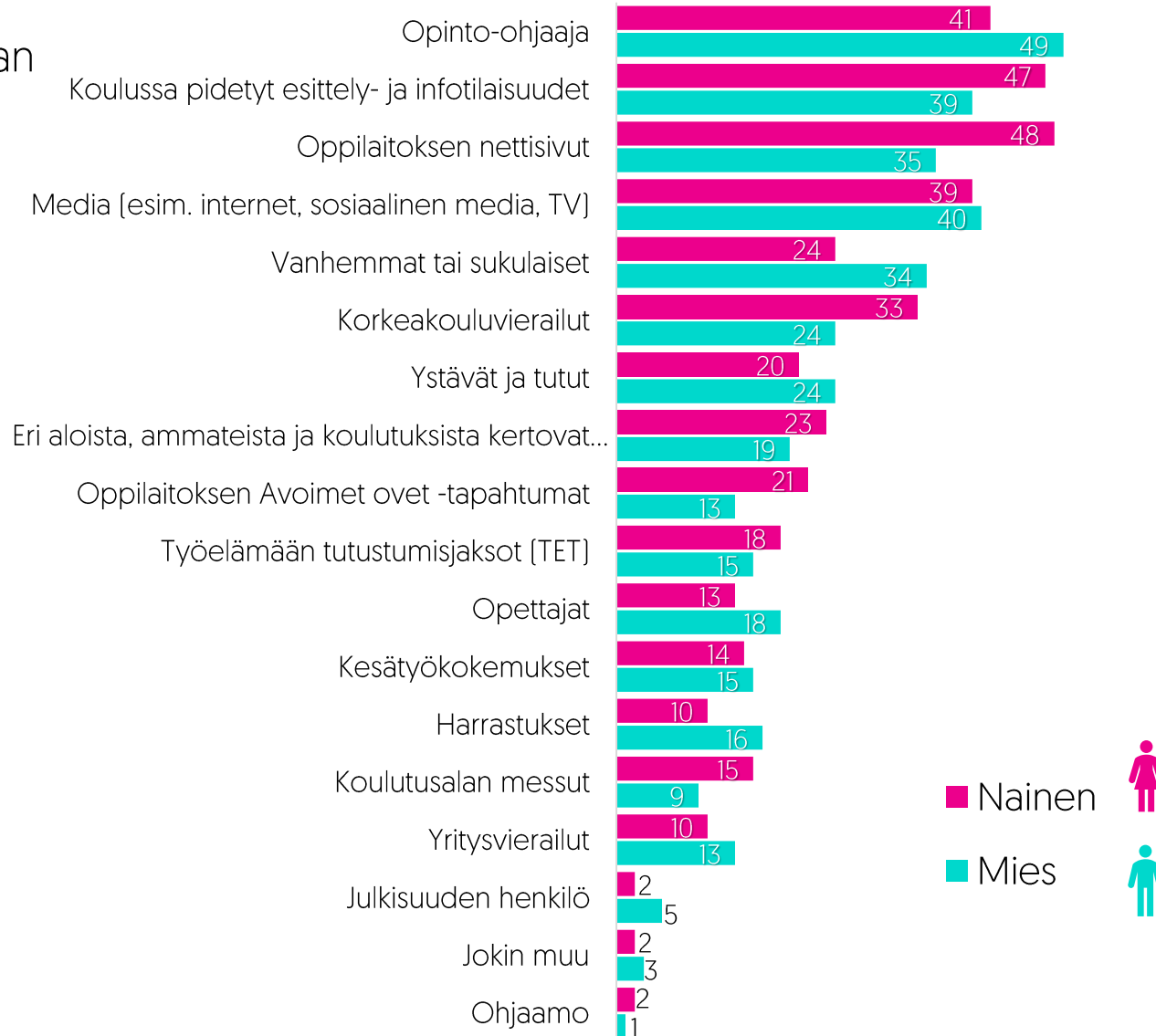
■ 2020
■ 2019
■ 2018

%

*Aiemmin kysytty: Media (esim. internet, TV)

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Sukupuolen mukaan

%

LUKIOLAISET

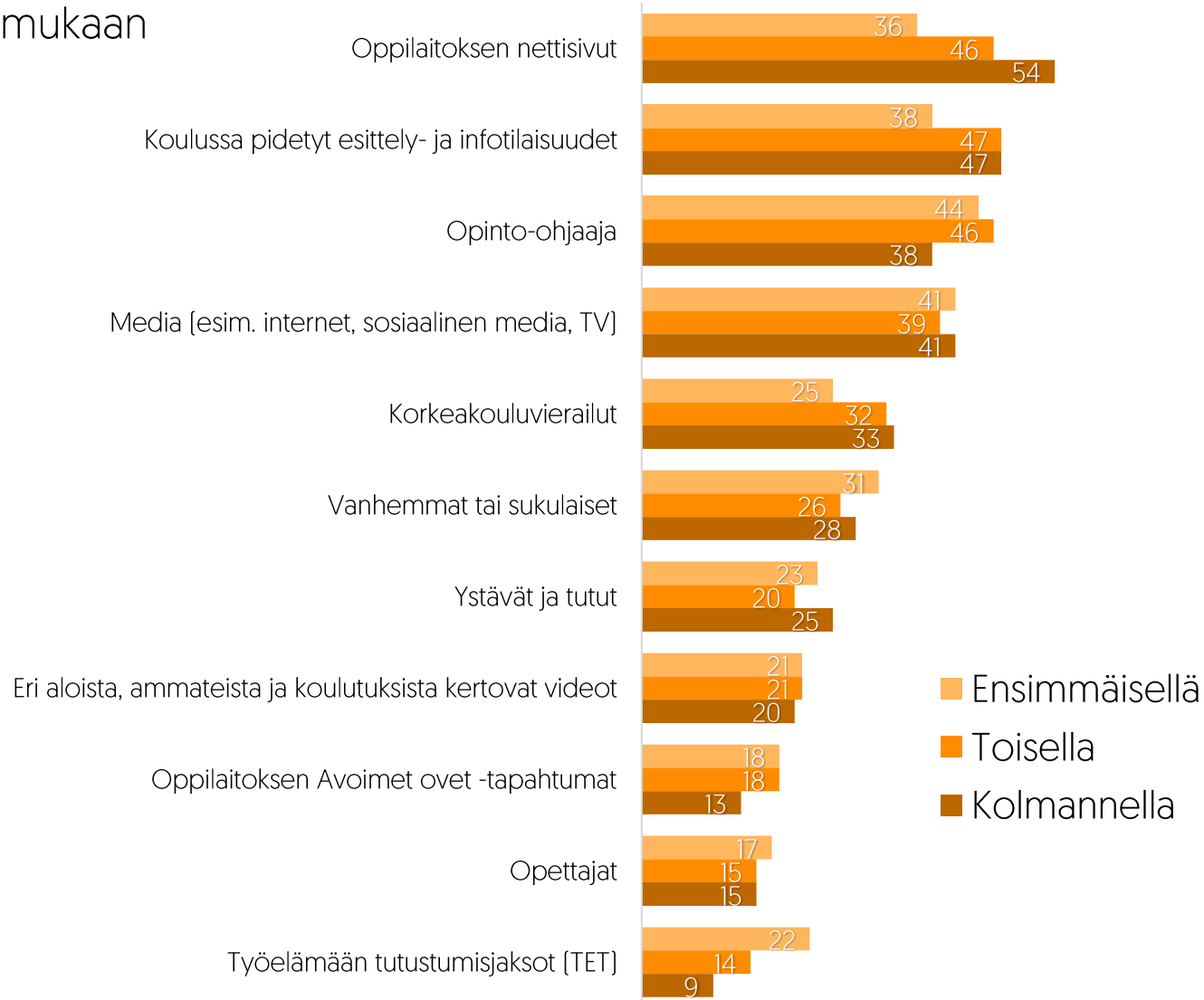
Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdeä

N=1926

TÄRKEIMMÄT TIETOLÄHTEET

Opiskeluvuoden mukaan

%

LUKIOLAISET

Mitkä tietolähteet ovat tärkeimpiä, kun mietit tulevia opiskelu[ala]valintojasi?

Valitse 3-5 tärkeintä lähdettä

N=1926

VANHEMPANI SUHTAUTUVAT TYÖELÄMÄÄN MYÖNTEISESTI

YLÄKOULULAISET

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

AMMATILLISET OPISKELIJAT

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

LUKIOLAISET

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

%

TIETOA JA OHJAUSTA TULEVIIN VALINTOIHIN

Käytetyt kanavat

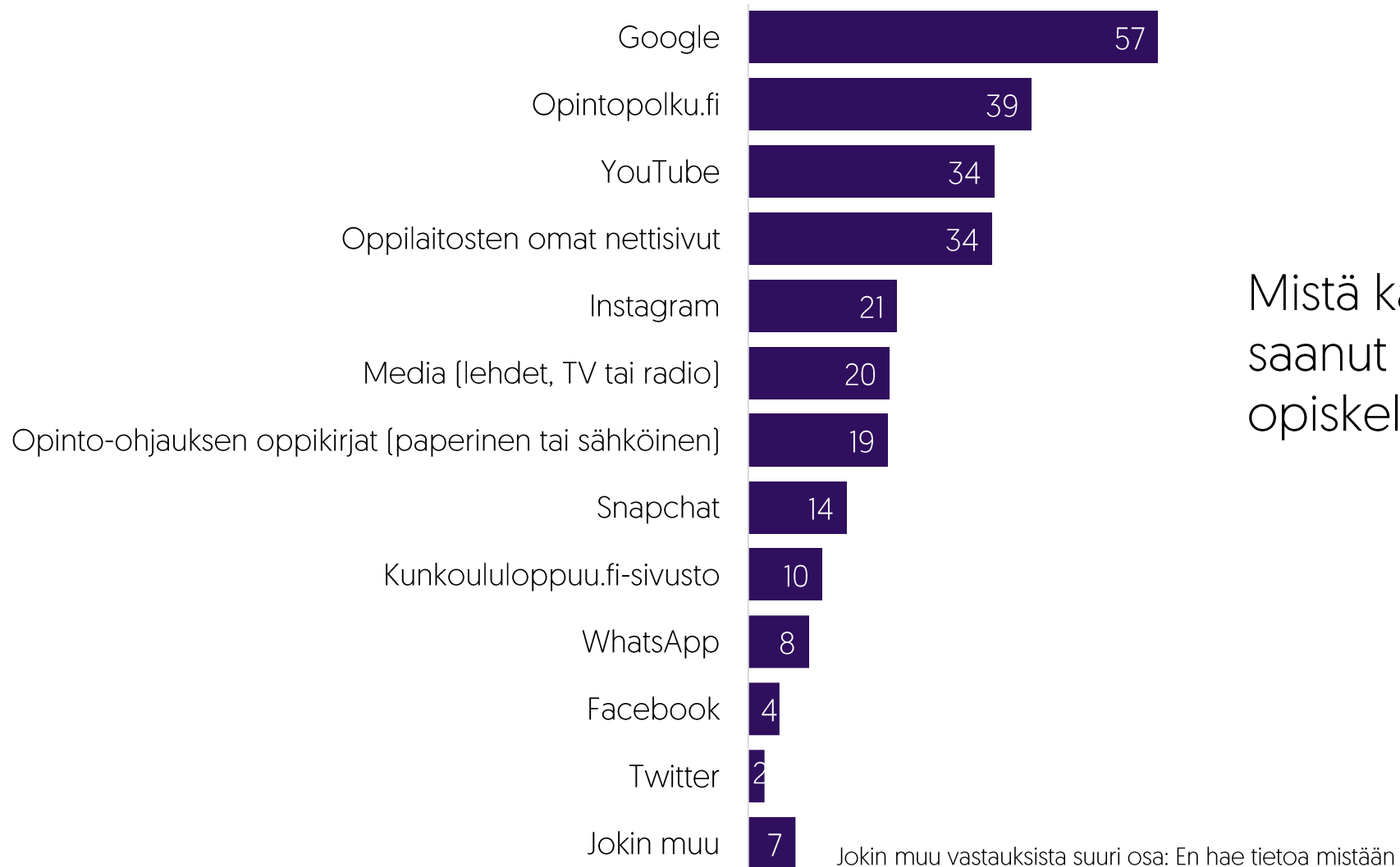
TAT

marimekko

TIMEDIA

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

YLÄKOULULAISET

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvaihtoehtojen tueksi?

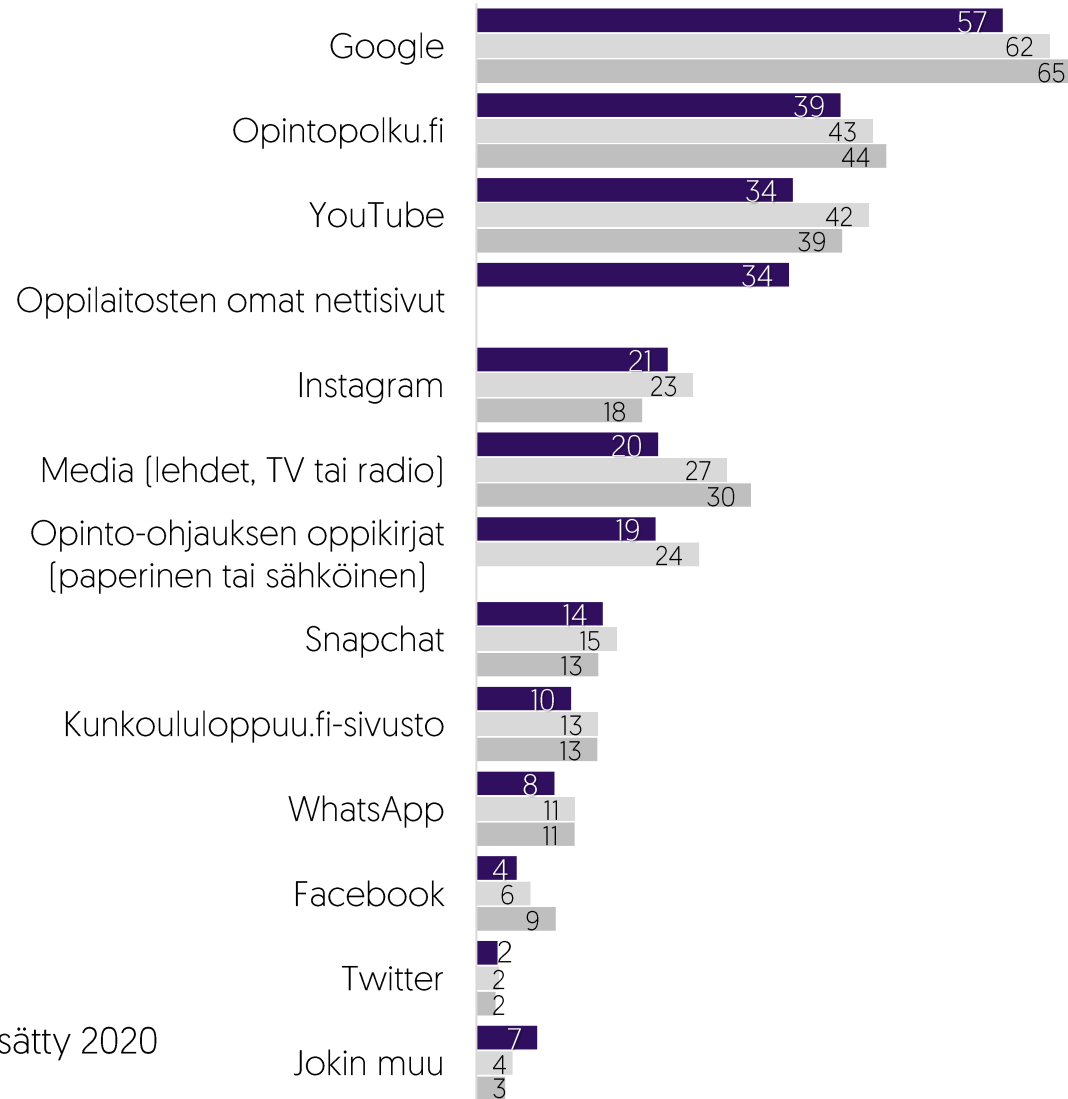
N=5905

%

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

YLÄKOULULAISET

Vuosivertailu

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

■ 2020
■ 2019
■ 2018

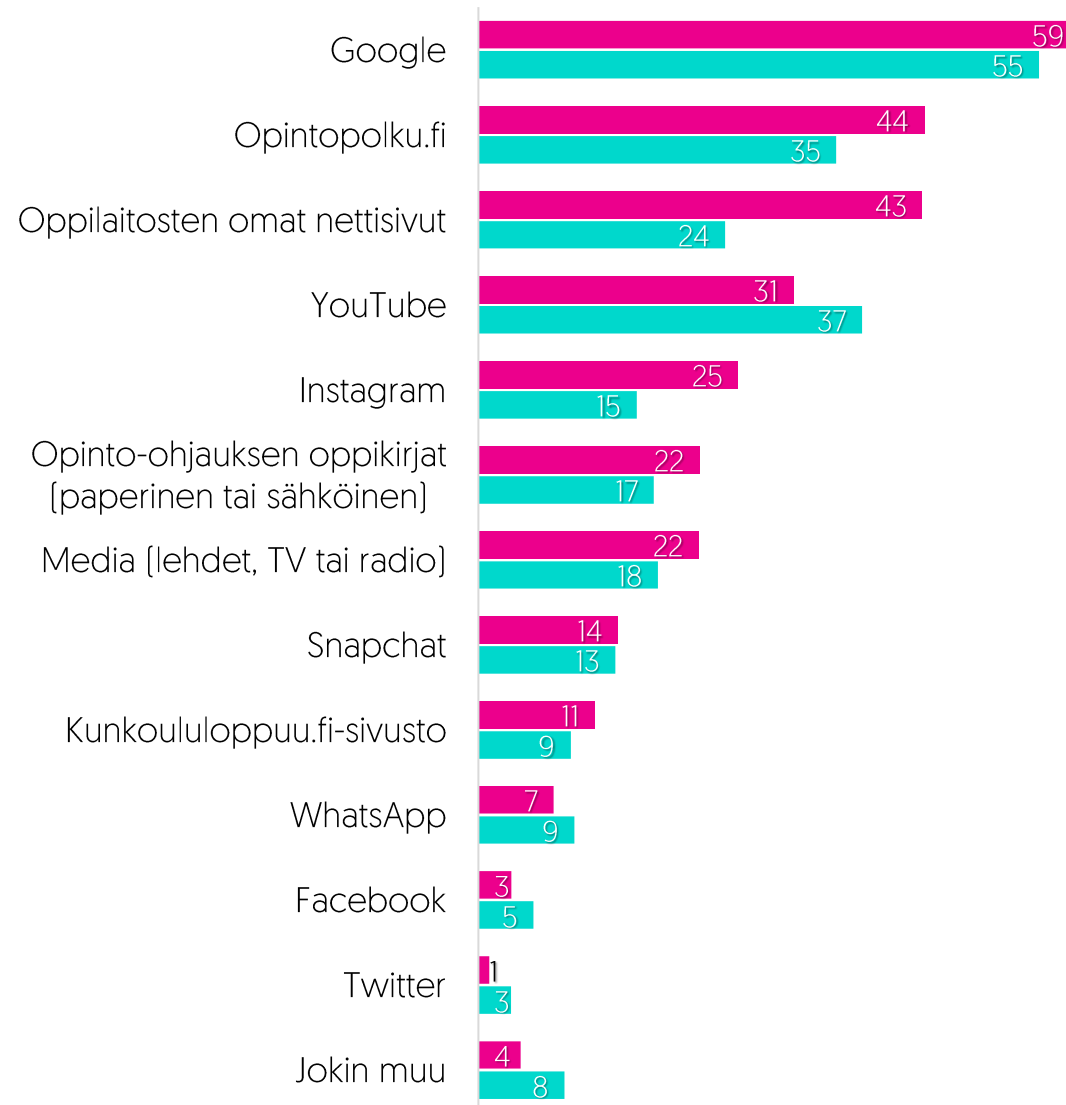
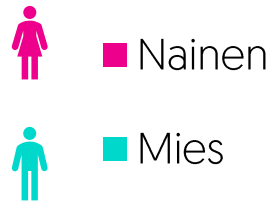
%

Oppilaitoksen omat nettisivut lisätty 2020

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

YLÄKOULULAISET

Sukupuolen mukaan

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

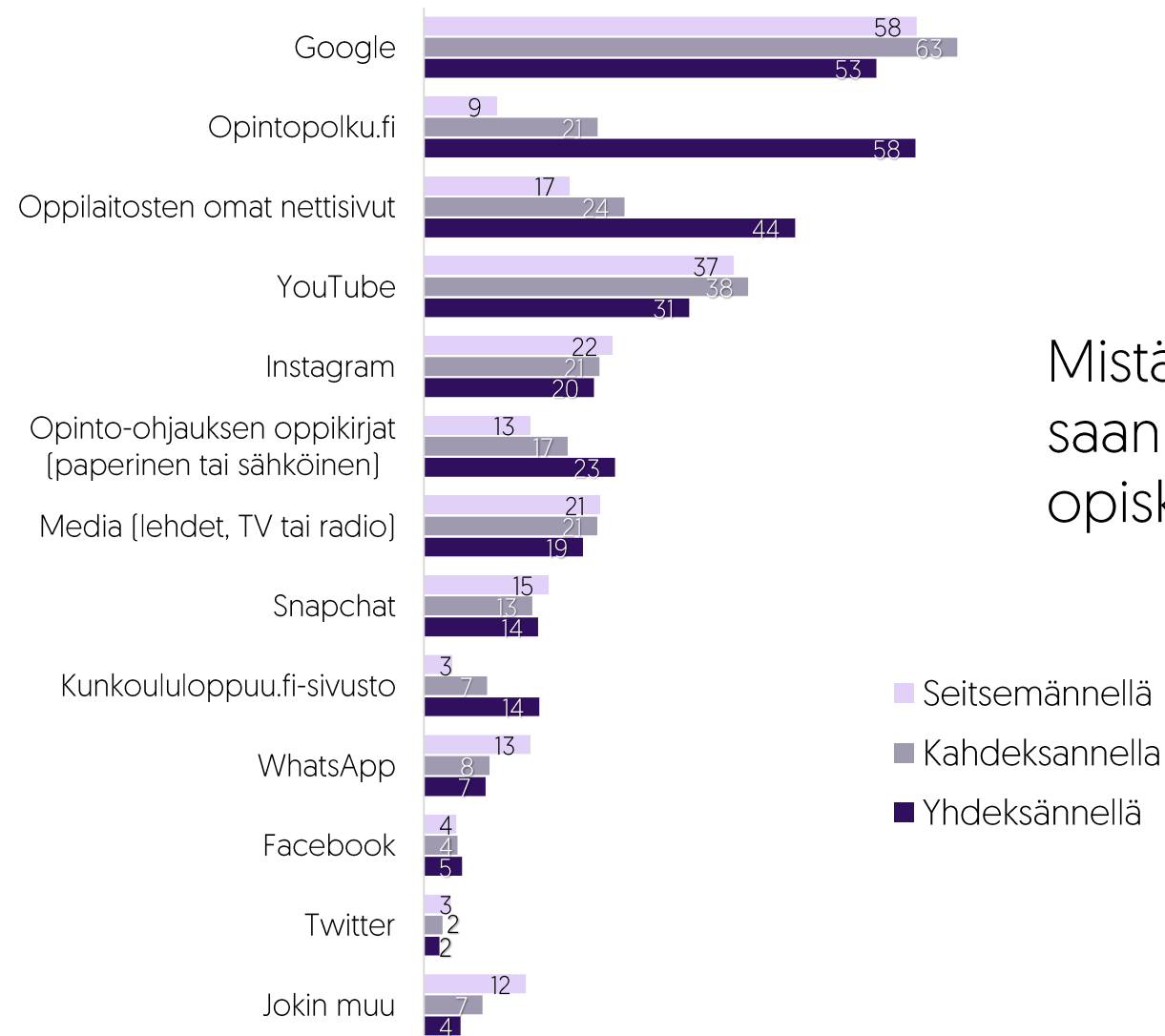
%

N=5905

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

Luokka-asteen mukaan

YLÄKOULULAISET

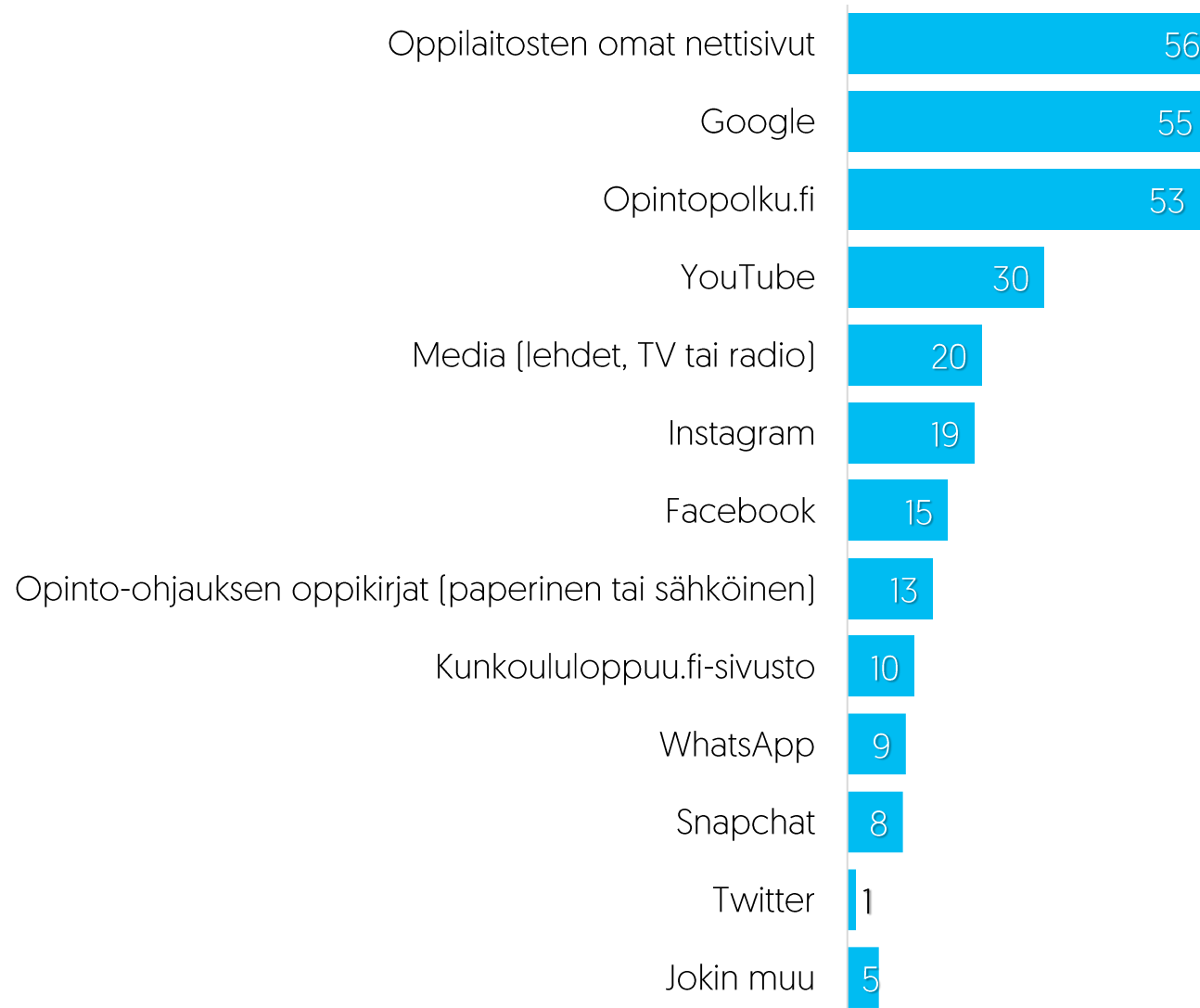
Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

%

N=5905

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

AMMATILLISET OPISKELIJAT

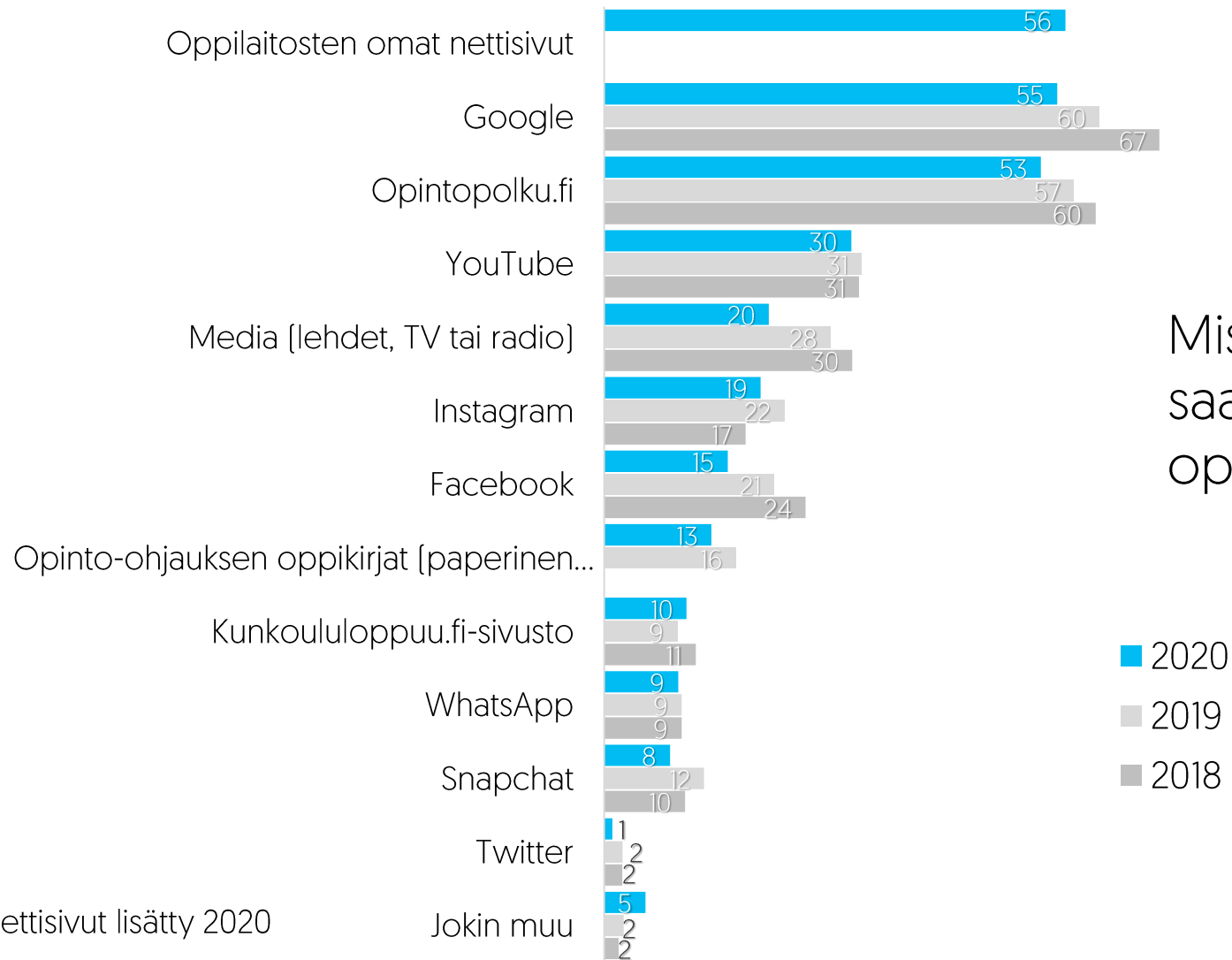
Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

N=1147

%

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

AMMATILLISET OPISKELIJAT

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

■ 2020
■ 2019
■ 2018

%
Oppilaitoksen omat nettisivut lisätty 2020

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

LUKIOLAISET

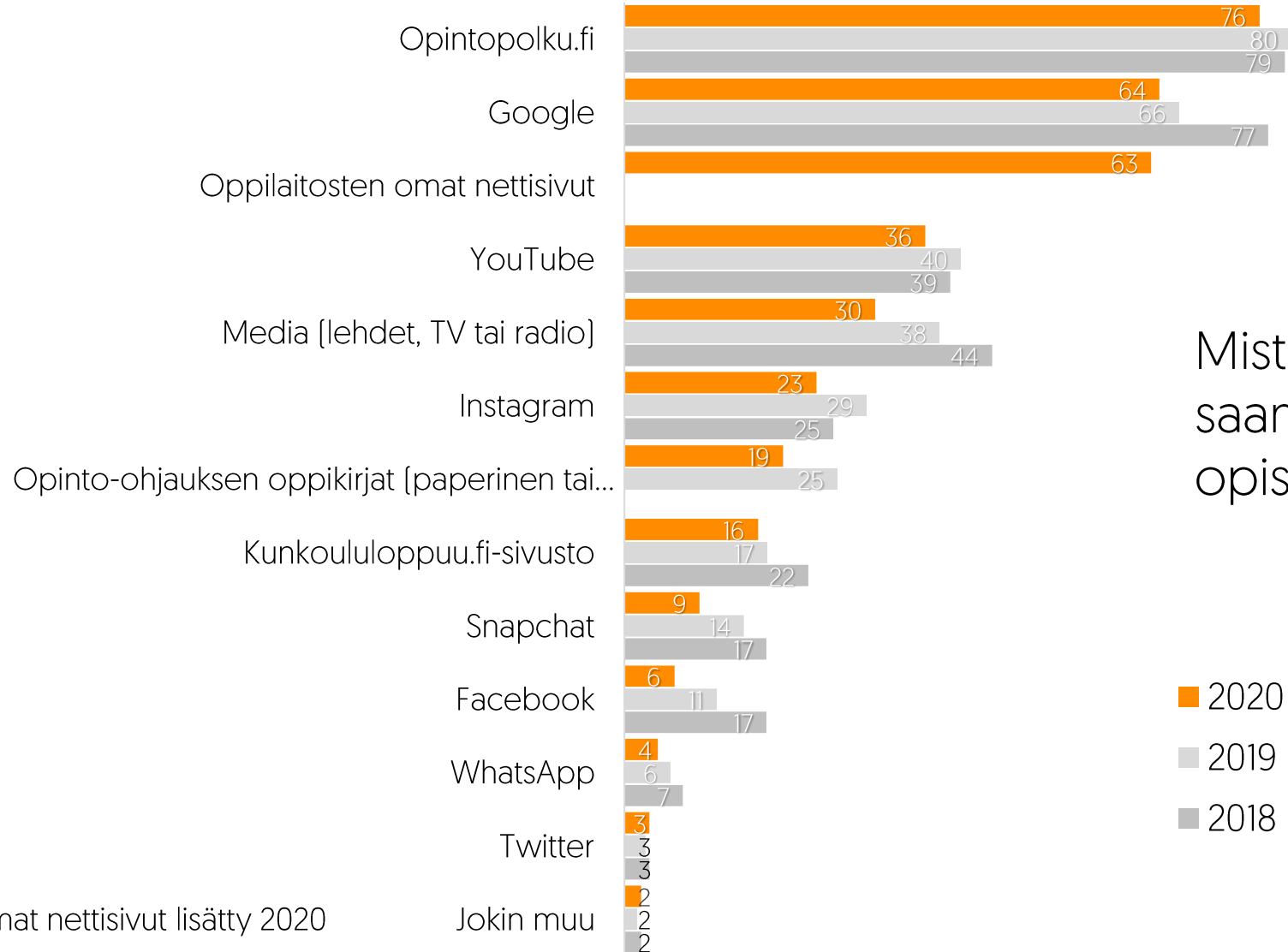
Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

%

N=1926

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

LUKIOLAISET

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

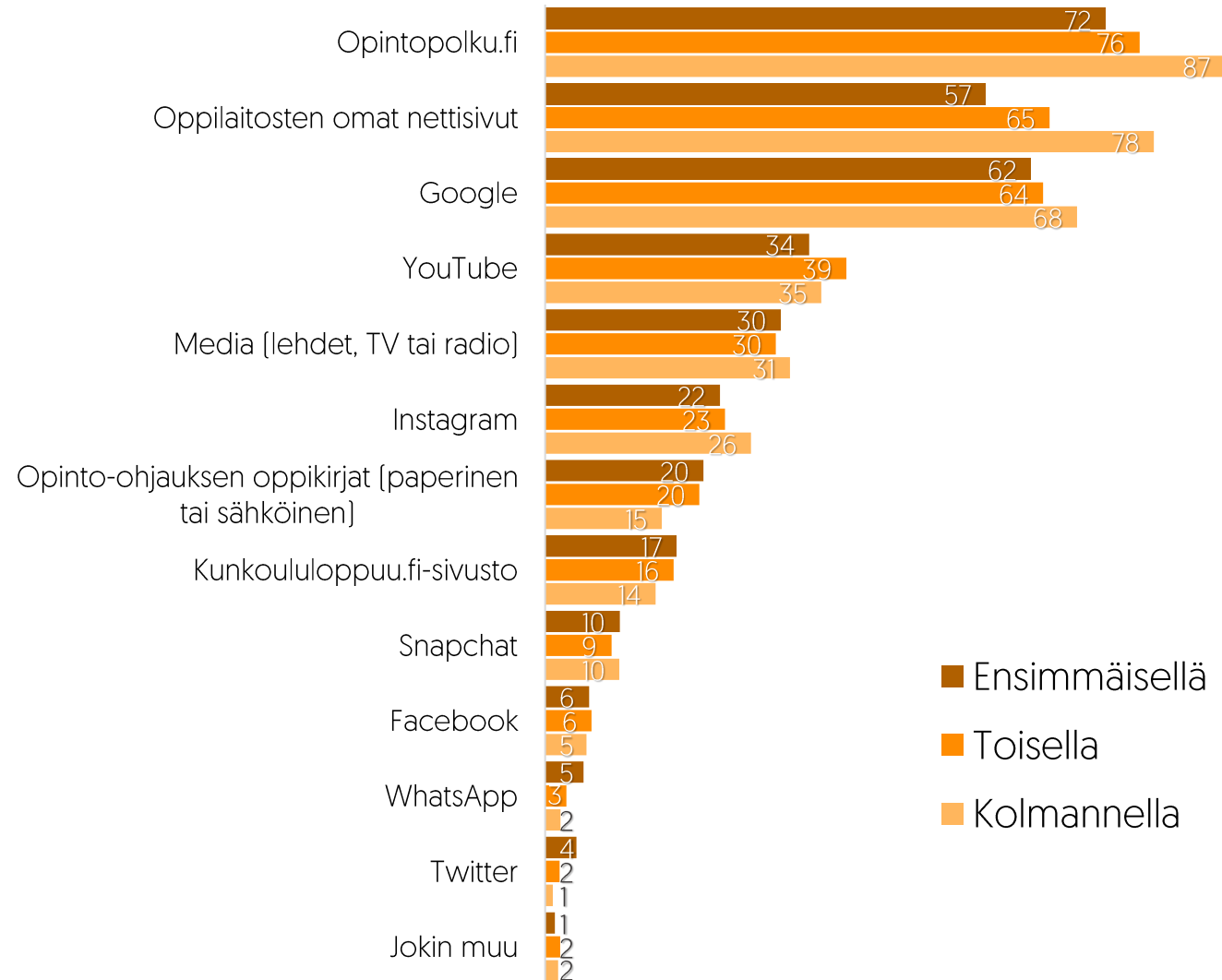
■ 2020
■ 2019
■ 2018

%
Oppilaitoksen omat nettisivut lisätty 2020

KANAVAT OPISKELUVALINTOJEN TUEKSI

Luokka-asteen mukaan

LUKIOLAISET

Mistä kaikista kanavista olet saanut tai hakenut tietoa opiskeluvalintojen tueksi?

N=1926

%

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Työelämässä
tarvittavat taidot

TAT

TIMEDIA

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Asenteet työtä
kohtaan

TAT

TIMEDIA

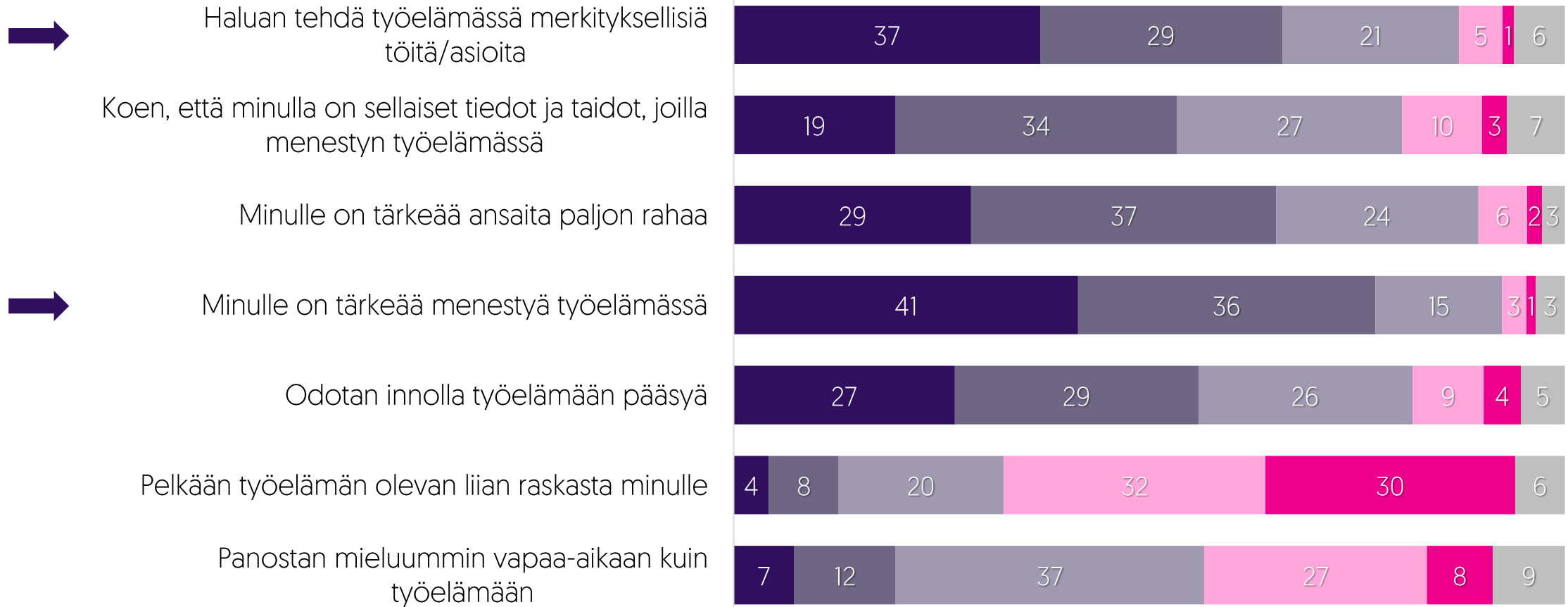

ASENTEET TYÖTÄ KOHTAAN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%

■ 5=täysin samaa mieltä ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1=täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

N=5905

YLÄKOULULAISET

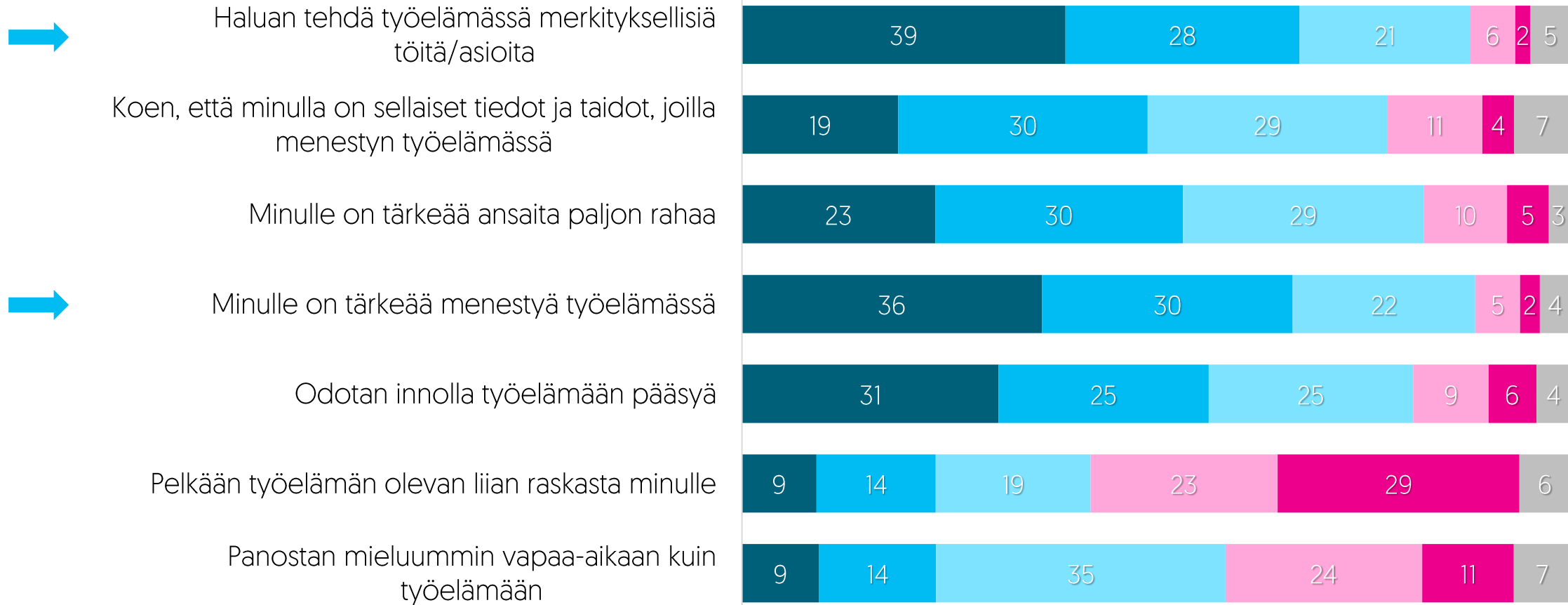
ASENTEET TYÖTÄ KOHTAAN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%

■ 5=täysin samaa mieltä ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1=täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

AMMATILLISET OPISKELIJAT

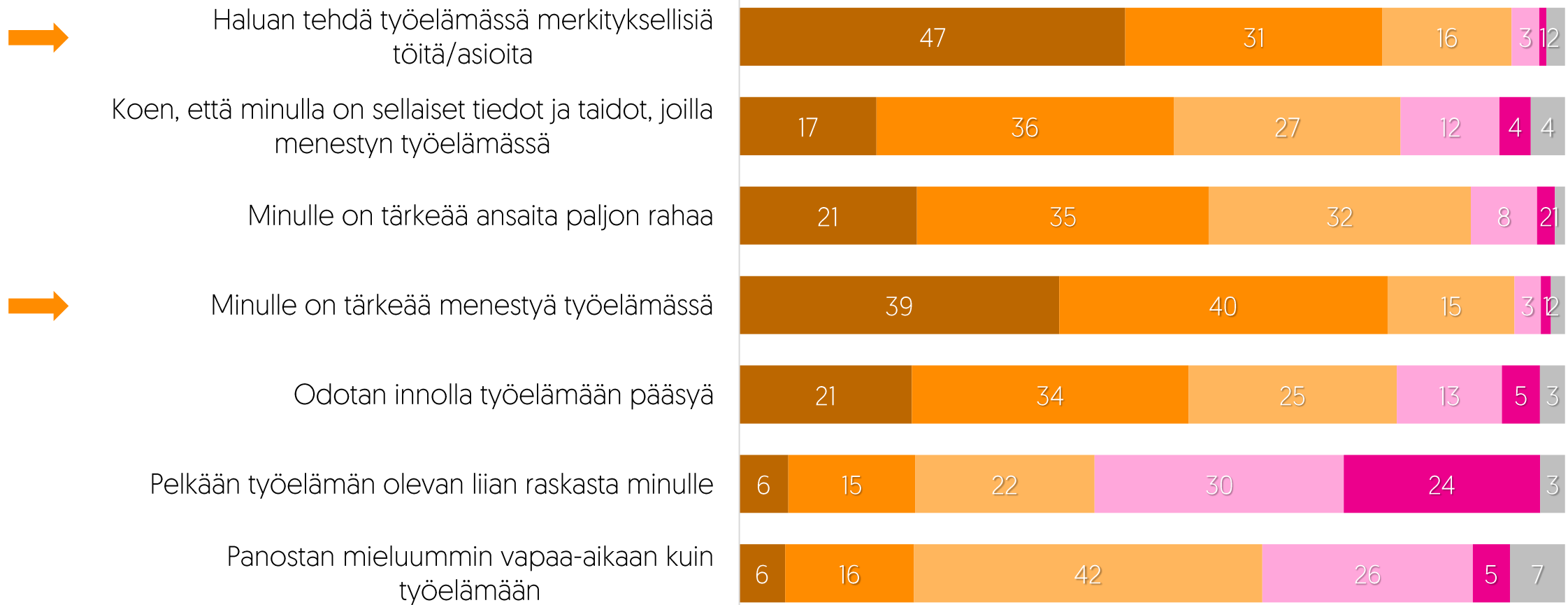
N=1147

ASENTEET TYÖTÄ KOHTAAN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%

■ 5=täysin samaa mieltä ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ 1=täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

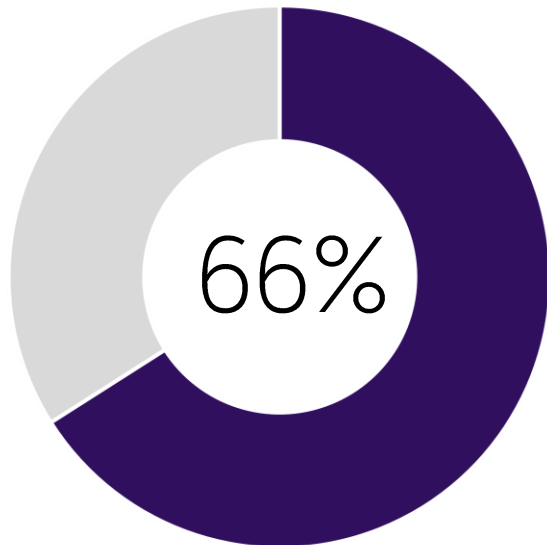
N=1926

HALUAN TEHDÄ TYÖELÄMÄSSÄ MERKITYKSELLISIÄ TÖITÄ/ASIOITA

Täysin samaa mieltä/jokseenkin samaa mieltä

YLÄKOULULAISET

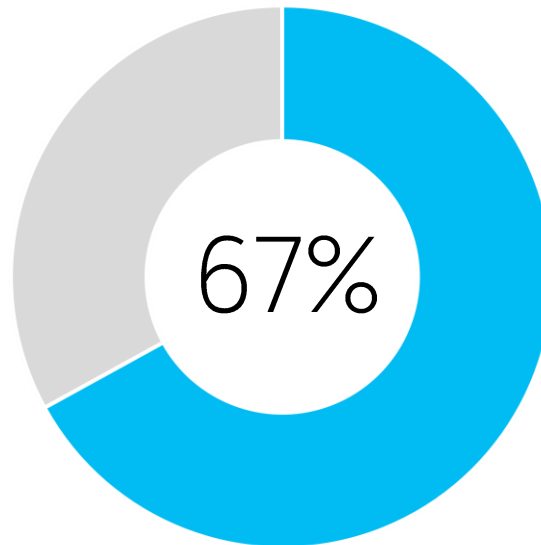
N=5905

Nainen 71 %
Mies 62 %

AMMATILLISET OPISKELIJAT

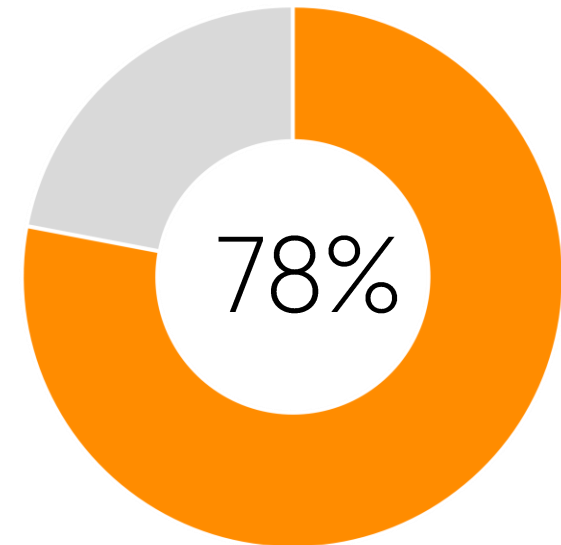
N=1147

Nainen 71 %
Mies 64 %

LUKIOLAISET

N=1926

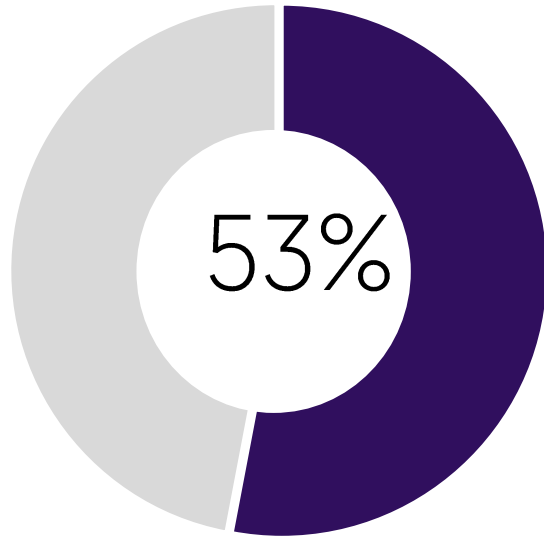
Nainen 82 %
Mies 73 %

KOEN, ETTÄ MINULLA ON SELLAISET TIEDOT JA TAIDOT, JOILLA MENESTYIN TYÖELÄMÄSSÄ

Täysin samaa mieltä/jokseenkin samaa mieltä

YLÄKOULULAISET

N=5905

Nainen 49 %

Mies 58 %

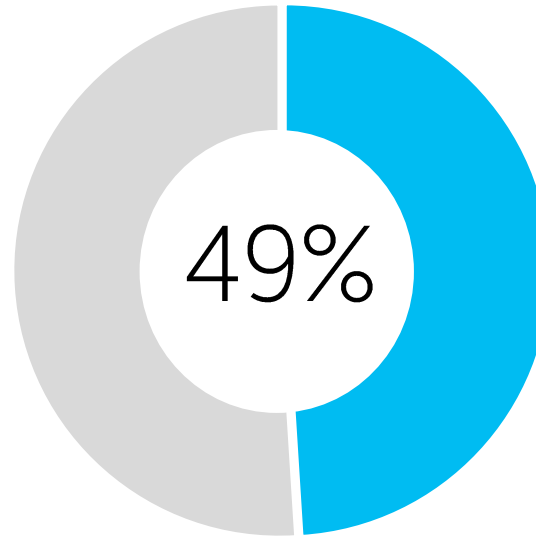
Seitsemännellä 45 %

Kahdeksannella 49 %

Yhdeksännellä 58 %

AMMATILLISET OPISKELIJAT

N=1147

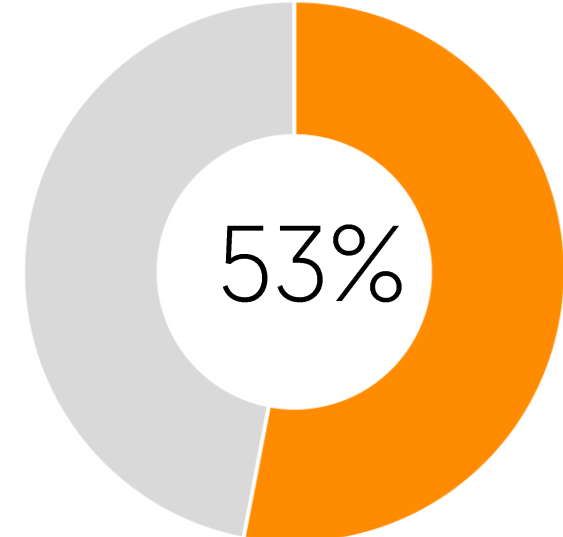

Nainen 46 %

Mies 52 %

LUKIOLAISET

N=1926

Nainen 50 %

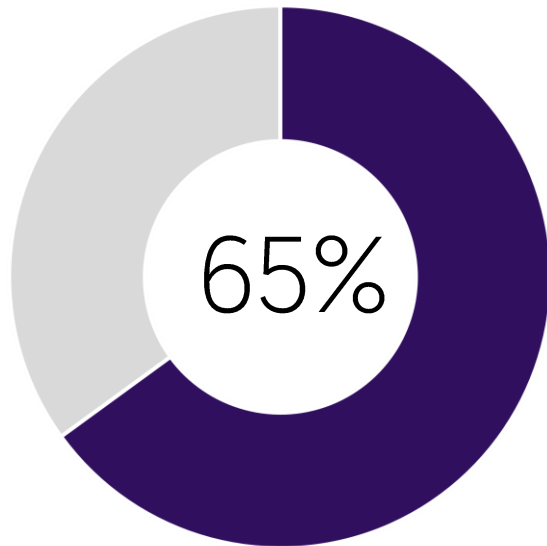
Mies 57 %

MINULLE ON TÄRKEÄÄ ANSAITA PALJON RAHAA

Täysin samaa mieltä/jokseenkin samaa mieltä

YLÄKOULULAISET

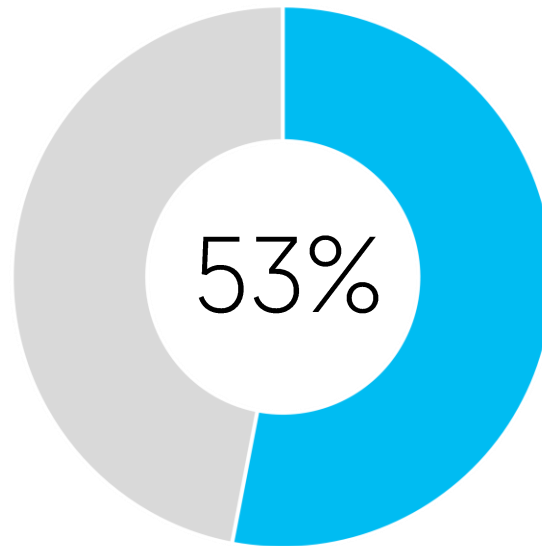
N=5905

Nainen 60 %
Mies 70 %

AMMATILLISET OPISKELIJAT

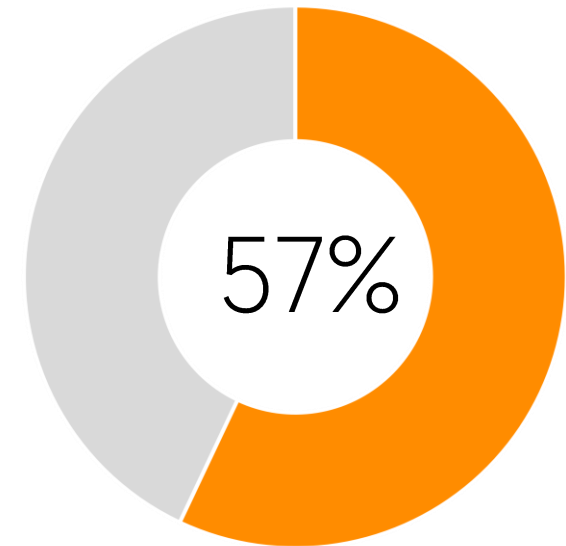
N=1147

Nainen 51 %
Mies 55 %

LUKIOLAISET

N=1926

Nainen 54 %
Mies 61 %

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Odotukset
työelämälle

TAT

TIMEDIA

Mitä odotat eniten työelämältä?

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Alavalintaan
vaikuttavat tekijät

TAT

TIMEDIA

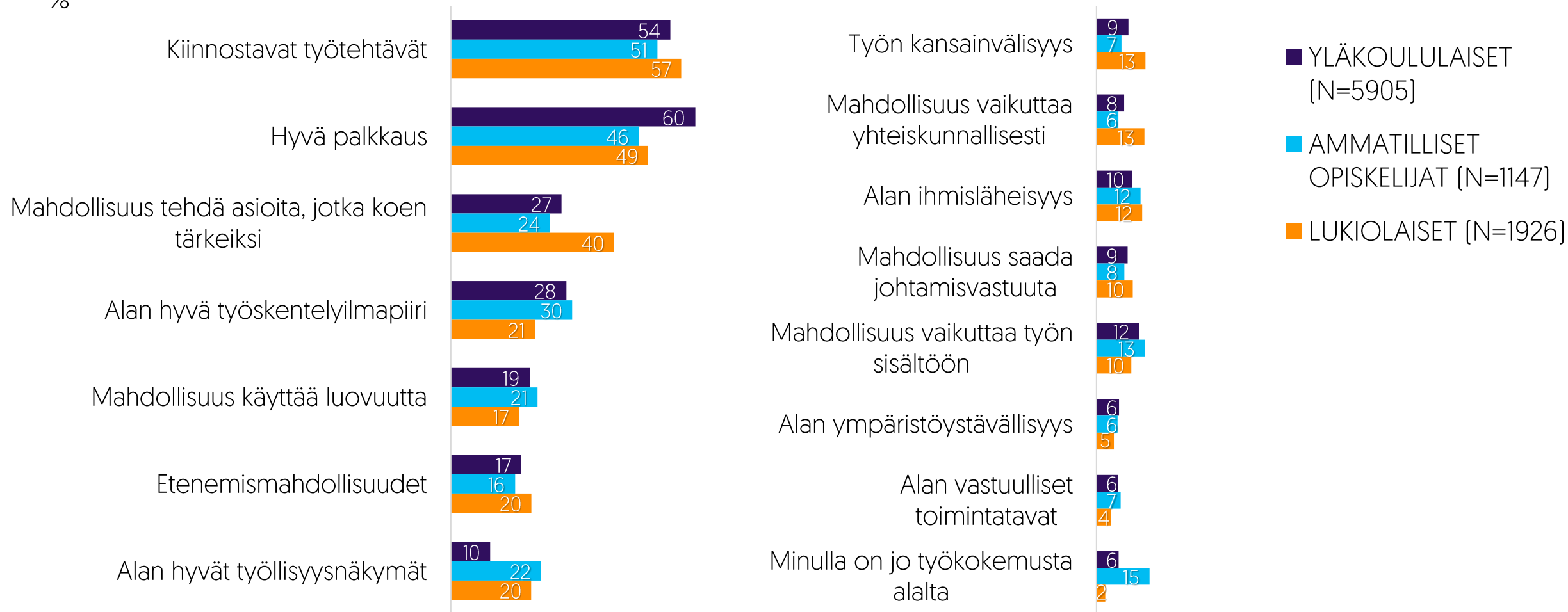

TÄRKEÄT TEKIJÄT TULEVAA ALAA MIETTIESSÄ

Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa miettiessäsi?

[Valitse enintään kolme sinulle tärkeintä]

%

TÄRKEÄT TEKIJÄT TULEVAA ALAA MIETTIESSÄ

Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa mieltiessäsi?

[Valitse enintään kolme sinulle tärkeintä]

%

YLÄKOULULAISET

TÄRKEÄT TEKIJÄT TULEVAA ALAA MIETTIESSÄ

Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa mieltiessäsi?

[Valitse enintään kolme sinulle tärkeintä]

%

AMMATILISET OPISKELIJAT

TÄRKEÄT TEKIJÄT TULEVAA ALAA MIETTIESSÄ

Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa mieltiessäsi?

[Valitse enintään kolme sinulle tärkeintä]

LUKIOLAISET

%

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Toimialojen
vetovoima

TAT

TIMEDIA

TYÖSKENTELEYHALUKKUUS – TOP 10

*Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]*

2018	2019	2020	
3	3	1	Terveystenhoito
2	1	2	Matkailu- ja ravintola-ala
4	2	3	Kulttuuri ja viihde
8	5	4	Sosiaalipalvelut
13	8	5	Lääketeollisuus
1	4	6	Media ja viestintä
6	6	7	Pankki- ja rahoitusala
7	7	8	Kauppa-ala
12	9	9	Asiantuntijaj- ja lakiasiantuntijatoimistot
	13	10	Palveluala
		-	
		22	Ympäristöala

*2020 lisätty ympäristöala

N=5905

YLÄKOULULAISET

TYÖSKENTELEYHALUKKUUS – TOP 10

*Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]*

1. Terveystenhoolto
2. Matkailu- ja ravintola-ala
3. Sosiaalipalvelut
4. Kulttuuri ja viihde
5. Lääketeollisuus
6. Media ja viestintä
7. Taidealat
8. Palveluala
9. Opetus- ja koulutus
10. Tekstiili-, vaate- ja muotiala
11. Kaupan ala

1. Teknolohiateollisuus
2. Maanpuolustus
3. Tietoliikenne- ja telekommunikaatioyritykset
4. Pankki- ja rahoitusala
5. Rakennusala
6. Energiateollisuus
7. Kulttuuri ja viihde
8. Matkailu- ja ravintola-ala
9. Media ja viestintä
10. Logistiikka ja huolinta
11. Terveystenhoolto

N=5905

YLÄKOULULAISET

TYÖSKENTELEHALUKKUUS – TOP 10

Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]

AMMATILLISET OPISKELIJAT

	2018	2019	2020	
	1	1	1	Kulttuuri ja viihde
	5	3	2	Media ja viestintä
	4	4	3	Matkailu- ja ravintola-ala
	2	2	4	Kauppan ala
→	12	13	5	Taidealat
	-	6	6	Palveluala
	6	10	7	Terveydenhuolto
	3	5	8	Sosiaalipalvelut
	7	8	9	Opetus- ja koulutus
	10	11	10	Tietoliikenne- ja telekommunikaatioyritykset
			-	
			21	Ympäristöala*

*2020 lisätty ympäristöala

N=1147

TYÖSKENTELEHALUKKUUS

*Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]*

1. Kulttuuri ja viihde
2. Sosiaalipalvelut
3. Terveystenhoito
4. Matkailu- ja ravintola-ala
5. Taidealat
6. Palveluala
7. Media ja viestintä
8. Kaupan ala
9. Opetus- ja koulutus
10. Tekstiili-, vaate- ja muotiala

1. Tietoliikenne- ja telekommunikaatioyritykset
2. Rakennusala
3. Maanpuolustus
4. Teknologiateollisuus
5. Kulttuuri ja viihde
6. Media ja viestintä
7. Maa- ja metsätalous
8. Logistiikka ja huolinta
9. Metsäteollisuus
10. Kaupan ala
11. Energiateollisuus
12. Pankki- ja rahoitusala

N=1147

AMMATILLISET OPISKELIJAT

TYÖSKENTELEHALUKKUUS – TOP 10

*Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]*

2018	2019	2020	
2	2	1	Terveydenhuolto
1	1	2	Kulttuuri ja viihde
10	9	3	Lääketeollisuus
5	5	4	Yliopistot ja tutkimuslaitokset [akateeminen tutkimus]
3	3	5	Opetus- ja koulutus
4	4	6	Media ja viestintä
9	7	7	Sosiaalipalvelut
7	10	8	Pankki- ja rahoitusala
6	6	9	Kauppan ala
11	11	10	Asianajo- ja lakiasiaintoimistot
8	8	11	Matkailu- ja ravintola-ala
		-	
		14	Ympäristöala*

*2020 lisätty ympäristöala

N=1926

LUKIOLAISET

TYÖSKENTELEHALUKKUUS

*Kuinka mielelläsi työskentelisit näillä aloilla toimivissa yrityksissä tai organisaatioissa? Erittäin/melko mielelläni
[Mukana 30 toimialaa]*

1. Terveysthuolto
2. Kulttuuri ja viihde
3. Sosiaalipalvelut
4. Opetus- ja koulutus
5. Yliopistot ja tutkimuslaitokset [akateeminen tutkimus]
6. Lääketeollisuus
7. Media ja viestintä
8. Matkailu- ja ravintola-ala
9. Taidealat
10. Palveluala

1. Teknologiateollisuus
2. Pankki- ja rahoitusala
3. Tietoliikenne- ja telekommunikaatioyritykset
4. Energiateollisuus
5. Lääketeollisuus
6. Yliopistot ja tutkimuslaitokset [akateeminen tutkimus]
7. Kulttuuri ja viihde
8. Terveysthuolto
9. Kaupan ala
10. Maanpuolustus

N=1926

AJATUKSIA TYÖELÄMÄSTÄ JA TULEVAISUUDESTA

Tulevaisuuden
odotukset

TAT

TIMEDIA

Mitä odotat eniten tulevaisuudelta?

Mitä odotat eniten tulevaisuudelta?

LUKIOLAISET

JOHTOPÄÄTÖKSET

LUKION VETOVOIMA ON YLIVOIMAINEN

Lukiosta on kasvanut brändi, joka onnistuu kallistamaan vaa’an lukion puolelle jatko-opintopohdinnoissa, vaikka lukion mielikuva on ammatillista oppilaitosta vaativampi ja stressaavampi. Brändi on helposti hahmotettava yläkoululaisille. Ammatillisen oppilaitoksen mielikuva on hyvin stereotyyppinen. Kaikista yläkoululaisista vain kolmannes aikoo hakeutua ammatilliseen oppilaitokseen, mutta valinnan hetkellä se konkretisoituu useammalle aidoksi vaihtoehdoksi: vuonna 2020 ammatilliseen haki ensisijaisena vaihtoehtona 42 % peruskoulun päättävistä nuorista, lukioon 58 %.

VANHEMMILLA ON SUURI VAIKUTUS NUOREEN

Nuoren valintoihin vaikuttaa monenlaiset asiat, mutta vanhempien vaikutus on kiistämätön. Vanhempia kuunnellaan tarkkaan jatko-opintopohdinnoissa. Vanhempien antamiin tietoihin ja neuvoihin linkittyy vahvasti heidän omat kokemuksensa: on todennäköisesti helpompaa kertoa omista kokemuksista kuin etsiä tietoa itselle vieraammista opintopoluista ja vaihtoehdoista. Perheen sosioekonominen asema vaikuttaa paljon: työssäkäyvien ja korkeasti koulutettujen vanhempien lapset hakeutuvat helpommin lukioon, kun taas matalammin koulutettujen ja työttömien vanhempien lapset hakeutuvat useammin ammatilliseen oppilaitokseen.

OHJAUSTA KAIVATAAN LISÄÄ, TET-JAKSOIHIN ENEMMÄN PANOSTUKSIA

Nuoret kaipaavat joka kouluasteella lisää ohjausta jatko-opintoihin. Puutteita on erityisesti ammatillisten opiskelijoiden jatko-opinto-ohjauksessa. Opinto-ohjaaja ei suinkaan ole ainoa koulun opettaja, joka voi tätä ohjausta tehdä – myös aineenopettajien olisi hyvä ottaa roolia ohjauksessa, varsinkin yläkoulussa.

Yläkoulussa TET-jaksoon liittyvään ohjaukseen pitäisi panostaa, sillä TET-jakso toimii monelle nuorelle kannusteena hakeutua tietylle opintopolulle. Alavalintaa tehdessä kiinnostavat työtehtävät vaikuttavat eniten nuoren päätökseen. Päätöstä voitaisiin auttaa näyttämällä jo TET-jaksolla monipuolisesti työpaikan työtehtäviä.

MERKITYKSELLINEN TYÖ KIINNOSTAA

Työelämä kiinnostaa nuoria jo varhain ja tietoa työelämästä kaivataan lisää. Työelämään päästyään nuoret haluavat tehdä kiinnostavia ja merkityksellisiä asioita, mutta myös rahan ansaitsemisen merkitys on suuri. Nuorille on tärkeää menestyä työelämässä.

LISÄTIETOJA

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen
johtaja, Talous ja nuoret TAT
liisa.tenhunen-ruotsalainen@tat.fi

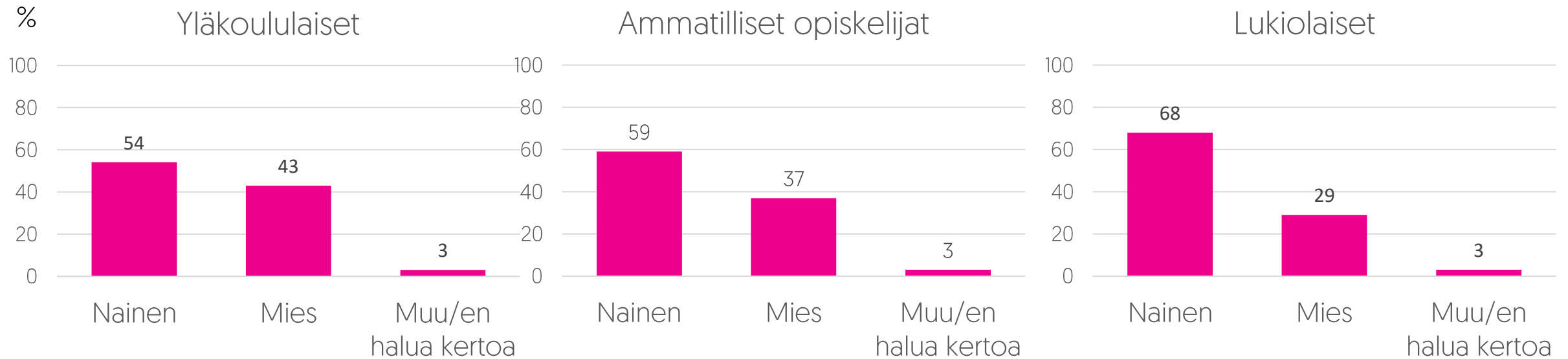
LIITTEET

Vastaajakunnan rakenne:

- Sukupuoli
- Asuinmaakunta
- Luokka-aste/opiskeluvuosi
- Lukuaineiden keskiarvo
- Opiskeluala (ammattilliset opiskelijat)

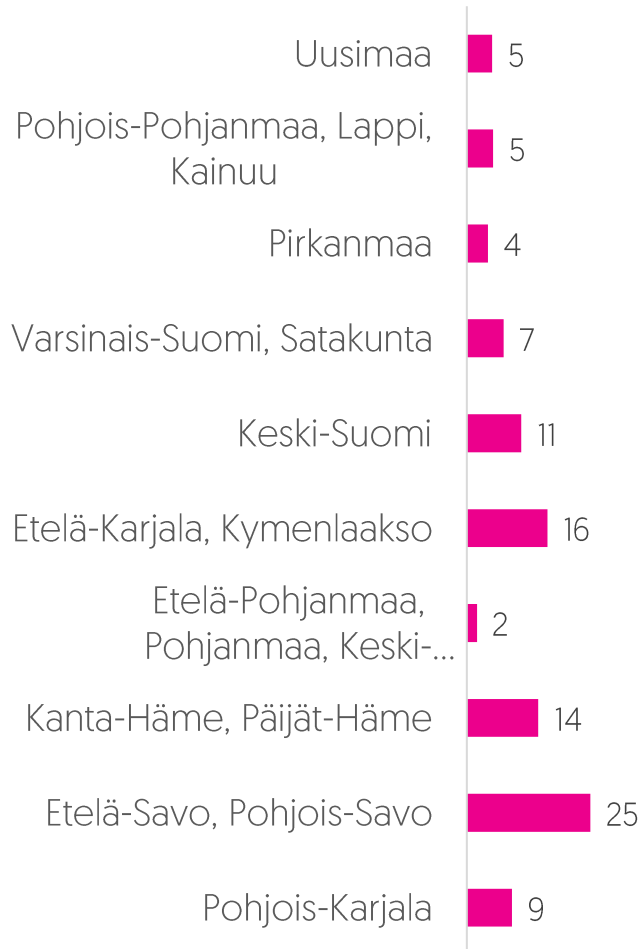
Osallistuminen opintoihin liittyviin kursseihin/tapahtumiin/opintokokonaisuuksiin

VASTAAJAJAKAUMA - Sukupuoli

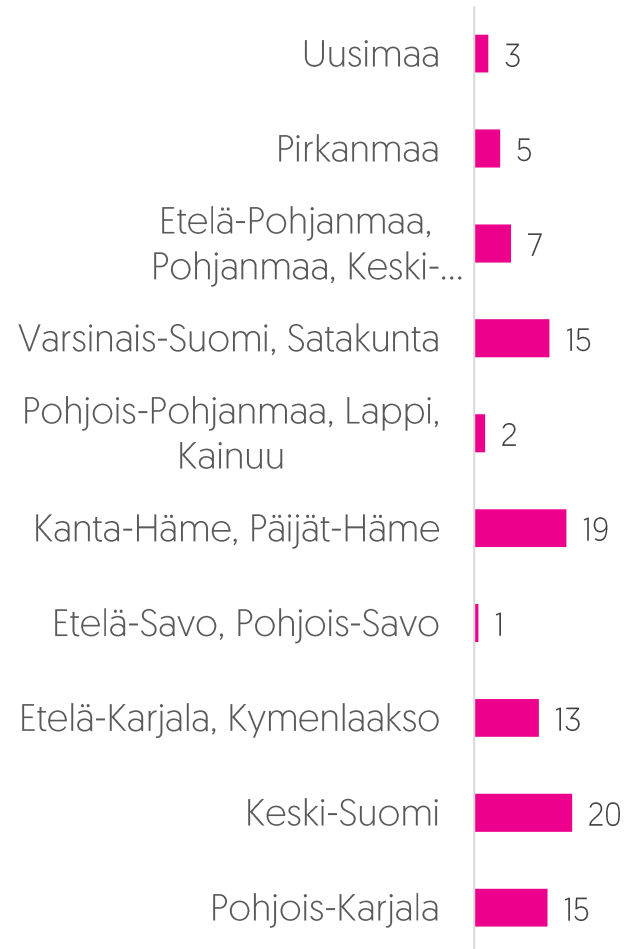

VASTAAJAJAKAUMA - Asuinmaakunta

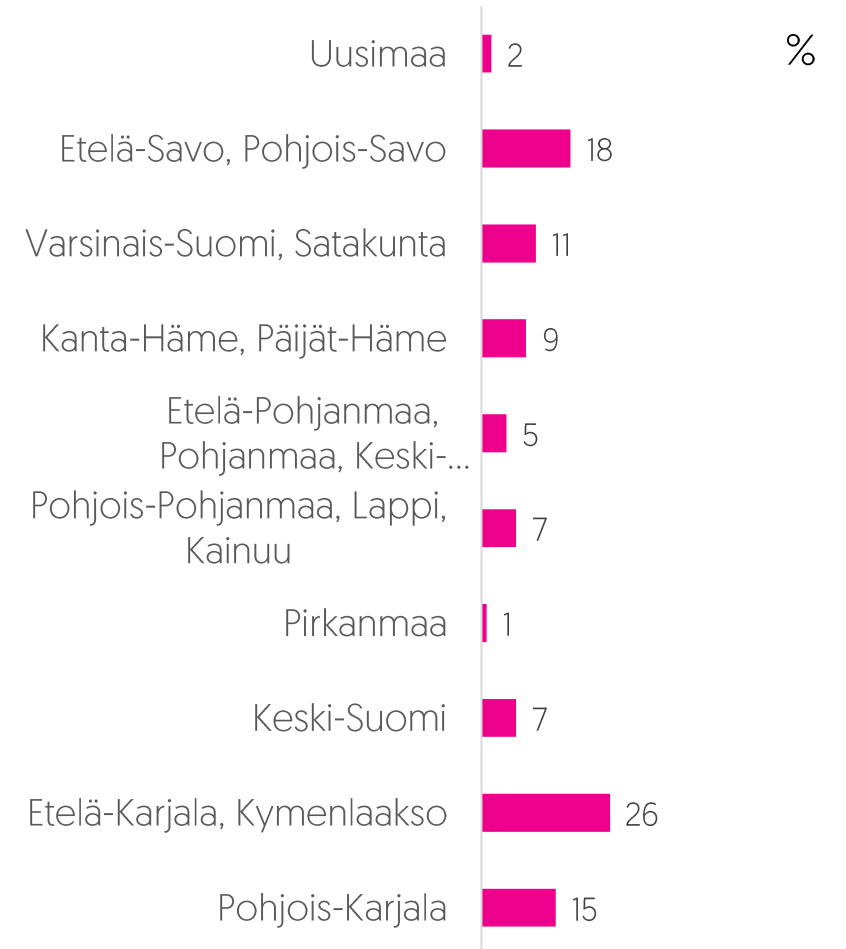
Yläkoululaiset

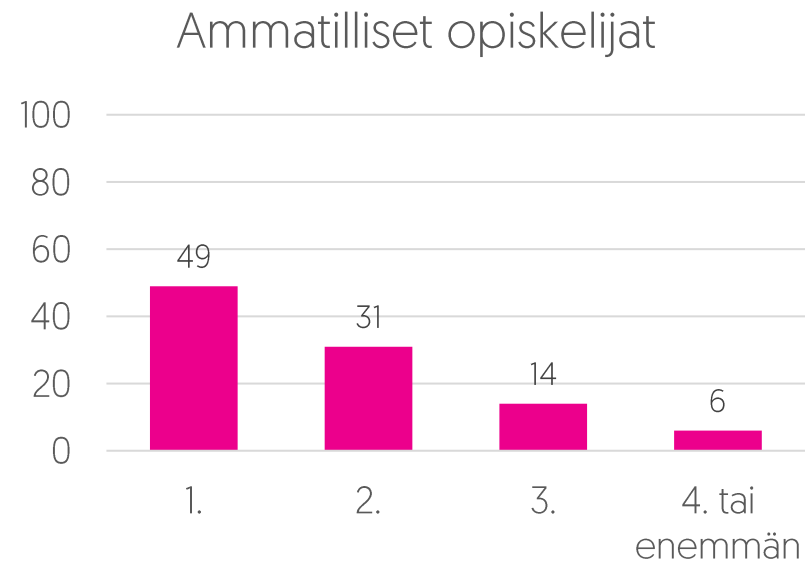
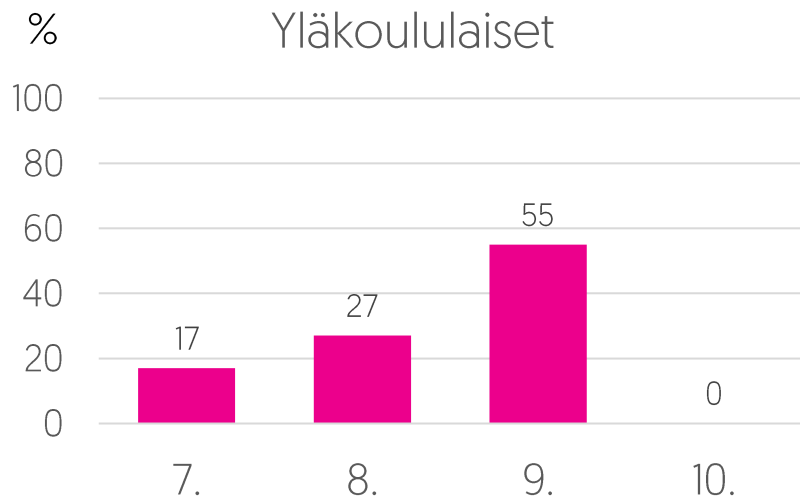
Ammatilliset opiskelijat

Lukiolaiset

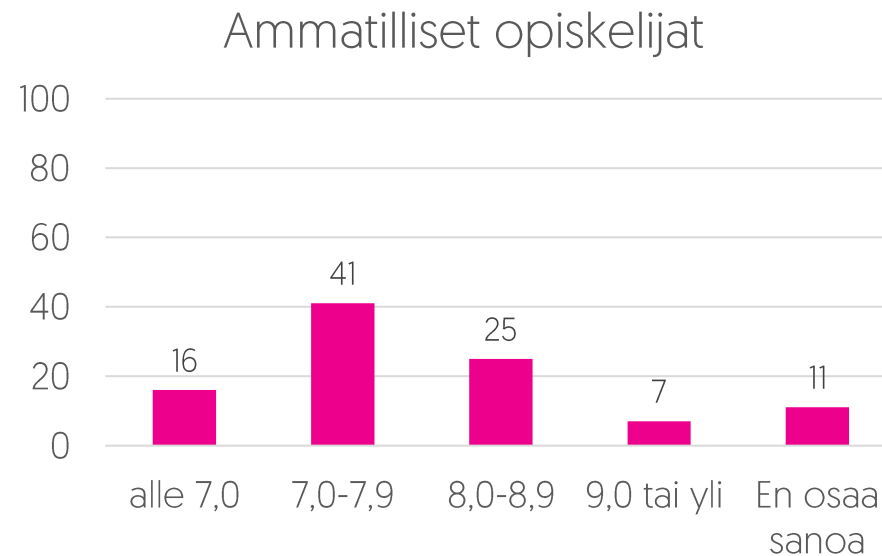
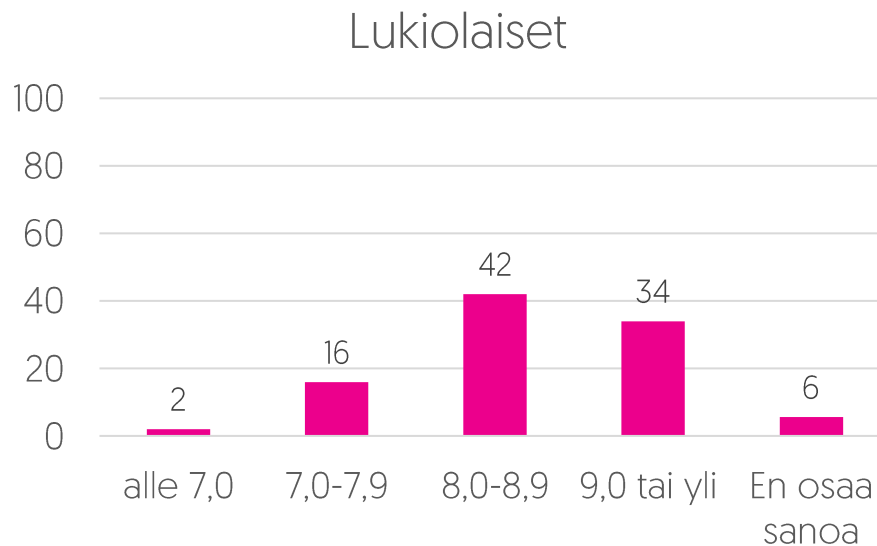
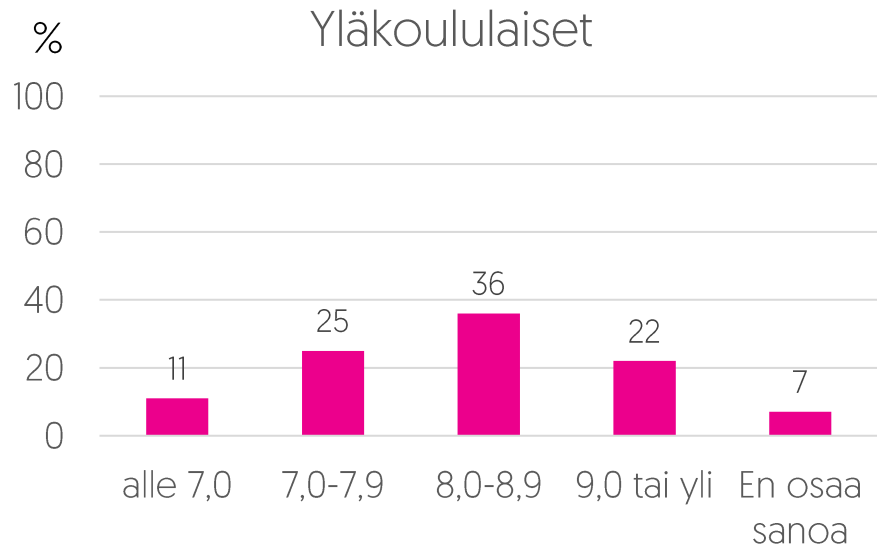
VASTAAJAJAKAUMA - Luokka-aste/opiskeluvuosi

Millä luokka-asteella opiskelet tällä hetkellä?

Ammatilliset:
Kuinka mones opiskeluvuosi sinulla on nyt menossa?

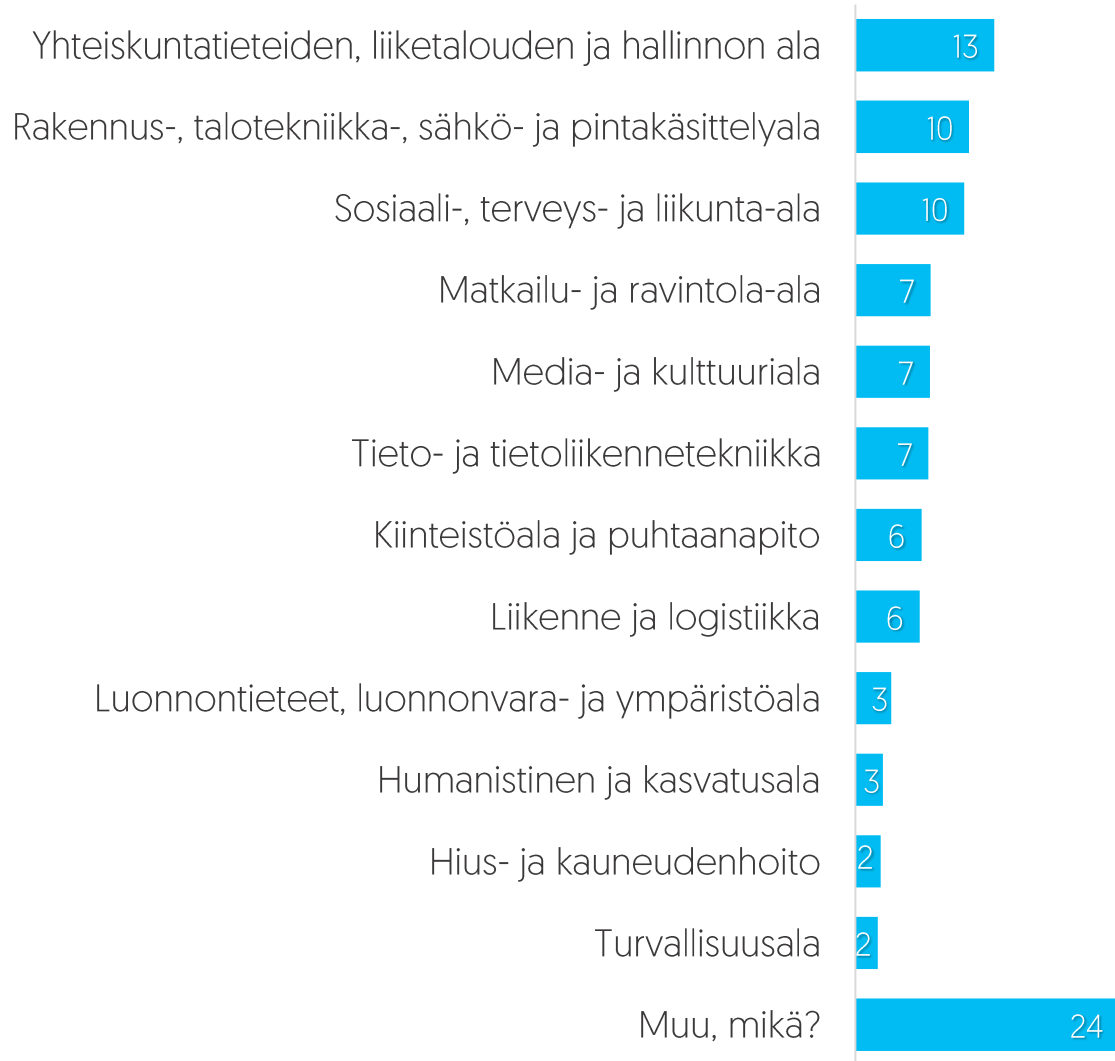
VASTAAJAJAKAUMA - Lukuaineiden keskiarvo

Mikä oli lukuaineidesi keskiarvo viimeisimmässä todistuksessasi?

Ammatilliset:
...viimeisimmässä peruskoulun todistuksessa

OPISKELUALA

AMMATILLISET OPISKELIJAT

Muu, mikä?:

Artesaani	Liiketalous
Autoala	Maatalousala
Elintarvikeala	Metalliala
Eläintenhoitaja	Muoviteollisuus
Hevosala	Puutarha-ala
Kasvatus ja ohjausala	Tekstiili ja muoti
Kone- ja tuotantotekniikka	Tieto- ja viestintätieteet
Käsi- ja taideteollisuus	Valma

Oletko osallistunut peruskoulun tai nykyisten opintojesi aikana seuraaviin opintokokonaisuuksiin tai tapahtumiin?

YLÄKOULULAISET

YLÄKOULU %	Yrityskylä alakoulu- aikana	Yrityskylä yläkoulu- aikana	TET- harjoittelu (Työelämään tutustuminen)	Yritys- vierailu	Nuorten yrittäjyys- ohjelma	Alumni- /ammatti- päivä	Opo-tunti, jonka aikana yritys- vieraita	Oppitunti, jonka aikana yritysvieraita (muu kuin opo-tunti)	SAMPLE SIZE
	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä		
ALL RESPONDENTS	65	21	77	30	8	13	27	27	5825
Etelä-Karjala, Kymenlaakso	82	20	79	21	9	8	37	28	291
Etelä-Savo, Pohjois-Savo	84	28	87	35	15	17	44	37	302
Kanta-Häme, Päijät-Häme	73	27	64	20	3	16	18	24	243
Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa	71	20	76	40	7	9	23	27	426
Keski-Suomi	7	4	95	26	12	15	32	32	611
Pirkanmaa	94	53	96	36	7	22	29	37	932
Pohjois-Karjala	93	27	89	27	7	21	19	47	118
Pohjois-Pohjanmaa, Lappi, Kainuu	54	14	76	28	5	9	27	22	815
Uusimaa	59	14	64	27	8	12	18	21	1427
Varsinais-Suomi, Satakunta	75	22	87	40	6	12	41	28	517

Oletko osallistunut peruskoulun tai nykyisten opintojesi aikana seuraaviin opintokokonaisuuksiin tai tapahtumiin?

LUKIOLAISET

LUKIO %	YRITYSKYLÄ (ala- ja yläkoulu)	Yrityskylä alakoulu- aikana	Yrityskylä yläkoulu- aikana	TET- harjoittelu (Työelämään tutustuminen)	Yritys- vierailu	Nuorten yrittäjyys- ohjelma	Alumni- /ammatti- päivä	Opo-tunti, jonka aikana yritys- vieraita	Oppitunti, jonka aikana yritysvieraita (muu kuin opo-tunti)	TAT bisneskurssit	Opopassi verkko- kurssilla (OP2)	SAMPLE SIZE
	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä		
ALL RESPONDENTS	70	61	39	98	50	7	16	44	43	2	7	1926
Helsinki-Uusimaa	68	58	39	98	35	7	20	32	40	3	12	485
Etelä-Suomi	75	63	43	99	55	9	14	43	45	2	6	491
Länsi-Suomi	54	50	21	98	51	7	15	44	40	1	6	403
Pohjois- ja Itä-Suomi	80	71	49	98	59	6	14	57	46	1	4	495